viațastudențească

...STĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
Nr. 27-28 • Miercuri 24 VII 1968 • 32 pagini • 1 leu

ANCHETA

Anul universitar 1968—1969 va fi primul an în care în învățămîntul superior vor fi aplicate noile planuri de învățămînt. După dezbaterea publică privind îmbunătățirea învățămîntului nostru universitar, după adoptarea Directivelor C.C. al P.C.R. privind continua dezvoltare a învățămîntului și elaborarea pe baza lor a noii Legi a învățămîntului, după o serie de materiale, opinii, propuneri și sugestii apărute în presă, s-a trecut în fiecare institut la îmbunătățirea planurilor de învățămînt, pe facultăți, pe secții și pe ani de studiu. Pentru a afla modul în care sînt aplicate concret indicațiile Ministerului Învățămîntului în acest sens, care sînt avantajele noului plan de învățămînt, avîndu-se în vedere specificul fiecărui institut, ne-am adresat cîtorva conducători de institute, prorectori, decani, absolvenți de facultăți, studenți.

ÎNVĂŢĂMÎNTUL SUPERIOR ÎN NOII

Prof. univ. SUZANA GÂDEA

prorectorul Institutului politehnic București

Conform indicațiilor primite din partea Ministerului Învățămîntului, în institutul nostru s-a urmărit pe de o parte reducerea numărului de ore săptămînal în medie de 29 și a numărului de examene la maximum șapte pe anul de studii, iar pe de altă parte creșterea raportului dintre orele de activități practice și cele de predare propriu-zise. Potrivit noilor măsuri se disting facultăți la care s-au adus modificări profunde în spiritul viitoarelor planuri de perspectivă (Metalurgie, Electrotehnică) și facultăți la care obiectivele propuse au fost atinse prin modificări minime (Chimie industrială, Mecanică etc.). Este de remarcat că, în ceea ce privește institutul nostru, în urma unei analize amănunțite a situației existente în unele facultăți s-a considerat oportună scoaterea definitivă a unor discipline din planul de învățămînt. Așa sînt de pildă cursurile de **Tehnologia mecanică** de la anul I Chimie industrială, care fusese introdus în sprijinul practicii din primul an de studii, ori **Metalurgia generală**, introdus la anul întîi de la Facultatea de metalurgie în același scop, **Geometria descriptivă** de la Facultatea de electronică, fiind considerată de mai mică importanță pentru inginerii electroniști și electrotehnicieni și altele. În unele cazuri s-a procedat la comasarea unor discipline însoțite în general de reducerea substanțială a orelor afectate. Astfel, la Facultatea de metalurgie și la Electrotehnică au fost comasate **Mecanica** și **Rezistența materialelor.** Cursurile de **Tehnologia elaborării și turnării aliajelor feroase** (de la Facultatea de metalurgie) și **Tehnologia elaborării și turnării aliajelor neferoase** au fost comasate în **„Tehnologia elaborării și turnării aliajelor"**, fapt care a dus la reducerea la jumătate a orelor afectate. Reducerea numărului de ore afectate unor cursuri de mai mică importanță a atras după sine și o creștere simțitoare a raportului dintre numărul de ore de aplicații practice și orele de predare (la Automatică raportul a crescut de la 0,66 la 0,79 ; la Metalurgie de la 0,61 la 0,85). În privința reducerii numărului de examene la maximum șapte pe anul de studii trebuie subliniat că uneori această reducere poate conduce și la efecte negative (examinarea o singură dată a unui mare volum de cunoștințe predate) — la Electronică (matematici speciale, tuburi tranzistoare și circuite electronice). Un alt neajuns ar fi apariția unor cursuri hibride (cursul de **„Mașini unelte și măsurări mecanice"** la Facultatea T.C.M.) înlocuind două cursuri distincte și necesare inginerilor mecanici. La Facultatea de electronică reducerea numărului de examene s-a obținut numai prin trecerea în rîndul disciplinelor facultative a unor discipline importante ca „Bazele electrotehnicii, partea a III-a" și „Mașini și instalații electrice" ș.a. Credem de asemenea, că la facultățile de Mecanică agricolă, Electronică etc. ar fi mai potrivită introducerea **Limbii străine** printre disciplinele obligatorii în locul **Educației fizice** iar **Analiza activității economice** ar putea fi inclusă ca un capitol în cursul de economie de ramură (T.C.M., Chimie industrială ș.a.). În unele cazuri (T.C.M., Mecanică agricolă) s-au întîmpinat dificultăți din cauză că la corelarea pe țară a planurilor de învățămînt cu profil mecanic s-a adoptat o atitudine rigidă în sensul uniformizării lor, nerespectîndu-se în această privință prevederile Legii învățămîntului (ca urmare la Facultatea T.C.M. a apărut cursul de **Mașini de ridicat și transportat**, puțin important pentru această facultate, avînd de suferit în schimb unele discipline de specialitate).

Conform dispozițiilor Ministerului Învățămîntului pentru noul an universitar, au fost elaborate planuri noi de învățămînt pentru secțiile cu durată de studii de patru ani și pentru cursurile de subingineri care își vor începe activitatea în anul universitar 1968—1969. Planurile de învățămînt pentru cursurile de subingineri au trebuit să fie elaborate într-un termen foarte scurt și în lipsa unor indicații concrete din partea forurilor superioare

Prof. dr. docent N. BĂRBULESCU

decanul Facultății de fizică, Universitatea București

Dispariția secțiilor de specializare de la facultățile de fizică păgubește pregătirea unor specialiști cu înaltă calificare (pentru că după noile ordine ale Ministerului Învățămîntului Facultatea de fizică pregătește numai profesori de liceu). Dacă acest lucru este posibil într-un centru universitar provincial, nu este posibil în București. Cred că ar fi necesară crearea unui nucleu cu profil net științific, care să precumpănească asupra caracterului didactic. Munca științifică este expresia cea mai evidentă a tezaurului de inteligență pe care-l are fiecare popor. Trebuie să avem în vedere, prin perfecționarea în universitate, atît a studenților cît și a cadrelor didactice, să putem da posibilitatea să se dezvolte cît mai mult acest tezaur care folosește nu numai renumelui specialiștilor peste graniță cît mai ales progresului tehnic și industrial, cu repercusiuni evidente asupra modului de dezvoltare a vieții în societatea contemporană. Orice plan de învățămînt este bun în măsura în care cei care-l aplică sînt la înălțime. Pregătirea cadrelor trebuie să fie continuă, mereu deschisă noului, modernului. Cadrele se perfecționează continuu. Implicit ele se și selecționează. Din nefericire aceste criterii pînă astăzi nu există nu numai la noi, dar nici pe alte meridiane. După părerea mea pot fi formulate niște critici serioase, obiective, care să asigure promovarea celor mai bune elemente tinere în posturi universitare. De exemplu, șeful de lucrări trebuie să posede titlul de doctor în științe și nu cum se întîmplă deseori în învățămîntul superior unde majoritatea nu au acest titlu. Conferențiarii de la științele pozitive trebuie recrutați dintre cercetătorii cu lucrări publicate în reviste (străine mai ales). Pentru că omul de știință nu se verifică și se califică numai pe plan național (ca un tehnician), ci și internațional. Exigențele noastre trebuie mereu sporite. Profesorii universitari trebuie recrutați dintre numele intrate în manuale, nu în monografii (fiindcă aici poate intra oricine) sau din nume recunoscute de dicționarul oamenilor de știință, enciclopedii actuale.

Dacă un profesor nu îndeplinește condiția poate fi retrogradat. Statul va fi beneficiar, dar mai ales învățămîntul. Avem mulți profesori care nu sînt atestați, fără capacitatea și responsabilitatea cerută.

Studenții vor da mult mai mare randament dacă li se vor asigura condiții de studiu cît mai bune. Și trebuie să recunoaștem că pînă acum nu li s-au acordat cele mai adecvate. Nu se poate învăța după notițe, mai ales la o facultate de profil tehnic, ci măcar după un curs de uz intern, care trebuie să posede cel puțin 2 calități : să apară repede și să dispară repede. Acest curs trebuie să apară paralel cu ținerea prelegerilor. Să țină 2 ani și să se dea o nouă ediție dacă a fost verificat ca bun în practică.

Din nefericire și din experiență proprie am constatat că unele cadre didactice nu sînt dispuse să-și dea cursul la multiplicat, avînd frica de răspundere a cuvîntului tipărit. Eu sînt decan și am văzut cadre și cadre didactice. Se predă încă medieval, clasic. Profesorii spun cursul de la catedră. În secolul nostru nu se mai poate astfel. Acum nu se mai pune **problema informării studenților, ci a formării lor.** Cursul să nu fie expoziție, ci dialectică, să se transforme în dialog și deci cursul să fie înaintea expoziției lui. Studenții ar veni la cursuri și nu ar lipsi, ca acolo unde sînt cursuri tipărite. Trebuie un studiu perfect, noțiunile sînt grele și complicate, ele se înmulțesc rapid. Tehnica depășește orice vis. Anumite noțiuni moderne nu sînt pătrunse uneori nici de cadrele universitare și ele nu pot fi explicate printr-o lecturare a unui curs improvizat. Trebuie să terminăm cu improvizațiile de la catedră. Observăm că noi n-am făcut întotdeauna tot ce trebuie pentru a-i ajuta pe studenți. Să nu ne mai mirăm atunci că avem la Facultatea de fizică cel mai scăzut nivel de promovați. Bine, măsuri au fost luate, dar prin scăderea exigențelor și nu prin adîncirea studiului și a ajutorului. E drept că nici propunerile și memoriile noastre nu sînt întotdeauna luate în considerație. O spun din nou din experiență. Am depus la minister un memoriu în care preconizam anumite elemente pentru perfecționarea învățămîntului universitar și științific. Acest memoriu a stat 4 ani în sertar. Dar, ciudat, o revistă sovietică a relevat calitățile acestei propuneri și atunci a fost publicat. Dar el niciodată n-a fost pus în aplicație.

Prof. ing. VIRGIL DRAGOMIR

prorectorul Institutului de construcții București

Pe lîngă operațiile de reducere a numărului de ore săptămînal sub cifra de 30, de comasare a unor cursuri ori desființarea altora, o măsură deja aplicată (experimental) în institut la noi este aceea de desființare a examenelor la unele discipline la care există verificare practică de mai multe ori în timpul anului universitar. Am găsit inutil să mai menținem examenele la asemenea discipline sau la altele la care, oricum, au loc verificări în cadrul altor cursuri. În ce privește susținerea proiectelor am adoptat sistemul „proiectelor în lanț", adică am organizat munca în așa fel încît studentul (care să nu mai fie obligat să susțină decît maximum două proiecte semestriale), să nu lucreze la două proiecte în același timp pentru a se putea concentra mai bine. În principal am urmărit ca în fiecare an de studii să nu existe mai mult de două discipline de bază.

Totuși, este de remarcat că, deși au fost aduse multe îmbunătățiri, mai există încă deficiențe. Avem de pildă cursul de **Topografie** în anul I, iar practica la acest curs are loc abia în vara de după anul al II-lea. Deși am semnalat ministerului că la institutul nostru anul întîi nu este cel mai greu an, cum susține ministerul (se pare că există o dispoziție care prevede ca anii întîi să nu facă practică), nu am primit nici o dispoziție în acest sens. Sperăm totuși ca situația să se remedieze.

Conf. dr. ing. CONSTANTIN IONESCU

decanul Facultății de tehnologia și chimizarea petrolului și gazelor, I.P.G.G. București

În îmbunătățirea planului de învățămînt, la facultatea noastră, s-a avut în vedere în primul rînd și situația studenților din anul întîi. Schimbarea unei forme de învățămînt cu alta, trecerea de la liceu la facultate și implicit schimbarea unui stil de muncă cu altul făceau ca procentul promovaților la anii întîi să fie scăzut. Gîndindu-ne la această situație, la anul întîi am redus examenele la cinci anual. Știind că cheia activității viitoare este studiul individual am căutat să-i lăsăm acestuia cît mai mult spațiu (în acest sens numărul orelor de curs a fost redus în medie la 28 săptămînal). La anul al V-lea am introdus discipline la alegere cu examene obligatorii. Pentru o mai mare diversificare cred că asemenea cursuri ar trebui introduse într-un viitor apropiat și la anul al IV-lea. Există apoi, și asta mi se pare caracteristic pentru institutul nostru, o serie de discipline mai noi, în formare. De aceea am considerat necesar să introducem multe cursuri constituite din aceste discipline. Într-un viitor apropiat, cînd aceste discipline se vor contura și vor deveni materii de bază (e vorba de cursuri ca: **Utilizarea mașinilor electronice de calcul în exploatările petrolifere, Matematici aplicate în industria petrolului și petrochimiei),** vom avea astfel niște cadre didactice pregătite pentru a le preda. Reducerea practicii studenților mi se pare de asemenea un foarte mare merit al noului plan de învățămînt. S-a constatat că obiectivele practicii pot fi atinse și într-un timp mult mai scurt. Ideea „practicii de vizită în întreprinderi" pentru familiarizarea cu producția a dat foarte bune rezultate la anul al II-lea la noi. Poate cheia succesului se află și în faptul că am ales obiective dintre cele mai moderne pentru aceste vizite (Combinatul petrochimic Brazi, Rafinăria Ploiești ș.a.). În intenția noastră se află și o legare a activității cercurilor științifice studențești de activitatea doctoranzilor. Fiecare doctorand să lucreze cu 1—2 studenți. Aceștia, la rîndul lor, pot să continue activitatea alegîndu-și teme din cercetarea făcută în facultate. Este un sistem cu multiple și variate avantaje.

Conf. univ. V. IONESCU

prodecanul Facultății de matematică-mecanică, Universitatea București

Noul plan de învățămînt are, înainte de toate, două avantaje capitale : dă posibilitatea calificării personalului de cadre didactice pentru învățămîntul de cultură generală și permite selectarea celor mai valoroase elemente pentru specializare. Pînă acum, după vechiul plan, se specializau toți studenții. Concentrarea disciplinelor de bază va asigura, fără îndoială, o mult mai temeinică și riguroasă însușire a cunoștințelor de către studenți. Evitarea numărului mare de examene va duce la degrevarea studenților de cursuri suplimentare. Din păcate acest nou plan se va „inaugura" cu o serie nenormală (anul acesta nu am avut absolvenți de liceu la cursurile de zi). Cred că ar trebui întocmite și niște programe coordonate între discipline. Deși noul plan se aplică în condițiile de școlarizare de patru ani, consider că ar fi binevenite și cursurile la alegere, care să permită studenților o specializare în „cunoștință de cauză". Pînă acum foștii elevi de liceu erau puși să opteze pentru o secție sau alta fără a le cunoaște. Se preconizează de asemenea înființarea unor cursuri pentru pregătirea profesorilor care actualmente predau în învățămîntul mediu. La facultatea noastră a existat și există o permanentă preocupare pentru îmbunătățirea planurilor de învățămînt de la un an la altul.

ADAM IOAN GHEORGHE

student, anul IV, Facultatea de limbă și literatură română, București

Îmbunătățirea planului de învățămînt, în contextul celorlalte măsuri preconizate de Ministerul Învățămîntului, are în vedere o serie de neajunsuri care se perpetuau de la an la an în învățămîntul nostru universitar. Scoaterea definitivă din programă a unor cursuri de mică importanță ca și comasarea ori restrîngerea altora vor permite o mai mare lărgire a timpului afectat studiului individual. Ponderea studiului individual în noile condiții mi se pare că răspunde unui mai vechi deziderat. Evitarea supraîncărcării studenților este unul din bunurile cîștigate de planul nou de învățămînt și asta mi se pare esențial. De asemenea cred că și selecarea pentru munca științifică, în noua sa formă, se apropie mult mai mult de niște criterii obiective.

SALE IPOSTAZE PROGRAMATICE

Conf. dr. AUREL NEGUCIOIU

decanul Facultății de științe economice Cluj

„Pentru învățămîntul economic, noul plan a fost aplicat începînd încă de anul trecut. Deci vom avea doi ani de studiu în anul 1968/1969, care vor funcționa după o structură modernizată a învățămîntului superior. În urma discuțiilor din consiliul științific al facultății, și în comisiile de specialitate de la Ministerul Învățămîntului, s-au adus noi îmbunătățiri planului de învățămînt. Ar mai exista și alte sugestii : 1) Cred că menținerea la unele secții a încărcării de 29—30 ore săptămînal este prea mare, în special pentru anul IV, ceea ce nu e just, ținînd cont de faptul că studenții acestui an trebuie să-și elaboreze și lucrarea de stat. 2) După părerea mea, și în actualele planuri de învățămînt se mai mențin discipline mărunte, care prin conținut și structură fac parte organică din alte discipline. Astfel, alături de un curs de Organizarea și planificarea întreprinderilor industriale — curs fundamental, se mai menține un curs de Aprovizionare tehnico-materială a întreprinderii industriale, de altfel inutil. De asemenea, alături de cursul de Organizarea întreprinderii agricole socialiste se mai menține un curs de Aprovizionare tehnico-industrială a întreprinderilor agricole. La secția de Finanțe se mențin separate două cursuri : Monedă și credit — curs fundamental — și Organizarea circulației bănești și a creditului. După părerea mea, contopirea acestor cursuri ar duce, pe lîngă reducerea gradului de încărcare a studenților, la eliminarea suprapunerilor și repetărilor inevitabile în cazurile amintite, la legarea organică a teoriei de practică, la ridicarea nivelului calitativ al cursurilor respective.

Prof. univ. ANDREI DANCSULY

prorectorul Universității „Babeș-Bolyai"-Cluj

În noile planuri de învățămînt se concretizează prevederile Plenarei C.C. al P.C.R. din aprilie a.c., prevederi care stau la baza Legii învățămîntului din țara noastră, adoptată recent de Marea Adunare Națională ca rezultat al unor lungi studii și dezbateri. Cred că două caracteristici generale ale acestor planuri pot fi subliniate în mod deosebit : pe de o parte, concordanța conținutului învățămîntului superior — pregătirea viitorilor specialiști — cu nivelul de dezvoltare al științei și tehnicii, cu necesitățile societății noastre socialiste în plină dezvoltare. În acest sens, au fost efectuate modernizări substanțiale în planurile de învățămînt atît ale facultăților cît și ale secțiilor, cum sînt introducerea unor cursuri mai cuprinzătoare, care să asigure viitorilor specialiști o privire de ansamblu și, în același timp, o pregătire temeinică în problemele fundamentale ale specialității lor, dublată de o concepție modernă în domeniul științei respective, înființarea cursurilor speciale etc. Pe de altă parte, se asigură într-o măsură mai mare decît pînă acum cultivarea la studenți a intereselor și aptitudinilor lor speciale, prin sporirea numărului de cursuri facultative, simultan cu eliminarea din programele de învățămînt a multor cursuri și seminarii obligatorii. Ceea ce se impune ca o necesitate în continuare este editarea de cursuri și manuale, de care studenții să se poată folosi în însușirea sistematică a unei bibliografii, incomparabil mai largi și din surse originale.

Prof. dr. docent GHEORGHE CHIȘ

decanul Facultății de matematică-mecanică de la Universitatea „Babeș-Bolyai"

După ce arată că durata de 4 ani pentru cadrele necesare liceelor e suficientă, în anul V urmînd să rămînă, prin concurs, numai studenții care vor să se dedice muncii de cercetare științifică în domeniul matematicii, este de părere că anii II—V, fiind ani de tranziție în noua formă organizatorică a învățămîntului, cunosc și ei îmbunătățiri față de vechiul program, prin reducerea numărului de ore și a obligațiilor studențești. Insistînd asupra caracterului aplicativ al matematicii, prof. dr. docent Gheorghe Chiș precizează : „Mi se pare exagerată reducerea cursului de Fizică la durata de 1 an, doar cu cîte 2 ore pe săptămînă, matematicianul avînd nevoie, pentru aplicarea cunoștințelor, tocmai de fizică. De asemenea, prea concentrat e locul ce-l ocupă științele speciale (cuprinse în momentul de față în cursul de Astronomie), fiind cunoscut că cercetările spațiale sînt de mare viitor și pentru țara noastră. Îngrămădirea lor (așa cum prevede programa) în semestrul de iarnă — cel mai neprielnic — cînd cerul e acoperit în mare parte, reduce posibilitățile aplicative (observații, lucrări practice etc.). Deși există o serie de aplicații din domeniul fizicii, nu există nici un curs în cadrul Facultății de fizică în care să se oglindească cel puțin un capitol al acestor științe spațiale. La fel, Facultatea de geografie, care în curînd va fi beneficiara explorărilor lunare, nu dispune de nici un curs, cît de redus, de elemente de astronomie, fapt care va pune în pericol orientarea geografului-cercetător al „solului" lunar.

Privind partea materială, Facultății de matematică — care avea nevoie în trecut doar de tablă și cretă — îi este acum indispensabil un laborator de calcul cu un calculator electronic. Bineînțeles, Facultății de mecanică, pentru a da roadele scontate, trebuie să-i oferim și un laborator de mecanică.

Mai este necesară și o catedră de Geometrie, iar în cadrul fiecărei catedre trebuie creată o normă științifică, ocupabilă prin rotație de toți membrii catedrei, fapt ce va permite concretizarea experienței acumulate. Un alt aspect : dacă în prezent sîntem tributari față de studenții noștri, sîntem tributari prin lipsa cursurilor adecvate, puse la punct și multiplicate după necesități. Se predă după notițe — care de altfel sînt o zestre personală și numai din greșeală ajung la student — lipsindu-le haina potrivită, inteligibilă. Poate respectarea cu rigurozitate a celor 62 de zile de concediu prevăzute pentru un cadru didactic ar da posibilitatea pregătirii corespunzătoare a acestor cursuri. Asta ar face ca prezența studenților la ele să nu fie condiționată de gradul de colegialitate a responsabilului care notează absențele.

Conf. MIRCEA ZĂGĂNESCU

decanul Facultății de fizică din Timișoara

Avem două planuri de învățămînt : de perspectivă și de tranziție. Primul, se aplică la anii I, al doilea, la anii II și III. Privitor la planul de perspectivă se preconizează la Facultatea de fizică existența a numai patru ani de studiu. E un fapt de la bun început pozitiv. O serie de discipline neesențiale pentru formarea studentului au fost scoase din plan. O altă parte au fost comasate într-un curs de Fizică teoretică extins pe cinci semestre și care suplinește, după cîte știu, fostul curs de Fizică generală. De fapt, chiar prin titulatură se pune în evidență faptul că acest curs joacă un rol central în formarea viitorului specialist.

Personal, sînt optimist cu privire la aceste planuri. Mai puțin optimist sînt cînd mă gîndesc la laboratoarele noastre. Să mă explic : de 6 ani de cînd există Facultatea de fizică, ministerul ne-a acordat fonduri substanțiale pentru laboratoare. Întîmpinăm însă mereu greutăți cînd e vorba de aprovizionarea laboratoarelor noastre cu materiale mărunte care blochează o întreagă aparatură costisitoare. Concret : ne lipsesc hîrtia de la înregistratoare, uleiul pentru pompe de vid, piesele de rezervă. Sperăm însă că de data aceasta ministerul va interveni la timp.

Prof. dr. ing. CONSTANTIN AVRAM

rectorul Institutului politehnic Timișoara

În actualele planuri de învățămînt apar și în meseria noastră discipline noi, cum ar fi : Mecanica construcțiilor, la Facultatea de construcții, secția de subingineri, sau cursul de Metodă numerică, la Facultatea de electrotehnică, anul II etc., redactate în mod special și corelate cu numărul de ore. În cadrul catedrelor și facultăților se vor face analiza și elaborarea unor programe analitice pînă la 1 septembrie, pe baza cărora va începe redactarea cursurilor. Redactarea rămîne însă o problemă permanentă și o să vă dăm cîteva exemple : un curs ca „Geometria analitică și diferențială", semnat de O. M. Gheorghiu și B.D. Crstici a trebuit să zacă pînă la apariție 5 ani la Editura didactică și pedagogică; un altul, „Bazele electrotehnicii", de Plautius Andronescu, stă de 6 ani la aceeași editură și referenții încă nu și-au depus referatele.

Să fie în deficit oare capacitatea editurii sau faptul că autorii nu-și respectă angajamentul ? E o chestiune asupra căreia cei vizați trebuie să reflecteze pînă la deschiderea noului an universitar. În ce privește litografierea cursurilor, nu avem probleme deosebite, aceasta făcîndu-se în cadrul centrului de multiplicare al institutului.

Privitor la cercetarea științifică, în institutul nostru există o veche tradiție, aceea a legăturii cu producția. Dar, e și aici un dar. Se știe că pe plan mondial cercetarea științifică are trei trepte : 1 — fundamentală, 2 — aplicativă, 3 — de dezvoltare (la nivel de uzină sau întreprindere). În țara noastră lipsește a treia treaptă esențială și aceasta se datorează faptului că nu găsim parteneri în producție. După părerea mea, nu cadrele didactice cu munci și rezultate în cercetare sînt vinovate că descoperirile lor nu se aplică în producție, ci întreprinderile care se tem de rezultatele cercetării, se tem de propria lor responsabilitate.

În acest sens institutul nostru a cerut ministerului și C.N.C.S.-ului un contract tip de colaborare între învățămînt și producție, contract cu caracter juridic. De asemenea am sugerat ca sumele încasate de catedre pe baza convențiilor de colaborare să rămână la dispoziția institutului, pentru dezvoltarea bazei materiale. Nici pînă acum nu am aflat unde s-au împotmolit propunerile noastre. Rezolvarea la timp a acestei chestiuni ar fi fost spre beneficiul laboratoarelor noastre, bine dotate, de altfel, dar lipsite de un element principal : aparatura fină electronică fără de care nu se poate face cercetare. O propunere judicioasă a Ministerului Învățămîntului mi se pare organizarea centrelor de cercetare, care sperăm că vor veni în preîntîmpinarea multor deficiențe.

Ioana Aldea și Valeria Letcă — din anul III al I.M.F. Tîrgu-Mureș — în practică la Spitalul de boli interne din Brașov, examinează un bolnav la Serviciul de gardă

Prof. univ. C. V. OPREA

Institutul de agronomie, Catedra de pedologie Timișoara

În cadrul institutului nostru există un curs de agrotehnică, de fapt unul dintre cursurile de bază, conceput după tehnologia și experiența stabilită în alte țări și nu de la noi (ameliorarea unor plante de exemplu în condiții de climă pe care nu le vom mai avea).

Spun aceasta pentru că noi nu ne pregătim studenții pentru o agricultură în regimul uscat. Nu-i pregătim în direcția unei agrotehnici irigate, probleme acute la ora actuală. Se prevede de pildă pînă în anul 1975 irigarea a 3 000 000 de ha teren și, sincer să fiu, mă tem de momentul cînd tehnic vom avea aceste 3 000 000 de hectare, rămînînd să dăm din colț în colț pentru realizarea exploatărilor, mult mai dificile de altfel. În urmă cu cîteva zile am fost în județele Timiș și Arad și am rămas neplăcut impresionat de sistemele de irigare. Există toate condițiile, în afară de omul care să conducă planurile în regimul de irigare. Deci, la omul acesta mă refer, pe care trebuie să-l pregătim pe băncile institutului nostru și, în acest context, singura soluție este aplicarea unei chirurgii severe a cursurilor de bază pentru a pregăti specialistul necesar. Legat de aceasta aș propune ca anual fiecare profesor să adauge cursului respectiv litografiat încă 15—20 de pagini cu ultimele noutăți științifice și în plus o recomandare privind unele pasaje depășite asupra cărora studentul să nu mai revină.

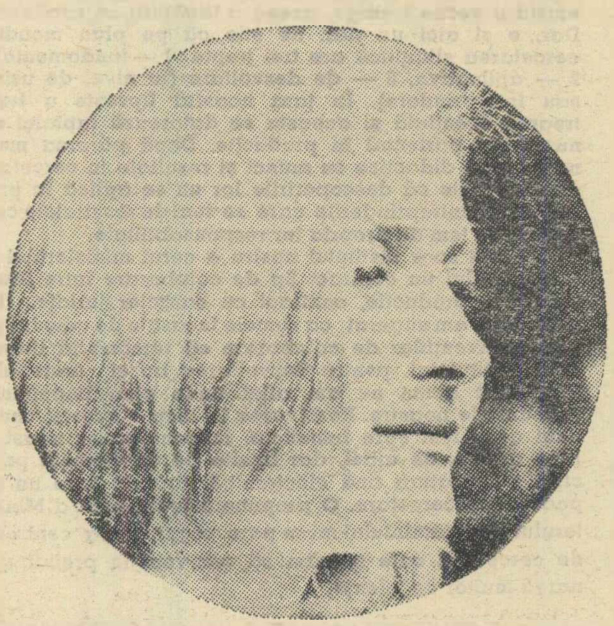
O altă chestiune care iscă neliniști, și pe bună dreptate, este aceea a cercetării științifice în rîndul cadrelor didactice. Și, de la bun început, vreau să precizez caracterul static și limitat ca efect al acesteia. Carac-

(Continuare în pagina a 4-a)

ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR ÎN NOILE

(Urmare din pagina a 3-a)

terul static derivă din aceea că adesea facem un plan de cercetare care în majoritatea situațiilor nu atinge nici o coardă sensibilă a pasiunii noastre, iar foarte adesea sîntem puși în situația de a respecta o tematică impusă, venită de la minister. Mă întreb însă, și pe bună dreptate, oare noi, profesorii antrenați în cercetare, nu avem nici o obligație față de producție? Un exemplu: în decurs de cinci ani au fost susținute în jur de o sută douăzeci de teme, dintre care 32 puteau avea aplicabilitate în producție. Ministerul Învățămîntului a început să se orienteze către o nouă organizare a cercetării pe catedre, grupe de catedre, centre de cercetare, o orientare de folosire convergentă a forțelor și intensă a utilajului. Pornind de la această orientare, în institutul nostru s-a hotărît înființarea a două centre de cercetare care să polarizeze întreaga activitate. **De munca și reușita noastră în abordarea și aplicarea unor teme în producție depinde felul în care îi vom orienta și forma pe studenții noștri.** Spun toate acestea pentru a preciza faptul că cercetarea n-a avut de suferit numai în rîndul cadrelor didactice ci în însăși activitatea cercurilor științifice pe care, personal, o consider în mare parte fictivă. Studenții erau chemați înainte de sesiune, li se dădea o temă și începea o muncă costisitoare, dar nu a studenților, ci a profesorilor, care primeau de fapt nota. Or, munca de cercetare a studentului o văd în proiectul de diplomă, a cărui temă trebuie aleasă cu doi ani înainte. Studentul este chemat atunci să caute, să studieze, s-o dezbată în cercul științific, să-i aducă îmbunătățiri, s-o definitiveze în ultimă instanță. Obligat să facă cel puțin o comunicare în cercul științific cu proiectul lui, studentului i se va trezi interesul pentru munca de cercetare.

Prof. univ. dr. docent N. APOSTOLESCU

prorectorul Universității Timișoara

S-a realizat un lucru foarte important prin rarefierea acestor planuri de învățămînt pe bază de 1) comasarea unor discipline. 2) eliminarea unor excrescențe facultative. 3) reducerea numărului de examene la șapte. 4) limitarea orelor de curs săptămînale la 26.

În aceste condiții, este netă posibilitatea studenților de a aprofunda disciplinele, rămînîndu-le timp liber pentru studiu individual pe de o parte, pe de alta, cadrele didactice vor putea să-și axeze cursurile pe probleme fundamentale, eliminînd balastul detaliilor nesemnificative și astfel să se realizeze caracterul formativ al predării disciplinelor și evidențierea logicii interne a acestora. Deci, această privire generală asupra planurilor de învățămînt în actuala lor componență reprezintă un salt calitativ față de situația lor anterioară. Există însă unele observații la aceste planuri pe care le fac catedrele și unele mi se par destul de judicioase. De pildă, la limba franceză, curs practic, pe semestrul I se preconizează un examen, iar în nota ministerului se spune că se va da un examen la curs teoretic, curs care de fapt nu există. Pentru rezolvarea acestei situații catedra propune 2 ore de curs teoretic fără seminar luate din cele 12 ore afectate cursului practic. În plus, susține că introducerea lucrării de an la anii I și II este prematură. O altă observație o face Facultatea de artă plastică și muzică; studentii sînt privați de cursul de estetică, înlocuit cu alte discipline, curs care în ceilalți ani a dat rezultate foarte bune în pregătirea studenților. Consider, la propunerile catedrelor din facultăți, că reintroducerea cursului obligatoriu de estetică reprezintă un act de care Ministerul Învățămîntului trebuie să țină seamă neapărat.

Opinii pro și contra pregătirii multilaterale a cîntărețului de operă

ÎN GLUMĂ, DAR MAI ALES ÎN SERIOS!

Cu mai mult de o lună în urmă publicam în aceste pagini un articol, „Convenționalismul în recidivă", prilejuit de lectura unor „puncte de vedere" semnate în „Tribuna" de Dragoș Tănăsescu. Era în dispută spectacolul studenților conservatoriști „În glumă și în serios", spectacol îndrăzneț în concepție și, deci, capabil să trezească din somn anumite susceptibilități de modă veche. Ceea ce s-a și întîmplat. În articolul găzduit de „Tribuna" sub semnătura lui D. T. am citit cu stupefacție o diatribă de o violență rar întîlnită, care făcea „harcea-parcea" spectacolul studenților, negîndu-l total, dar nu cu argumente — așa cum ar fi fost normal — ci cu invective și lozinci. În fața unei asemenea reacții mă vedeam pus în imposibilitatea de a discuta. Desigur, oricui un spectacol poate să nu-i placă, să-i refuze platforma de idei, dar dacă își exprimă acest refuz în scris, prin presă, chiar dacă nu este specialist, i se cere să argumenteze serios. Esențial pentru articolul anterior din „Viața studențească" nu era însă polemica, ci restabilirea adevărului asupra intențiilor și valorii spectacolului în cauză, mai mult, propunerea unei dezbateri asupra învățămîntului muzical la secția canto. Pentru aceasta puneam față în față două concepții structural diferite asupra stilului de interpretare în operă.

Ceea ce a reușit să demonstreze experimentul de la Studioul Conservatorului e într-adevăr un cîștig: în învățămîntul artistic (nu numai muzical) parodia poate fi o metodă didactică — idee care cel puțin merită discutată. Opunîndu-se cu disperare și indignare (la D.T. indignarea a ajuns o categorie estetică) acestei idei care e, în fond, rodul spectacolului, considerîndu-l pe acesta din urmă o experiență nocivă menită să abată pe viitorul cîntăreț de operă de la canoanele clasice de interpretare, tov. Tănăsescu nu a vrut să răspundă cu o intervenție constructivă la invitația noastră la discuție. Am avut însă plăcerea de a citi în „Scînteia" de joi 4 iulie, la rubrica „Puncte de vedere", sub titlul **„Opera — spectacol scenic complex"**, un adevărat crez artistic al regizorului Hero Lupescu. Punînd accent pe necesitatea lărgirii orizontului de gîndire al studentului, autorul semnala lipsa de pregătire multilaterală a cîntăreților, schemele unilaterale, impersonale și convenționale, metodele discutabile ca valoare educativă care contaminează pe studenți, făcînd apel la o revedere atentă a programei analitice, a planului de învățămînt și a metodelor de lucru. **„Este neadmisibil ca în jurul nostru să palpite noul sub toate aspectele sale multiple, iar pe scenă să arătăm ca acum 100 de ani"** — încheia Hero Lupescu, și am citat aceste cuvinte pentru a înțelege mai bine pe regizorul care, în ciuda unor greutăți sau a unor mentalități conservatoare de genul celeia a lui D. T., a reușit să demonstreze pe scena Conservatorului că ideile pe care le enunță nu sînt demagogie și nici lozinci, că ele se materializează concret, ca mărturie a concepției sale creatoare.

Fără să facă nici cel mai mic efort de a înțelege intențiile unei regii animate de idei ca acelea de mai sus, D.T. a invocat în ajutorul său citarea îngustă a programelor analitice, luate ca literă de evanghelie, trăgînd concluzia că o concepție ca aceea a regizorului Lupescu nu e destinată să creeze artiști-cetățeni de ținută! Tovarășul Tănăsescu n-a găsit de cuviință că e dator publicului, studenților care l-au citit, cu o explicație lucidă și argumentată a refuzului său estetic, nici n-a binevoit să participe la dezbaterea principială a problemelor învățămîntului muzical. Nu, dînsul a perseverat în indignarea sa publicînd în „Tribuna" din 27 iunie o scrisoare deschisă către semnatarul acestor rînduri, acuzîndu-l că n-a „analizat critic problemele și argumentele d-sale". Recunosc, nu am analizat aceste **argumente** întrucît nu le-am descoperit nici în articol, nici în convorbirea personală pe care am avut-o cu tov. D.T. timp de 3 ore; cît despre **problemele** ridicate de dînsul, acestea s-ar reduce la una: sentimentul de indignare față de spectacol, sentiment pe care, recunosc din nou, nu l-am analizat, pentru că n-am obiceiul să mă amestec în sentimentele oamenilor, fie ele și estetice.

D.T. nu acceptă **parodia ca instrument de laborator** didactic și pentru că persistă să creadă că ea vizează „conținutul grav, serios (de idei) al unei opere". Dînsul a tradus aproximativ definiția din Larousse: **„travestissement burlesque d'un ouvrage de littérature serieux"**, ceea ce este cu totul alt lucru. Mă rog. Fiecare cu cultura lui. Dar iată că D.T. afirmă că studenții cunosc parodia înainte de a cunoaște operele. Cum adică, pînă în anul V studenții n-au studiat „Don Pasquale", „Othello" sau „Paiațe"? Să fim serioși! Un student în anul V nu e un începător căruia un experiment care solicită posibilități multiple de interpretare ca acela în cauză să-i strice „talentul și aptitudinile".

Toate problemele legate de studiul operei ridicate de noi sînt socotite insolențe, orice semnal critic e înlăturat cu premeditarea inerției care refuză noul. Constatarea noastră asupra lipsei valorilor de vîrf din unele promoții recente nu este negată prin exemple (dacă există), în schimb se trece la bilanțul pozitiv — unicul nume — Marina Krilovici — uitîndu-se că totuși ea a fost cîndva respinsă la admiterea în Conservator! Ne miram de faptul că un profesor de vioară conduce examenul de stat la canto și întrebam dacă există o rațiune, artistică sau administrativă, a acestei situații. Bineînțeles nu ni se explică; răspunsul este: iarăși o insolență! Nu jigneam cu nimic persoana profesorului în cauză, ci încercam să înțelegem regulamentul examenului de stat la Conservator. Dorința de a înțelege e o obrăznicie? Am aflat apoi că prezența unui profesor de vioară, personalitate eminentă a muzicii noastre, e cerută de specificul examenului la Facultatea de interpretare, care însumează și absolvenți de la canto și pe cei de la instrumente, în comisie existînd și un specialist al cîntului liric (destul de puțin, totuși). D.T. nu a vrut să ne explice acest lucru simplu în „Tribuna". De ce? Probabil din aceeași tentație a dînsului de a nu folosi arma argumentelor.

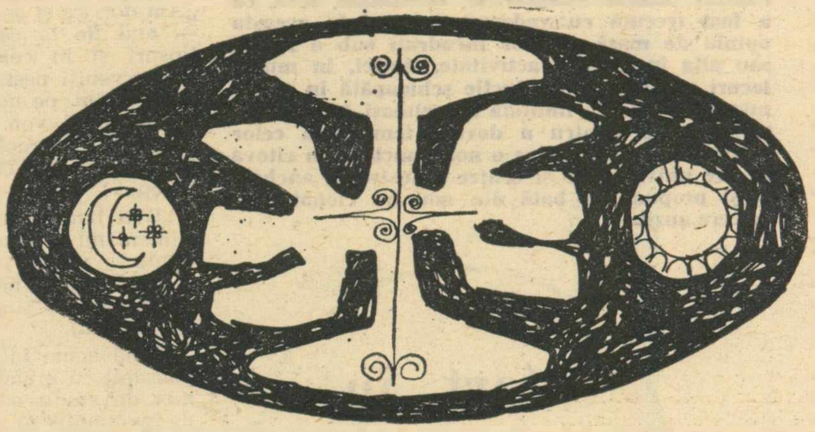
Rîndurile noastre nu se vor polemice cu orice preț. Dar D. T., care a practicat un „atac la persoană", se simte atacat și jignit. Ne pare foarte rău, noi n-am încercat să atacăm decît un singur lucru: concepția mulțumită a manierismului în operă. Și se pare că am reușit. Căutînd să contribuim constructiv la îmbunătățirea metodelor didactice în învățămîntul muzical am avut surpriza să citim în scrisoarea lui D.T. că propunerile și rezervele noastre critice sînt un blam la adresa rectorului și conducerii Conservatorului. Răstălmăcirea vă aparține, tov. D.T., sau cel puțin e involuntară, dacă nu-i contestați criticii dreptul de a fi constructivă. Împotrivindu-vă cu îndîrjire căutărilor creatoare — în sensul în care opiniile publicate de regizorul Hero Lupescu în „Scînteia" sînt un aspect — cramponîndu-vă de regulamente și poncifuri, refuzînd dorința studenților și specialiștilor de a se perfecționa prin cele mai noi metode, chiar dacă ele nu sînt verificate și tradiționale, dumneavoastră dați un blam și mai mare conducerii instituției unde lucrați. În operă există două principale direcții: una a înnoirii operei ca act liric și teatral, a aducerii ei în contemporaneitate, alta a menținerii purității exagerate a genului cu tot bagajul de interpretare anchilozată (pe care inerent o reprezentați).

A doua direcție e pe cale de dispariție, în toată lumea. Nu cred că o veți putea salva, asta e părerea mea personală.

E. PATRICHE

SALE IPOSTAZE PROGRAMATICE

FĂRĂ FRECVENŢA, RUDA SĂRACĂ A ÎNVĂŢĂMÎNTULUI SUPERIOR

Din cei peste 140.000 de studenţi care învaţă în amfiteatrele ţării, circa 35 000 se pregătesc în cadrul învăţămîntului superior fără frecvenţă. De aceea am considerat util să aruncăm o privire de ansamblu asupra acestei forme de învăţămînt, asupra problemelor care au apărut şi s-au permanentizat în cadrul ei de-a lungul anilor, fără ca vreo intervenţie a organelor de resort, în speţă Ministerul Învăţămîntului, să producă ameliorări decisive.

Nici 50 la sută

O primă problemă a învăţămîntului fără frecvenţă este numărul imens, exagerat, de „rebuturi", numărul extrem de mare al studenţilor care se tîrîie din an în an cu note la limită, de multe ori obţinute „din milă", şi, oricum, nereflectînd realele cunoştinţe ale examinaţilor. Este trist dar adevărat faptul că în unele institute şi facultăţi procentul celor care obţin diploma universitară oscilează în jurul a 40 la sută din cei care au reuşit la examenul de admitere. Este situaţia unor facultăţi de la A.S.E., unde din 350 de studenţi intraţi în anul I circa 150 au absolvit ultimul an, o parte din ei nereuşind să treacă însă de examenul de stat.

Situaţii deloc roze apar în acest sens şi la facultăţile de Filologie din Bucureşti, Iaşi, Timişoara şi Cluj, la Institutul de cultură fizică, la facultăţile de Istorie şi Filozofie. Cercetînd cauzele care duc la apariţia acestui fenomen de-a dreptul îngrijorător, punînd sub semnul întrebării însăşi utilitatea existenţei pe mai departe a acestei forme de învăţămînt, am constatat că ele sînt în exclusivitate de natură subiectivă.

În afara „rebuturilor" absolute, a studenţilor pierduţi de-a lungul anilor, o problemă la fel de gravă o constituie calitatea pregătirii studenţilor de la fără frecvenţă, calitate care evoluează în general sub limita inferioară a pregătirii teoretice a unui student de la cursurile de zi. Şi în acest caz motivele determinante aparţin unor factori subiectivi, pe care vom încerca să-i enumerăm în rîndurile de mai jos.

Lucrări de control doar cu numele

Sistemul de examinare la majoritatea materiilor predate în învăţămîntul fără frecvenţă presupune de obicei două etape. Prima dintre ele constă în elaborarea unor lucrări de control pe o temă dată, unică pentru toţi studenţii unui an de studii. De regulă această temă caută să înglobeze unele aspecte sintetice ale materiei respective ; lucrarea scrisă trebuie predată de studenţi cu o lună înaintea examenului oral, iar de admiterea sau respingerea ei ar depinde prezenţa la examenul oral.

Care sînt aspectele care fac inoperantă, ineficace această lucrare de control ?

În primul rînd faptul că bibliografia de bază pentru temele de control o reprezintă cursul la materia respectivă, curs care în majoritatea cazurilor este inaccesibil studenţilor de la fără frecvenţă în timpul anului universitar. Un exemplu : cursul de „Istoria filozofiei", care este materialul bibliografic de bază pentru lucrarea de control la „Istoria filozofiei" cerută studenţilor din anul I al Facultăţii de filozofie, poate fi obţinut de cei de la fără frecvenţă abia după terminarea sesiunii de examene a studenţilor de la cursurile de zi, deci cu una-două săptămîni înaintea examenului. Iată cum termenul de 30 de zile înainte de examen pentru predarea lucrării nu poate fi respectat. De altfel, de obicei secretariatele facultăţilor nu fac exces de zel în respectarea acestui termen şi a altor prevederi legale privind învăţămîntul fără frecvenţă. O altă chestiune ţinînd de esenţa şi conţinutul lucrărilor de control este tematica unică pentru un întreg an de studii. În urma discuţiilor purtate cu numeroşi studenţi din diverse facultăţi am ajuns la concluzia că ar fi de preferat elaborarea unor teme diferenţiate pentru lucrările de control, eventual pe grupe de cîte 10—20 studenţi. Aceasta deoarece în condiţiile unei teme unice apare posibilitatea aplatizării conţinutului lucrării, a pierderii interesului acesteia, atît pentru profesor cît şi pentru student. Pe de altă parte, materialul bibliografic, unic pentru toţi, devine astfel total insuficient şi inabordabil. Tot pe marginea lucrărilor de control s-au manifestat şi alte fenomene. Îngrijorător este faptul că o seamă de studenţi de la fără frecvenţă nu-şi elaborează singuri lucrările, ci apelează la serviciile unor studenţi de la cursurile de zi, servicii pe care le remunerează. De ce fel de eficacitate se mai poate vorbi în acest caz, ce valoare mai au pentru profesori cunoştinţele etalate în acest mod de studentul de la fără frecvenţă ? De asemenea, s-a constatat că majoritatea lucrărilor nu sînt nici măcar citite de către cadrele de examinare, care s-au obişnuit să pună pe ele „admis" fără a mai lua cunoştinţă de conţinutul lucrărilor, aşa cum impun unele obligaţii elementare ale unui cadru didactic. Aşa se face că de ani de zile, la unele facultăţi nu s-au mai întîmplat cazuri de respingere a unor lucrări de control. Să fi fost oare toate lucrările prezentate în acest timp lipsite de lacune ? În legătură cu acest dezinteres manifest al profesorilor faţă de lucrările de control circulă printre studenţii de la fără frecvenţă o celebră butadă. Este vorba de un student care a prezentat drept lucrare copia unor texte biblice, iar lucrarea i-a fost, bineînţeles, admisă. Situaţia este de natură să descurajeze pe studenţii care iau în serios propria lor pregătire, aceştia reprezentînd de altfel majoritatea celor care se pregătesc la fără frecvenţă.

De ce se învaţă în asalt ?

Nu e un secret pentru nimeni faptul că examenele studenţilor la fără frecvenţă sînt luate de obicei după un studiu intens care durează de obicei cîteva zile, în unele cazuri o singură zi sau o singură noapte. Pentru a ilustra situaţia se poate face de asemeni apel la o butadă care circulă în lumea universitară. Este vorba de un concurs de memorizare cîştigat de un student de la fără frecvenţă, care reuşeşte să înveţe o limbă veche numai în trei zile, întrecînd o serie de savanţi reputaţi. Cauzele care determină această situaţie sînt îndeobşte asemănătoare cu cele care anulează ca sens şi eficacitate lucrările de control. În primul rînd, la majoritatea disciplinelor, materialul bibliografic necesar şi în primul rînd cursurile de specialitate sînt complet insuficiente, ele reuşind să acopere cu greu abia necesităţile studenţilor de la cursurile de zi. Cele mai multe dintre cursuri sînt concentrate în bibliotecile facultăţilor şi nu pot fi eliberate studenţilor de la fără frecvenţă. Deci de ele nu pot beneficia nici măcar studenţii care locuiesc în oraşul în care se află facultatea, ca să nu mai vorbim de studenţii care domiciliază în alte localităţi şi care nu iau contact cu facultatea decît în perioadele sesiunilor. Deficienţa este de ordin subiectiv şi constă în primul rînd în dezinteresul cadrelor didactice de la o serie de catedre de specialitate. Oare cum se poate însuşi în numai trei zile o materie care la cursurile de zi este predată în decursul unui an şi adeseori seminarizată ? Ce valoare poate să aibă o notă de 6 sau 7 obţinută de un student de la fără frecvenţă, spre exemplu la examenul de logică din anul I al Facultăţii de filozofie, cînd în toată biblioteca facultăţii există numai cîteva exemplare ale cursului de Logică pe care se îngrămădesc, şi asta numai în cele 3—4 zile dinaintea examenului, cei circa 100 de studenţi ?

Credem că este necesară intervenţia operativă a Ministerului Învăţămîntului pentru a se asigura studenţilor de la fără frecvenţă materialul bibliografic necesar pe tot timpul anului universitar, prin editarea în cantităţi suficiente a cursurilor la materiile pe care le predau.

Consultaţiile, o metodă fictivă

La toate materiile la care se dă examen în cadrul învăţămîntului fără frecvenţă există consultaţii programate în ajunul fiecărui examen. Faptul ilustrează o dată mai mult sistemul de parcurgere în asalt a materiei, iar formalismul consultaţiilor dovedeşte că ele reprezintă doar o metodă fictivă, o falsă luare de contact cu studenţii care vor fi examinaţi. În primul rînd, la foarte multe dintre aceste consultaţii nu vine nici un student sau vin extrem de puţini, şi aceştia de obicei nu din dorinţa de a realiza o cunoaştere mai bună a materiei, ci doar pentru a se face remarcaţi de profesorul cu care vor da examenul, pentru obţinerea mai uşor a unei note de trecere. În al doilea rînd, consultaţiile sînt inoperante şi datorită faptului că ele sînt programate o singură dată, de obicei înainte ca studenţii să fi apucat a parcurge materia respectivă, şi că se prezintă sub forma unei întîlniri fugitive între un singur cadru didactic şi un număr mult prea mare de studenţi (în cazul în care totuşi studenţii vin la consultaţii) care, astfel, nu pot pune nici măcar cîte o întrebare de fiecare.

Tratamente diferenţiate. De ce ?

Există, în funcţie de facultate şi de fiecare profesor în parte, tratamente diferenţiate pentru examenele susţinute de studenţii de la fără frecvenţă. Astfel e de mirare cum la unele facultăţi studenţii de la fără frecvenţă obţin rezultate excelente cu toate condiţiile de pregătire improprii pe care le-am descris mai sus, în schimb la alte facultăţi sau la alte discipline aceiaşi studenţi pierd pe capete examenele susţinute. O recentă anchetă întreprinsă la Facultatea de drept de organele de partid şi de stat a scos în evidenţă unele dedesubturi necurate ale sistemului de examinare la această facultate, unele cazuri de examene acordate „după ochi", lipsa de control din partea decanatului, dezinteresul unor cadre didactice din facultate faţă de pregătirea studenţilor de la fără frecvenţă. Chiar dacă vinovaţii au fost sancţionaţi, faptele rămîn, şi deasupra pregătirii multora dintre studenţii care au absolvit cursurile fără frecvenţă planează serioase semne de întrebare. De altfel aceste semne de întrebare se ridică şi cu privire la calitatea pregătirii studenţilor care absolvă cursurile la fără frecvenţă cu notele la limită, mai mult datorită indulgenţei unora dintre profesori decît însuşirii materiilor respective. S-a constatat că exigenţa examinatorilor este redusă faţă de studenţii de la fără frecvenţă în raport cu colegii lor de la cursurile de zi, fără vreo justificare a acestei atitudini.

Cîteva propuneri

Problemele învăţămîntului fără frecvenţă sînt în general cunoscute şi se află în studiu la Ministerul Învăţămîntului. După cum afirmam însă la începutul articolului, învăţămîntul superior fără frecvenţă rămîne de obicei pe ultimul plan al preocupărilor direcţiilor de specialitate din Ministerul Învăţămîntului, iar măsurile pentru buna lui desfăşurare şi pentru realizarea unei pregătiri superioare şi în cadrul acestei forme de învăţămînt sînt luate cu greutate şi după îndelungi şovăieli, ceea ce le face adesea ineficace, le lipseşte de decizie. Considerăm ca utile cîteva propuneri rezultate din discuţiile noastre cu o serie de studenţi de la cursurile fără frecvenţă cu mai multe cadre didactice din institutele de învăţămînt superior.

În primul rînd ar fi poate cazul să se manifeste o exigenţă sporită la concursurile de admitere, pentru a evita cheltuielile care se fac cu o serie de studenţi pătrunşi prea uşor în facultate şi incapabili să facă faţă cerinţelor învăţămîntului fără frecvenţă

● În al doilea rînd, considerăm util ca lucrările de control să aibă o tematică diferenţiată, dacă nu pentru fiecare student în parte, cel puţin pentru grupe de studenţi ai aceluiaşi an de studii.

● Se impune de asemenea modificarea Regulamentului cu privire la lucrările de control care, ţinînd seama de actuala dotare cu material bibliografic, ar putea fi predate în condiţii optime cu cel mult o săptămînă înaintea examenului.

● Considerăm absolut necesară editarea în tiraj de masă a cursurilor şi a altor materiale bibliografice pe care se bazează pregătirea studenţilor de la fără frecvenţă.

● În sfîrşit considerăm că ar trebui să se mediteze asupra faptului dacă în afara concediului fără plată care se acordă acestor studenţi în perioada dinaintea sesiunii de examene n-ar trebui să li se asigure în anumite perioade şi un program redus în instituţiile în care lucrează pentru a se putea pregăti ritmic, nu numai în sesiune.

Mihai POPA

CARUSELUL PRACTICII ÎN PRODUCȚIE

În urmă cu o lună și jumătate, revista noastră publica o amplă anchetă în care semnala o serie de deficiențe ale conținutului și ale formelor de practică în producție, formulînd în același timp și unele propuneri izvorîte din consultarea largă a celor în drept. În plină perioadă de practică, contrar tuturor așteptărilor, constatăm, însă, că a fost trecută cu vederea și de data aceasta opinia de masă a celor încadrați sub o formă sau alta în această activitate. Astfel, în multe locuri practica în producție șchioapătă în continuare pe cărarea limitată a aceluiași carusel din ultimii ani. Pentru a dovedi temeinicia celor afirmate, am întreprins o nouă anchetă în cîteva centre universitare și centre industriale, anchetă ce-și propune să bată din nou un clopot care se cere auzit.

start în competiția „statului degeaba“

Uzinele „Vulcan“ din București, 4 iulie, orele 9. Practica a început de aproape o săptămînă. Ne aflăm în sala de festivități, unde două sute de studenți de la Institutul politehnic bucureștean, de la Institutul de construcții, de la Academia de studii economice și de la alte institute așteaptă să li se împartă tichete pentru tramvai și troleibuz. Se citesc romane, ziare, se joacă șeptic și se spun snoave. Cei 2—3 asistenți conducători de practică s-au confundat cu masa studenților. La tribună, Ion Dorin, șeful biroului de învățămînt al uzinei, luptă să se facă auzit. Facem fotografii, luăm interviuri. În sfîrșit, către orele 9,30, studenții sînt repartizați pe ateliere, în 20 de grupe.

Studenții se îndreaptă spre ateliere, fără vreo altă indicație, neînsoțiți, dezorientați, nemulțumiți. Caut măcar un cadru didactic care să mă lămurească de ce programul propriu-zis de practică, stabilit între orele 7,30 și 13,30, începe abia la 9,30, dar nu izbutesc să găsesc pe nimeni. Studenții continuă să umble singuri, de colo-colo: „Spuneți-ne, vă rugăm, unde găsim secția de strunguri universale, mașini de rectificat etc. etc. ?“

Ora 10. Majoritatea studenților și-au găsit locurile de practică, s-au dezbrăcat de hainele de oraș direct în secții și și-au îmbrăcat tot acolo salopetele, apoi încep să se plimbe prin ateliere ca vodă prin lobodă, mănîncă semințe, fumează sau citesc „Sportul“. Alexandru Vasile, din anul III al Facultății de utilaj a Institutului de construcții, se plimbă la 10,30 prin ateliere și prin curte, cu o sacoșă pe umăr și cu „Sportul“ în stînga. („Nu găsesc atelierul și basta“, ne declară).

În hala cuptoarelor, 14 studenți, băieți și fete din anul II al Facultății de energetică a Institutului politehnic din București, stau tolăniți pe o stivă de țevi.

— Ce faceți aici ?

— Stăm să vedem procesul tehnologic — vine un răspuns dintre filele unei cărți de beletristică.

Șederea aceasta, în toate locurile posibile, se prelungește pînă către ora plecării, fără ca cineva să ia atitudine. Atitudine s-a luat numai pentru „stîrpirea“ părului lung purtat de 5 studenți, „întrucît la noi în uzină avem un climat sănătos și ne interesează foarte mult aspectul vestimentar“.

Port, pe marginea lungimii părului la studenți, o discuție telefonică interminabilă cu ing. Cornea, apoi cu secretarul comitetului de partid din întreprindere. „Am dori ca și asupra acestui punct să cădem de acord — aud de la capătul firului. E adevărat, mai sînt lipsuri și în celelalte probleme legate de studenți, dar reveniți peste 10—15 zile și atunci o să vedeți“.

Precizăm, pe noi ne-a interesat, aici, startul. Într-un alt material vom publica și considerațiile din restul perioadei de practică, pe care le dorim numai și numai îmbucurătoare. Pînă atunci, notăm cîteva păreri de început :

„E o harababură de neînchipuit. Stăm degeaba și nimeni nu se ocupă de noi“. (Liviu Marmondiu, student).

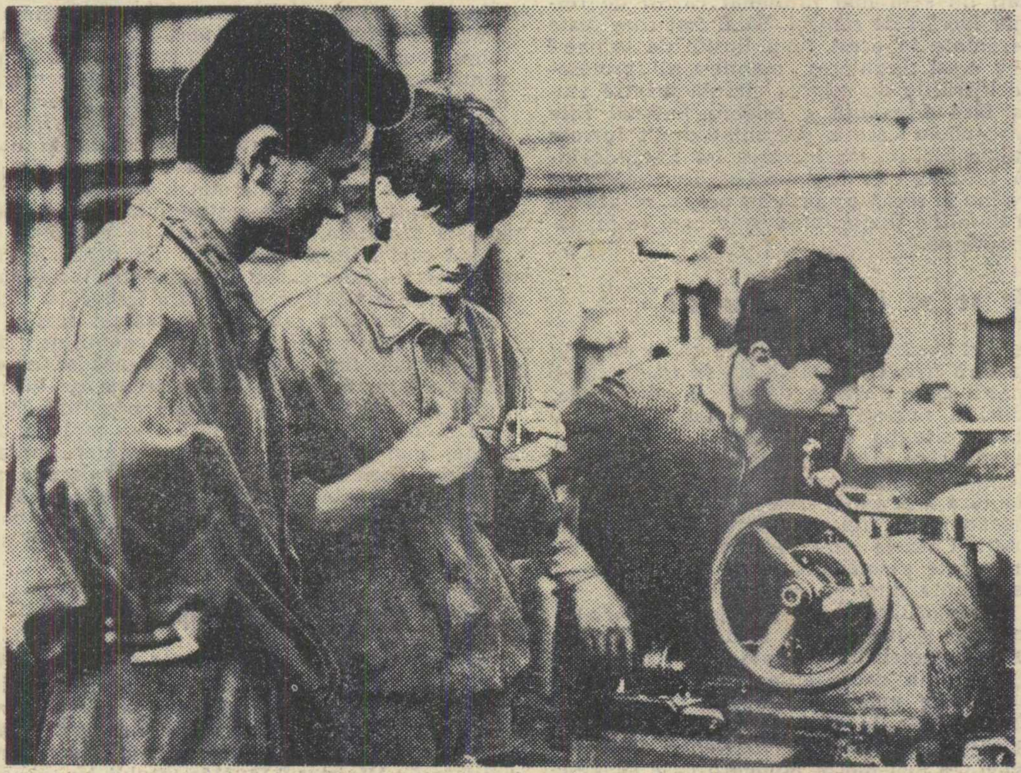
„Nici măcar maistrul n-a venit să ne spună ceva. Sîntem pur și simplu copiii nimănui“. (Anton Negulescu, student).

„Pînă acum încă nu ne-a venit cadrul didactic responsabil cu practica celor 30 de studenți de la Academia de studii economice“. (Ion Dorin, șeful biroului de învățămînt al uzinei).

„Ministerul Învățămîntului ne-a trimis o simplă adresă cu numărul de studenți care urmează să facă practica la noi. Atît. Cu privire la înnoirile din anul acesta, nimic“. (Delegatul uzinei cu problemele de practică a studenților).

„Credem că cea mai mare deficiență e renunțarea ministerului la practica efectivă a studentului la mașină. Toată harababura se datorește acestui lucru. și, pe lîngă toate, așa cum se desfășoară în anul acesta, practica în producție e absolut ineficientă. Uzina plătește degeaba 11 250 lei pe tichete de tramvai și troleibuz pentru 250 de studenți, și nu numai atît...“ (Reprezentanții comitetului de partid al întreprinderii).

Noi am mai adăuga, la aceasta, lipsa de preocupare a tuturor celor interesați în a asigura studenților condiții optime de practică, însoțitori prin întreprindere, cadre didactice cu o înaltă etică profesională, care să nu considere sarcina de a conduce o grupă în această perioadă a verii un calvar și jumătate.

Așadar, din nou, spectatori în uzină. Și cînd te gîndești că sistemul experimentat anul trecut — de a lucra efectiv la mașini — a întrunit sufragii unanime !...

la brașov, ni se vînd... brașoave

La Uzinele „Tractorul“ am mai fost, în același scop, în urmă cu o lună. Institutul politehnic din localitate ne informează că lucrurile merg cum nu se poate mai bine. Celelalte institute politehnice din țară, care și-au trimis studenții aici, elogiază, și ele, practica din acest an. Nu se mai trimit „comitete și comiții“ de la minister și de aceea se crede că totul merge ca pe roate. Realitatea este, însă, cu totul alta, iar cele care ni s-au „vîndut“ pe ici, pe colo, s-au dovedit a fi, spre regretul nostru, adevărate... brașoave.

În primul rînd, studenții (iar aici sînt foarte mulți) se plictisesc în primele 2—3 ore de practică și apoi se învîrtesc de colo-colo, stingherind procesul de producție.

„Ne dăm seama mai bine decît oricînd ce mare greșeală a făcut Ministerul Învățămîntului cînd a renunțat, în acest an, la practica efectivă în producție, așa cum a fost anul trecut — ne spune ing. Augusta Moldovan, șefa cabinetului tehnic, delegată a uzinei cu practica studenților. Avem suficiente cereri din partea studenților pentru a lucra efectiv, învățînd, astfel, mai mult și mai bine, însă nu le putem satisface : litera legii e litera legii...“

Întîlnim și alte aspecte. Anul acesta, după cum ne declară ing. Ioan Dovan, conducerea uzinei s-a opus să mai desemneze din rîndul cadrelor sale îndrumători de practică, invitînd institutele să trimită, în prealabil, spre informare, cadrele lor didactice îndrumătoare, care apoi să-i însoțească pe studenți și să le predea în uzine cele necesare, nu numai să facă apelul. Uzina nu mai scoate din producție pentru studenți nici un angajat.

Bun. E just. Dar ce-au făcut institutele, în această situație ? Nimic, cel mult *aproape* nimic. Ceea ce e mai grav, unele nu s-au preocupat nici de planificarea și organizarea practicii pe întreprinderi. Doar institutele politehnice din Cluj și din Brașov și-au trimis, înainte de începerea practicii, delegații pentru perfectarea tuturor formelor ; celelalte institute nu, de altfel ca și ministerul. Așa se face că studenții anului IV, secția Mașini termice a Facultății de mecanică de la Institutul politehnic din București, se declară nemulțumiți de practica acestui an, constatînd că în două săptămîni nu s-au ales cu nimic. „Am fi dorit să facem practică și la proiectare, știind că anul IV de anul trecut a făcut. De asemenea, ne interesează problemele legate de organizarea producției, dar n-am primit nici un sprijin, de la nimeni“. (Mihai Delgeanu și Andrei Șerbănescu, studenți, Institutul politehnic din București).

De la Brașov plecăm cu un gust amar în gură. Plecăm și cu cîteva noi propuneri făcute de studenți, ingineri, cadre didactice. Printre ele sînt și cele referitoare la dorința studenților de a face practică mai mult timp, dar în ateliere speciale ale institutului, rugămintea lor de a fi „observați“ de cadrele didactice. Înainte de a termina și acest capitol, mai facem o mențiune : contrar celor mai modeste așteptări, nici de data aceasta ministerul n-a schimbat caietele de practică, prevăzute cu rubrici învechite, ridicole, despre care chiar studenții ne-au declarat : „Păi nici noi, nici cei care răspund de noi, nu le completăm vreodată...“

arhivari?

Ca în fiecare an, studenții din anul IV de la Facultatea de istorie a Universității București au avut de efectuat practica în producție la Arhivele statului, Institutul de studii social-politice și Biblioteca Academiei. Și de data aceasta lipsurile, care se pare că au devenit tradiționale, și-au făcut afirmată prezența lor nedorită.

Chiar de la repartizarea studenților în unități au apărut deficiențe, deoarece nu s-a ținut seama de nici un fel de criteriu. Altfel nu se poate explica cum studenții de la secția de Arhivistică au fost repartizați la Institutul de științe social-politice, iar cei de la secția de Istoria contemporană a României la Arhivele statului ! Felul cum a fost organizată practica în instituțiile respective a prezentat de asemenea deficiențe. Astfel, la Institutul de științe social-politice studenții au făcut fișe de conținut la articolele din ziarul „Dimineața“ privitoare la Unirea din 1 Decembrie 1918, iar cînd au terminat lucrarea au aflat că au făcut o muncă fără rost, fiind necesare doar fișe de semnalare. La Arhivele statului, spre exemplu, materialul oferit studenților pentru prelucrare a fost parcă special ales pentru a le stîrni dezinteresul (la începutul practicii au fost anunțați că vor putea prelucra materiale ce le sînt necesare la alcătuirea lucrării de diplomă). În plus, le-au fost oferite documente din prima jumătate a sec. al XIX-lea, a căror descifrare a constituit un adevărat calvar pentru cei de la secția de Istorie contemporană — și nu numai pentru ei — cu atît mai mult cu cît Paleografia (deși există o acută lipsă de specialiști în acest domeniu) continuă să fie o cenușăreasă în facultățile de istorie. Fișarea acelorași documente de mai mulți studenți, pe lîngă inutilitatea lucrului făcut, i-a îndemnat pe cei mai mulți să se rezume la copierea fișelor făcute cu o zi înainte de colegii lor.

Sînt numai cîteva deficiențe pe care le semnalăm în dorința ca anul viitor să nu se mai repete, iar practica studenților în istorie să-și atingă cu adevărat scopul urmărit.

Am trecut în revistă cîteva din aspectele practicii în producție din această vară. Cele mai multe ne-au deziluzionat, determinîndu-ne să luăm, și de această dată, poziția pe care ne-am situat întotdeauna : aceea de a înfățișa stricta realitate, militînd pentru înțelegerea justă a sensului și a scopului practicii în producție în procesul formativ al viitorilor specialiști, chemînd toate forurile interesate la adoptarea unor măsuri concrete, curajoase și eficiente în vederea îndeplinirii, și în acest sector, a indicațiilor partidului referitoare la pregătirea completă și temeinică a viitoarelor generații de specialiști.

FOTOMONTAJ DE EMIL COJOCARU

pe magistralele siderurgiei

DOCUMENTAREA ÎNCEPE DIN REDACȚIE...

Deși o cunoaștere completă „în amănunte" era și este aproape imposibilă în cîteva zile, venisem totuși la Combinatul siderurgic din Galați cu ambiția de a afla și a ști cît mai mult. În redacția ziarului de uzină „Constructorul siderurgist" răsfoiesc paginile cîtorva din ultimele numere. Privirile îmi sînt atrase de cîteva titluri: „Nava amiral" printre furnalele țării, Laminorul Șlebing a intrat în ciclul siderurgic, Fabrica de oxigen — puternicul plămîn al oțelăriei, asupra cărora mă opresc îndelung. Recitesc și data de apariție a ziarelor: 18 iunie, 25 iunie, 9 iulie...

CEL MAI BĂTRÎN INGINER...

Mă lăsasem pradă unei maniere ori unui loc comun în reportajele industriale și-l căutam pe cel mai bătrîn inginer al șantierului să-mi povestească ceva „deosebit", ceva neapărat „spectaculos".

— N-o să găsiți așa ceva!, mă dezamăgește inginerul constructor Butumac Vasile și apoi adaugă: sau mai bine-zis n-o să găsiți un inginer bătrîn în tot șantierul. Dacă nu mă înșel, cel mai „vîrstnic" a terminat facultatea în 1958. Cît privește „spectaculosul", cum îi spuneți...

— Aproape ne-a intrat în reflexe șantierul, adaugă inginerul Butumac, de acum „om versat" și cu o experiență, cum s-ar spune în folclor, strînsă în doi ani cît alții în zece, ceea ce avea să-i aducă de altfel și promovarea în postul de șef de lot.

AVENTURĂ? NOUTATE? CUM VREȚI...

Inginerul Biriș Nicolae s-a „obișnuit" cu interviurile.

— În cariera mea mi s-a mai luat un interviu. Și tot de la „Viața studențească" venise cineva...

— Bine, dar mi s-a spus că ați fost promovat de curînd ca șef de lot și cum Fabrica de oxigen la care ați lucrat a intrat de curînd în funcțiune...

Interlocutorul meu e modest, dar, după ce-i amintesc de pavilionul energetic șef, de stația de îmbuteliere, de pavilionul P.C.I., de întinderea laboratorului laminorului de tablă groasă, de gospodăria de apă (cîteva din lucrările mai importante realizate pînă acum, cu participarea lui „nemijlocită", cum fusesem informat), se „îndulcește".

— Proiectul și construcția propriu-zisă se condiționează una pe alta. Și totuși... Subiectiv, poate fi vorba de o aventură. Personal nu mai am temeri. De la absolvirea facultății, de cînd am plecat din Iași, și pînă acum am trecut prin aproape tot felul de lucrări.

— Cum vedeți, doi ani de producție, pentru un absolvent... Aventură? Subiectiv, da. Noutate la tot pasul? Asta cu siguranță...

CE ESTE „NAVA AMIRAL"?

3 iulie 1965 și 20 aprilie 1968. La 3 iulie 1965 se începea defrișarea locului de pe care, după trei ani, avea să scruteze împrejurimile cu statura sa colosală „Nava amiral". Metaforic botezat așa, pentru dimensiunile sale, furnalul de 1 700 m.c. intra la 20 aprilie în producție. Furnalul de la Galați prin capacitate, grad de tehnicitate și productivitate ocupă locul de „navă amiral" printre furnalele țării și va produce în mai puțin de o lună și jumătate întreaga producție de fontă a României anului 1938.

Nu mi-au plăcut niciodată reportajele pline de statistici și cifre, dar nu pot omite cîteva date desprinse din „biografia" furnalului, semnificative prin ele însele și cu adevărat extraordinare: ca furnalul să poată fi construit, spuneau inginerii M. Weiss și N. Voiculescu, a fost nevoie de săpături care să oblige la transmutații definitive de 1,1 milioane metri cubi de pămînt. Închipuiți-vă dimensiunile și amploarea unor asemenea lucrări și, pentru a avea o imagine mai clară a ceea ce înseamnă arhitectura unui asemenea colos industrial, e de ajuns să amintim că din cei 120 000 metri cubi de betoane, 7 000 tone de armături și 315 000 metri pătrați de cofraje s-ar fi putut construi un bloc turn care ar fi avut nici mai mult nici mai puțin de 365 etaje și 3200 de apartamente...

Faptele, zilele de înfruntare cu ploaia, vîntul ori arșița au rămas în amintire.

SPECTACULOSUL COTIDIAN ȘI FATA DE LA ȘLEBING

Intrarea în exploatare a laminorului șlebing marca închiderea ciclului siderurgic la combinatul gălățean: mineneu-fontă-oțel-șleburi-produse finite.

Spectacularul cotidian se relevă la fiecare pas atît omului venit din afară cît și lucrătorului din combinat. Tehnicianul Maidanec Carol, care mă însoțește, „descoperă" acum noutatea laminorului șlebing. În fața unor imense panouri, pline de bobine, de circuite electrice și de butoane, o fată — mai de grabă studentă în practică decît ingineră, după înfățișare — ne „demonstrează" cunoștințele prin însuși faptul că se „descurcă" singură, fără nici un ajutor. În privința „acționării în curent continuu" cunoaște destul (doar a terminat „electromecanica"), mai ales că și practica studențească a făcut-o tot aici și tot la laminorul șlebing (pe atunci, e drept, nedat încă în funcțiune).

Și apoi mai sînt și examenele de verificare a cunoștințelor (— „Chiar ieri am dat unul și n-a fost așa ușor...").

Pentru Olga Tirnoveanu, absolventa „electromecanicii" de abia numai un an, Combinatul siderurgic înseamnă noutate, înseamnă creație și studenție (?!!!). Înseamnă studenție pentru că viața și poate și atmosfera studențească a Iașului universitar (pe care într-un fel le-a adus cu ea) se mai păstrează la întîlnirile cu ceilalți colegi de promoție repartizați tot aici...

POEȚII COMBINATULUI

Șantierul și oamenii de aici au poezia și romantismul lor — o poezie și un romantism cu totul și cu totul noi.

„De un an și ceva stăteam pe șantier, dar trecem în fiecare zi pe lîngă lucruri fără a le descoperi măreția, ne spune inginerul Dan Tanislav, de la șantierul 22. Într-una din zile m-am urcat pe furnal la cincizeci și ceva de metri înălțime. Aveam de acolo întreaga panoramă a șantierului, a cîmpiei, a munților Dobrogei și a luncii Siretului. Atunci mi-am dat deodată seama de măreția șantierului, de forța omului. Am scris după aceea și un poem despre Dunăre și despre oamenii de pe malurile ei. Nu cred să aibă el vreo valoare, dar simți uneori nevoia să-ți spui sentimentele... și începi să scrii..."

Tîrziu, stăruindu-mi multă vreme în memorie cuvintele inginerului poet, părăseam cetatea siderurgiei amintindu-mi cîteva din versurile lăcătușului Gheorghe Mușat, scrise cu ocazia primei șarje:

Se făurește oțelul
pe temelii din beton și granit
și-i cît mai aproape de Dunăre
de cer și de noi
cei cu palmele albastre
de flăcări și schele.

Florentin POPESCU

slatina la ceasul industrializării

Călătorul în drum spre Slatina presimte din aer apropierea unui mare obiectiv industrial. Nu, nu e nici o figură de stil. Nu observi de pildă gazele — permanente însoțitoare ale marilor orașe industriale — nu simți mirosul ințepător al „aromatelor", ca atunci cînd treci pe lîngă Complexul de la Brazi. Aici, în apropiere de Slatina, e cu totul altceva: linii de înaltă tensiune, agățate pe stîlpii lor argintii, îți ies încă de departe în întîmpinare, devenindu-ți un plăcut tovarăș de drum.

— Așa-i că ați avut o astfel de senzație? — mă introduce în subiect inginerul Avram Victor. Gîndiți-vă, doar, uzina nu consumă în principal cărbune, nici abur. Curentul electric este cel care o definește. El ne ajută să scoatem ceea ce, la bogățiile și resursele patriei noastre, mulți dintre înaintași au visat: aluminiu. Aluminiu românesc, al cărui adevărat act de naștere s-a înregistrat la 30 iunie 1965.

— De ce adevărat? S-ar presupune că este și unul neadevărat.

— Într-un fel da, este și un altfel de act. Eforturile pentru obținerea aluminiului românesc au fost veritabile examene, examene în amfiteatrele producției de astă dată. Industria de aluminiu este una dintre cele mai noi ramuri ale industriei românești. Să stabilim totuși niște sesiuni. Prima a avut loc în 1940—42 la Tîrnăveni. Dar „candidații" n-au obținut aluminium ci alumină. Războiul și, mai ales, lipsa de energie electrică (gîndiți-vă, ce resurse aveam atunci?) au făcut să se renunțe la acest proiect. După război lucrurile s-au schimbat și a urmat un nou examen — la Tîrnăveni și Sebeș Alba. Dar nici de data aceasta rezultatele nu au fost de natură să satisfacă.

De-abia a treia „sesiune" a fost trecută cu succes și asta s-a petrecut, cum v-am mai spus, la 30 iunie 1965.

— Nu se poate spune însă că „sesiunea" e încheiată. Judec asta după renumele creat pe piața externă, după importanții parametri atinși de uzină.

— Firește, uzina noastră e în permanentă dezvoltare. S-au construit pînă acum trei hale, cu o capacitate de 25 000 tone aluminiu anual, și urmează ca pînă în 1975 să se mai construiască alte trei. Inginerii, absolvenți ai facultăților de specialitate, care lucrează aici au o permanentă emoție în fața acestui exigent examinator care s-ar putea numi aluminiul românesc. *Absolvenții, chiar și cei mai vechi, desfășoară alături de muncitori o activitate febrilă.*

— Cîteva exemple?

— Întreg aparatul tehnic de conducere a uzinei a venit la Slatina din 1963, cînd au început lucrările, direct din facultate — ne spune Const. Deutsch, inginer șef adjunct al uzinei. Treptat, treptat numărul specialiștilor a crescut. În fiecare an o nouă promoție de ingineri, de chimiști, de economiști au intrat pe porțile uzinei. Aș vrea să remarc un lucru: aproape nici unul din cei veniți nu a mai plecat. Foarte mulți dintre ei s-au căsătorit aici, și-au întemeiat cămine și nici nu vor să audă de plecarea în alt oraș mai mare (aviz amatorilor: nici chiar în București). Un exemplu în această direcție îl constituie AVRAM VICTOR, stabilit aici tot din 1963, care a participat efectiv la toate fazele realizării uzinei și a lucrat în toate secțiile. Pentru pasiunea ce o arăta față de problemele electrolizei a fost trimis două luni la specializare în Franța, iar anul acesta a obținut o bursă O.N.U., pentru un curs de specializare de opt luni la Paris.

Dacă uzina de la Slatina este tînără, apoi tot așa de tineri sînt și oamenii care-o fac să producă. Ideea se expediază uneori liniar, termenii ajung la uzură de prea insistenta lor folosire în jurnale. Cu Slatina este totuși (îmi place să cred) altceva, din moment ce însăși meseria ca atare — metalurg în industria aluminiului — e foarte, foarte nouă. Aici poți spune cu siguranță că nu faci nici o greșeală: oamenii au învățat ceea ce știu astăzi (și știu foarte multe, le-au învățat temeinic) o dată cu înălțarea zidurilor uzinei. Nu fac nici o deosebire: ingineri, maiștri, muncitori.

— Dacă în facultăți eforturile sînt materializate precis în rubricile carnetului de student, aici....

— Da, și aici există așa ceva, reia inginerul Avram Victor. E un carnet al specialistului, un carnet unde nota ce se trece nu e bineînțeles numai rodul muncii tale, dar în ea se poate vedea întruchipat ceva din zbuciumul tău, ceva din ființa, din tinerețea ta care rămîne, nu se pierde niciodată, rămîne înglobată în munca tuturor. Ce credem noi, mai proaspeții sau mai puțin proaspeții absolvenți, că a rămas? Permiteți-mi să nu fiu chiar atît de modest: multe. În prima etapă au fost puse în funcțiune două hale (a 164 cuve de electroliză) care au dat o producție de 52 000 tone aluminiu pe an, cu 2 000 tone mai mult decît fusese planificat. Studiile de organizare științifică a producției au arătat însă că rămîne o cantitate mare de tensiune disponibilă și, în consecință, s-a luat hotărîrea să se mai construiască încă 12 cuve la fiecare hală — ceea ce înseamnă un plus de 5 500 tone pe an la fiecare hală, față de capacitatea proiectată inițial. În februarie, anul acesta, a fost pusă în funcțiune și cea de a treia hală, astfel că în 1968 producția va atinge cifra de 82 000 tone aluminiu, fapt ce situează uzina noastră pe primul loc în cadrul țărilor de democrație populară (fără U.R.S.S.). Nu numai producția mare constituie fala metalurgiștilor slătineni, ci și faptul că uzina lor este una dintre cele mai moderne din lume (la data punerii în funcțiune, chiar cea mai modernă), cu un înalt nivel de automatizare. Pentru a vă da un exemplu, vă pot spune că o hală imensă, cu o capacitate de peste 30 000 tone aluminiu pe an, este deservită de numai 16 muncitori în fiecare schimb. Însă cea mai mare performanță a uzinei noastre este puritatea aluminiului obținut. Variantele de aluminiu obținute (A_5 și A_7, cu 99,5 și respectiv 99,7 la sută aluminiu pur) fac ca produsul românesc să fie foarte căutat pe piața mondială și să fie cumpărat în o serie de țări cu o veche

tradiție în acest domeniu. Principalul nostru cumpărător este societatea americană Kaiser Aluminium Company, una din cele mai renumite din lume. Apoi Franța, Anglia, Germania Federală, Elveția, Olanda, Italia și țările din Orientul apropiat dau o adevărată „bătălie" pentru obținerea aluminiului românesc. În total, 60 la sută din producția uzinei merge la export. Restul producției este furnizat întreprinderilor românești: Metrom Brașov (sîrmă), Laromet (plăci), Tractorul Brașov, I.P.A. Colibași și Fabrica de automobile Pitești (avînd un rol important la realizarea autoturismelor „Dacia" 1100 și 1300).

— Dar pentru oraș ce a însemnat uzina? Cred că sînteți de acord că există o strînsă legătură oraș-uzină?

— Uzina a adus o schimbare esențială în viața orașului — ne răspunde Const. Deutsch — constituind cu adevărat inima și plămînii lui. Numărul locuitorilor a crescut la peste 20 000; spitale, cinematografe, biblioteca, cvartalul de blocuri, canalizare, iată numai cîteva din realizările ultimilor cinci ani în orașul nostru.

Mai e nevoie să spun că, față de toate acestea, locuitorul orașului de pe malul stîng al Oltului, oraș abia cunoscut cu cîțiva ani în urmă, pronunță azi numele localității natale cu o anumită intonație în glas? „— Știi — parcă ar vrea să adauge — acolo se face aluminiul românesc". Nu, nu mai e nevoie!

Firele de înaltă tensiune pe lîngă care mă întorc au însă de adus o completare. La Slatina se întîlnesc cocsul de petrol de la Călan și cu smoala de la Hunedoara, alumina de la Oradea, iar milioanele de kilowați nevăzuți care aleargă prin conducte vin de la București Sud, de la Craiova, Luduș, Argeș. Într-un viitor nu prea îndepărtat se vor amesteca cu cei de la Porțile de Fier, Izlaz și Lotru. Atunci Slatina va deveni unul dintre cele mai mari noduri de dirijare a energiei electrice din Europa.

V. OLTEANU

o scrisoare de la grancea valentin

Primesc, pe neașteptate, în plină caniculă, o scrisoare consistentă de la un expeditor, care m-a surprins. Mi-au trebuit cîteva clipe de reculegere ca să asociez numele de chipul vechiului colaborator al revistei noastre, Valentin Grancea, pe care-l știam student al Institutului politehnic din Cluj. Scrisoarea m-a surprins cu atît mai mult cu cît în ultimul timp nu-i mai întîlnisem deloc numele în coloanele revistei noastre și absența lui părea inexplicabilă. Citind scrisoarea sa, pe care ne permitem să o reproducem, veți înregistra desigur cu emoție nedisimulată confesiunile de înaltă valoare etică ale unui tînăr curajos, hotărît să se verifice cu tenacitate pe sine în perspectiva viitoarei sale profesiuni sociale și în perspectiva viitorului său destin. Sîntem convinși că gestul său aparent spectaculos vă va convinge că nu a fost făcut dintr-o înclinație gratuită spre aventură, ci dintr-o necesitate intimă, dintr-o hotărîre elaborată îndelung în forul său interior și care a dat rezultate surprinzătoare de maturitate și ethos.

A. D.

STIMATE TOVARĂȘE REDACTOR,

După un an de tăcere vă scriu, în sfîrșit. E vorba de fapte, de gînduri trăite în acest ultim an, de hotărîri, de ezitări. Pentru ceea ce am făcut n-am așteptat și nu aștept înțelegerea exactă a nimănui, am făcut totul pentru propriile mele convingeri, nelipsind momentele în care mă îndoiam că e bine ce fac.

Cum știți, anul trecut am terminat anul doi la mecanică. Trebuia să trec în anul trei și deodată am întrerupt studiile și-am dispărut. Cum? De ce? Am să mă străduiesc să vă explic, deși cunosc ingratitudinea cuvintelor, știu cît de anevoie ți se supun și ce ușor te trădează.

Cînd mi-am ales facultatea, mi s-a părut cea mai potrivită firii mele. Îmi doream o profesie care să-mi dea posibilitatea să creez, aveam nevoie de un ideal concret, foarte palpabil, foarte pămîntean, și-am devenit student la mecanică, secția T.C.M. Cluj. Au trecut 2 ani de studenție care au abundat în noțiuni de cultură generală, de la matematici la rezistența materialelor, cu puține noțiuni care să vizeze viitoarea specializare.

Pe nesimțite s-a născut, apoi a început să ia proporții, îndoiala. Oare n-am greșit alegîndu-mi această facultate? Oare îmi voi face cu plăcere viitoarea meserie? Erau întrebări care mă preocupau tot mai des, de la o sesiune la alta, de la un examen la altul.

Aveam impresia că materiile care mi se cereau, prin abundența lor în noțiuni abstracte, care mi se păreau foarte departe de viață, mă cenzurau spiritual. Îmi dădeam seama că fisura dintre ceea ce aș fi vrut să fac și ceea ce făceam era tot mai mare. Astfel că, în toamna lui '67, în loc să mă înscriu la facultate în anul trei, am cerut aprobarea decanatului să plec în producție pentru un an.

Și astfel din luna octombrie '67 sînt pe șantierul I.G.H. Lotru. Am fost angajat ca tehnician mecanic la atelierul de proiectare. De mai bine de opt luni sînt în creierul munților și asist la nașterea unui gigant.

Pe Lotru am venit din două motive care, de fapt, se reduc la unul singur. Mi s-a spus că, fiind un șantier nou, voi fi angajat repede, fără prea multă birocrație. Cam banal, dar oare tot ce faci e urmarea unei savante motivări?

Aș vrea să trăiți cîteva zile aici, în mijlocul acestor oameni, poate așa m-ați înțelege mai bine!

În primul rînd am întîlnit viața. Munca, activitatea asta concretă de fiecare zi, poate și pentru că se desfășoară în munți, are ceva mai proaspăt și mai senzațional decît mă așteptam.

Lucrez în colectivul mecanicilor format dintr-un proiectant principal de 30 de ani, cu vreo 6 ani vechime în producție, un inginer cu 2 ani vechime, doi stagiari, eu și două desenatoare — un colectiv din cele cinci ale atelierului de proiectare. Cum vă dați seama — un colectiv foarte tînăr, în care se mai povestesc anecdote pe seama profesorilor, amintiri din studenția abia terminată sau... neterminată.

Acum, după această perioadă, îmi dau seama că s-a schimbat ceva în felul meu de a vedea lucrurile. Noțiuni moarte, de care mă simțeam străin, au început să aibă o justificare, să devină palpabile. Am început să mă orientez în meserie. Am învățat mult de la colegii mei de muncă. Oarecum le-am furat metoda. Toți au fost studenți buni și foarte buni. Bendos Traian, stagiar, mucalit, pe cît de modest pe atît de capabil, a terminat anul trecut Facultatea de utilaje, luînd examenul de stat cu 10, Ionescu Dan, de o meticulozitate englezească, foarte riguros, mai ales cu el, a terminat Institutul de mine din Petroșani fiind un student de 9; Armășescu Alexandru, cu mult simț al echilibrului, deja cu o anumită experiență, de asemenea. De fapt a avut fiecare să-mi ofere cîte ceva din experiența lor de șantier.

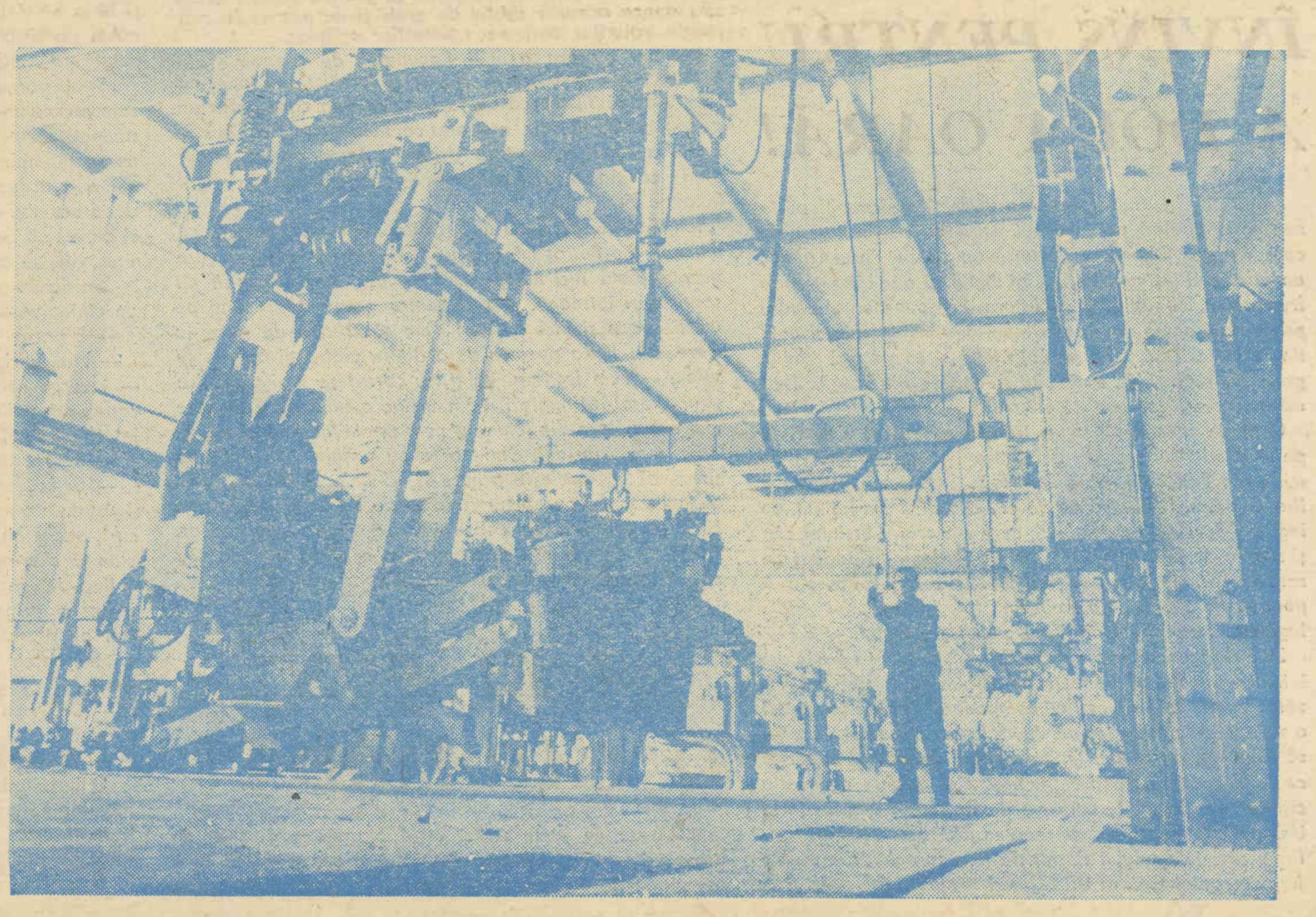
În această perioadă am ajuns la concluzia că în cursurile noastre se dă importanță multor probleme laterale în dauna altora pe care le întîlnești în producție la tot pasul.

Teoretic, toate problemele sînt importante. Dar majoritatea absolvenților vor lucra efectiv în producție, li se cere competență și tot ce vrei, li se cere să fie *ași* în primul rînd în problemele legate de practică. Ceva trebuie să se facă, astfel încît viitorii ingineri din producție să nu fie încărcați cu un balast inutil, iar viitorii ingineri cercetători să aibă posibilitatea să-și fundamenteze studiul teoretic!

Eu nu văd rezolvarea decît printr-o despărțire a studenților, de la un anumit stadiu, în două categorii: studenți — viitori cercetători și viitori ingineri în producție, astfel specializarea s-ar face în condiții mai bune, cred.

Ce am să fac mai departe? Bineînțeles, la toamnă, mă întorc la facultate. Nu știu ce-o să-mi rămînă din acest an de șantier, dar entuziasmul acestor peste 6.000 de oameni, care au hotărît să perforeze peste 150.000 m. în munte, n-am să-l pot uita. Acești oameni, veniți din toate părțile cu cele mai diferite firi, au totuși același numitor: SPIRITUL DE ȘANTIER. *La unii există plăcerea de a construi, la alții dorința de a face ceva grandios, la alții nevoia de a cîștiga bani, dar fiecare are ceva interesant, poate urmare a faptului că au rupt cu viața sedentară; sînt un fel de cavaleri moderni. Mă gîndesc uneori că cel puțin primii ani de facultate ar fi grozavi pe un șantier.*

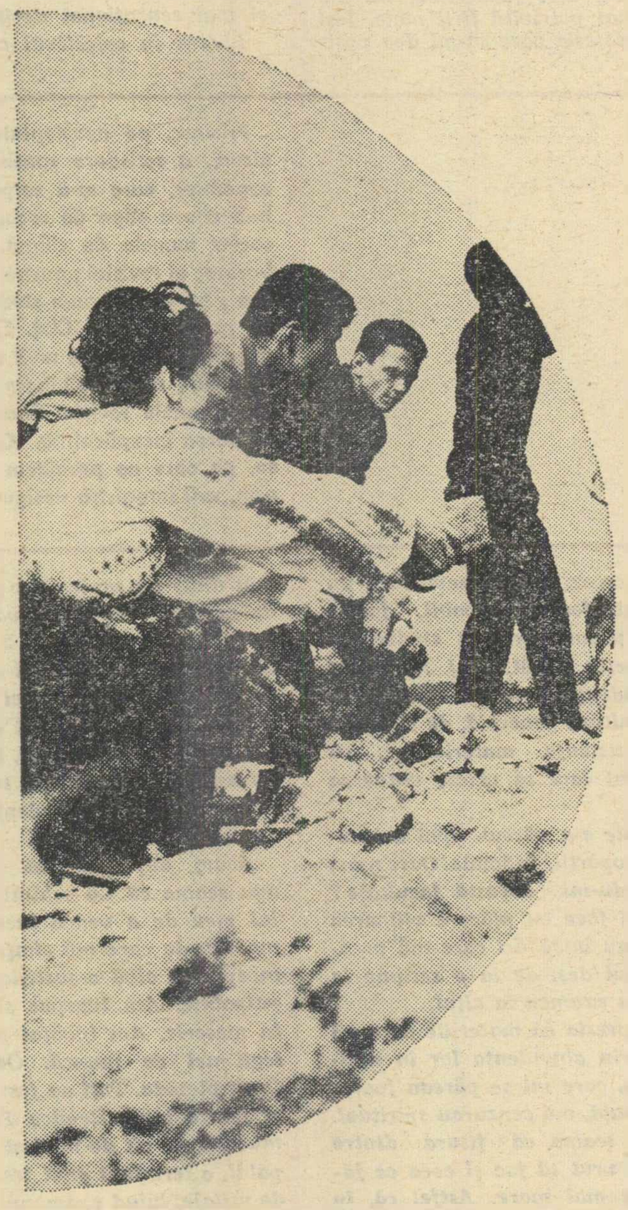
Începînd din luna octombrie a acestui an îmi veți putea răspunde pe vechea mea adresă: Valentin Grancea, Complexul studențesc — Cluj, căminul 8.

EXAMENE ÎN AMFITEATRUL PATRIEI

(Pe șantierele muncii patriotice)

JIUL VA FI ÎNVINS PENTRU A DOUA OARĂ!

Pornit din Tg. Jiu în căutarea studenților deveniți peste noapte brigadieri pe șantierul viitoarei șosele naționale care va lega Oltenia de Transilvania, prin Pasul Lainici, am străbătut întregul defileu al Jiului care te uimește prin frumusețea lui sălbatică. Natura, îngenuncheată pentru prima dată acum douăzeci de ani de elanul eroic al unui tineret hotărît să schimbe fața țării și să șteargă rănile grele ale războiului, e nevoită să cedeze din nou, în fața altei generații tot așa de entuziaste.

O zi de investigații mi-a trebuit pentru a-i descoperi pe studenții Universității din Craiova și ai Institutului de mine din Petroșani, care formează împreună Brigada a II-a Livezeni. Pînă să dau de cei căutați l-am întîlnit pe ing. Ion Zglobiu, șeful lotului, care s-a arătat încîntat pur și simplu de felul în care se achită studenții-brigadieri de sarcinile primite, nemaigăsind cuvinte pentru a-i elogia. A ținut să ne spună că oltenii sînt, totuși, ceva mai „iuți". Inginerul fiind ardelean, l-am crezut pe cuvînt.

Ziua de lucru era pe sfîrșite, dar echipele pe care le-am întîlnit munceau cu o înverșunare și un entuziasm surprinzător, cu atît mai mult cu cît componenții lor veneau după o sesiune grea de examene. Ajuns la comandament aveam să aflu explicația. Era în joc steagul de echipă fruntașă ce se acordă la sfîrșitul fiecărei zile. In ziua aceea l-a cîștigat echipa nr. 1, condusă de Dragomir Marin de la Universitatea din Craiova, ceea ce n-a făcut decît să confirme cuvintele șefului de lot. In fața careului, Oprea Mihai, delegatul C.C. al U.T.C., fost brigadier pe acest șantier cu două decenii în urmă, predă steagul șefului de echipă, în timp ce din piepturile celor peste o sută de brigadieri iese un puternic „hei-rup".

Seara, tîrziu, caut să stau de vorbă cu cîțiva dintre brigadieri, să aflu ce i-a îndemnat să prefere pentru 20 de zile munca aceasta destul de grea și un pat nu tocmai moale, valurilor marine sau potecilor munților.

Dumitru Moraru, anul II, Facultatea de economie din Craiova, deși ceva mai în „vîrstă" și familist, îmi spune că nu putea să lipsească de la o acțiune la care participă ceilalți colegi ai săi, mai ales că, numai cu cîțiva ani în urmă, a lucrat în mină la Uricani. Acum are un singur gînd : echipa sa să păstreze pînă la sfîrșit steagul cîștigat în acea zi.

Ion Brediceanu, anul II, Facultatea de electromecanică minieră din Petroșani, este un tînăr plin de energie, care nu poate sta nici măcar cînd discută, deși a muncit cît șapte o zi întreagă. A pus pentru prima dată mîna pe un tîrnăcop și nici lui nu-i vine să creadă de ce e în stare. Din lupta aceasta dură dintre piatră și om — ne spune — vom ieși mai căliți, cu caractere mai puternice și neapărat învingători. Vom cîștiga o experiență pe care nici o facultate din lume nu ne-o poate da — încheie el.

Peste zeci de ani, cînd vor avea prilejul să treacă pe șoseaua ce șerpuiește printre Jiu și linia ferată, studenții de azi vor putea spune cu mîndrie că porțiunea dintre km. 10,5 și 11,5 a fost construită numai prin munca lor. Poate că n-ar fi rău să se pună și o placă menită să reamintească mereu acest lucru. E doar o sugestie.

D. V.

ȘI EI PUN O CĂRĂMIDĂ

Rătăcesc pe niște străzi ce duc undeva dincolo de Observatorul astronomic din Cluj și ajung parcă la o margine : de o parte un drum alb ce trece mai încolo și mai departe prin mijlocul unei păduri, de cealaltă parte un cîmp imens puțin neobișnuit cu viziunea pînă acum liniștită a caselor ce răsăreau dintre crengile pomilor — un cîmp de săpături și fundații... Un grup de tineri în salopete rîd, vorbesc tare... M-apropii de ei... Inalți, tot unul și unul, au palmele formate pentru lucru... Soarele și vîntul le dăduse culoarea bronzului. Cînd le-am spus că vreau să scriu ceva despre ei, m-au privit mirați, apoi... apoi mi-au răspuns simplu — de fapt e o primă intervenție a „constructorilor" abia trecuți de anul I al Facultății de... construcții... Erau aici doar cîțiva din sutele de studenți plecați voluntar pe diferite șantiere.

— Gîndindu-ne că ne construim propriile noastre cămine o facem cu plăcere... De fapt, noi mai mult îi ajutăm pe muncitorii de aici, cărăm cărămidă, de exemplu — îmi spune Tiberiu Cochici, șeful echipei de studenți de pe șantierul nr. 3.

Sîntem toți în anul I la Construcții și... ne construim căminele — îmi spune Ștefan Pintea. Sîntem bucuroși și... ne așteptăm primii bani cîștigați de noi...

Lucrează acolo sus cam 76 și jos, la I.I.M.C. (Fabrica de cărămizi), alții, cam 90.

— Lucrăm în trei schimburi, facem cărămizi pentru propriile noastre cămine ; colegii de la șantierul nr. 3 le pun în ziduri... și așa, în toamnă, ne vom pomeni cu cămine noi, care... vor fi mai intime și, bineînțeles, mai frumoase, poate tocmai prin contribuția noastră la ridicarea lor.

Mariana MUREȘAN

ȘI-AU PLECAT OLTENI LA VIE...

Cînd am ajuns în cetatea Banilor, studenții Universității plecaseră la locurile repartizate : 50 la Piscul Sadovei și 20 la I.A.S. Breasta.

Am pornit-o și noi „cu ce-am putut, cu ce n-am putut" pe urmele lor și iată-ne la Ferma nr. 2 Obedin vie.

„Și-au pornit olteni la vie", am început noi să parafrazăm vechea melodie de prin părțile Craiovei, dar din cei 22 studenți, care împreună cu tovarășul asistent Kessler Petre ne-au întîmpinat cu bucurie, neliniște și frenezie, nimănui nu-i ardea să cînte. Bineînțeles nici să bocească, deoarece toți erau tineri, inimoși, entuziaști. Nu cîntau ei pentru că pe rîndurile pe care le cîrneau (lucrau la cîrnitul viei) se auzea de departe vocea Puică Igiroșanu în emisiunea „O melodie pe adresa dv" interpretînd un cîntec vesel studențesc.

— E pauză ? — întrebăm noi.

— Nici vorbă, dar cu muzică viața e mai frumoasă — încercă să filozofeze unul din fruntași. (Ajunsese la capătul rîndului, dar nu știu precis dacă-l terminase înaintea celorlalți sau nici nu-l începuse !)...

— E ușor la voi, nu ?

— O fi, dar la toamnă la cules ; acum ducem dorul și strugurilor care-s necopți, și cireșelor care „s-au trecut", dar și al merelor, perelor, caiselor și piersicilor care stau la o aruncătură de băț departe de noi.

(Ing. Marin Dindere care era cu noi le-a promis băieților o surpriză : cîteva lăzi cu fructe proaspete — dar nu știu cum au sărbătorit studenții această favoare a unui coleg mai mare care nu de mult a fost și el student).

— Dar cum răspund studenții chemării la muncă patriotică ?

— Cu mult elan și dragoste, ni s-a răspuns peste tot. De la Universitatea craioveană se evidențiază majoritatea, menționînd pe Nistorescu Tudor, Iordache Florea, Crotiru Marcel, Iordăchescu Viorel, Sfârlogea Ion, Coravu Nicolae și alții.

Gh. SOVEJANU

O CURTE MAI VECHE DECÎT CURTEA VECHE

Se știe că pe locul unde se află azi Bucureștii au existat așezări omenești din cele mai vechi timpuri. Săpăturile efectuate în ultimele două decenii au arătat cu prisosință că această arie a fost locuită fără intermitențe din paleolitic și pînă în zilele noastre. În mijlocul orașului de astăzi se afla, încă din perioada feudalismului timpuriu, centrul administrativ al unora dintre primele formațiuni statale din stînga Oltului. Pentru păstrarea și punerea în valoare a acestor vestigii, Consiliul popular al municipiului București a hotărît, încă din anul trecut, reconstituirea și conservarea întregului ansamblu voievodal de la Curtea Veche. Cum era și firesc, cei dintîi care au început investigațiile au fost arheologii, imediat în urma lor venind apoi, acolo unde aceștia le-au permis, constructorii. Săpăturile, conduse de arheologul **Panait I. Panait, de la** Muzeul de istorie a municipiului București, secondat de mai tînărul în ale meseriei **A. Ștefănescu**, au scos la iveală relieve care au stîrnit interesul tuturor specialiștilor.

Astfel, pe locul unde s-a aflat fosta Curte domnească a fost descoperit un bordei datînd din sec. al VI-lea e. n., în interiorul căruia s-au găsit un cuptor, o vatră, foarte mulți vălătuci și un obiect de metal încă neidentificat. În apropierea acestui bordei, într-un strat superior, au fost descoperite alte două așezări omenești datînd din secolele XI—XII și mai multe resturi de ceramică, de o formă evoluată dar păstrînd atributele și caracteristicile culturii Dridu clasice, vasele avînd toarte rudimentare, lucru neîntîlnit pînă în prezent în Cîmpia Română. Dacă ținem seama că, anterior, în această zonă s-a descoperit ceramică de tip dridoid, din secolele VIII—X, ajungem ușor la concluzia că pe aceste meleaguri **a existat o viață continuă din secolul al VI-lea pînă în secolul al XII-lea, adică în perioada cea mai puțin cunoscută pînă nu de mult.**

Aceste descoperiri de la Curtea Veche vin să confirme, se pare, ipotezele mai vechi ale istoricului Constantin C. Giurescu, **care, în lucrarea sa „Istoria Bucureștilor", presupunea că trebuie să fi existat și alte formațiuni politice în stînga Oltului, contemporane lui Seneslau (sec. XIII), chiar dacă nu avem știri despre ele.** Tot domnia sa, în aceeași lucrare, pe baza unui raționament logic, încearcă să localizeze vechea Cetate a Dîmboviței, unde la 1368 era pîrcălab Dragomir, pe locul unde astăzi se află capitala țării. Recentele descoperiri sprijină ipotezele emise de cunoscutul istoric, deoarece sub rămășițele zidurilor palatului domnesc din a doua jumătate a sec. al XVI-lea, ctitoria lui Mircea Ciobanu, se găsesc temelii mult mai vechi. Aceste temelii, din bolovani de rîu și cărămidă, au aparținut altei așezări ce a dăinuit în sec. XIV—XV și avea forma unui patrulater cu laturile de 15 m.; patrulaterul închidea o curte interioară, ceea ce dovedește că aici a existat o așezare puternică care trebuie să fi fost folosită ca reședință, cel puțin temporar, încă din vremea lui Mircea cel Bătrîn, apoi tot mai mult sub urmașii săi, ajungînd ca în timpul domniei lui Radu cel Frumos (1462—1473) să devină reședință de scaun stabilă.

Dar cea mai senzațională descoperire — care arată Bucureștii ca reședința unei formațiuni politice cu două secole mai înainte față de ce se cunoștea pînă acum — este un rudiment de zid din bolovani de rîu, în partea de vest a fortăreței din sec. XIV—XV, dar mult sub nivelul ei. Orientarea în diagonală a acestui rudiment de zid în raport cu cele din straturile superioare nu lasă nici un dubiu asupra afirmației că a făcut parte din altă construcție. **Comentînd descoperirea, profesorul Aurelian Sacerdoțeanu este de părere că rudimentul de zid datează din sec. XIII, acest gen de construcții fiind menționat și în Diploma Ioaniților (1247), „Ad construendum", care indică construcții din piatră. Dar, subliniază domnia sa, este foarte probabil ca acest zid să dateze chiar din sec. al XII-lea, însă cu certitudine acest lucru se va putea afirma numai atunci cînd se va termina degajarea întregului zid de temelie. În orice caz — își încheie prof. A. Sacerdoțeanu comentariul — el nu poate fi ulterior secolului al XIII-lea.**

Tot în același perimetru, încadrate într-o clădire din sec. al XIX-lea, s-au descoperit rămășițele paraclisului de la Curtea domnească, anterior bisericii Curtea Veche, paraclis a cărui existență era cunoscută, fără însă a putea fi localizat. La nord-est de paraclis, săpăturile au scos la lumină sistemul de aducțiune a apei prin olane de lut ars (cel mai vechi din București, datînd din sec. al XVI-lea), urmele unui rezervor de apă adînc de 3 m. și locul unde se afla cazanul de dimensiuni foarte mari pentru încălzirea apei de la baia domnească. În partea de sud a paraclisului, pe o clădire din sec al XIX-lea, s-a descoperit o frescă datînd din sec al XVIII-lea, care înfățișează un personaj călare neidentificat. Toate acestea reliefează rafinamentul și gradul înalt de confort existent la Curtea domnească și care desigur că nu lipseau nici din casele boierești.

Iată deci cum în această zonă — adevărata vatră a orașului — cuprinsă între Dîmbovița, Bulevardul 1848, str. Lipscani și str. Smîrdan, apare o succesiune impresionantă de clădiri remarcabile începînd încă din secolele XII—XIII. De la bordeiele modeste din sec. al VI-lea, printr-o evoluție continuă, s-a ajuns la fortăreața-palat a lui Mircea Ciobanu, din a doua jumătate a sec. al XVI-lea. Și, ceea ce este demn de luat în seamă, e faptul că fiecare fază vine cu ceva nou, caută să satisfacă noile cerințe, menționînd în același timp tot ceea ce mai era folositor din vechile construcții. Vremurile tot mai tulburi și-au pus și ele pecetea asupra ansamblului de clădiri. Astfel, de la o reședință a unei căpetenii locale din secolul XIII, îngrădită cu un zid din lemn și pămînt — sau poate lipsită de orice zid de apărare — s-a trecut la o adevărată fortăreață militară, cum este cetatea lui Vlad Țepeș și a fratelui său Radu cel Frumos din a doua jumătate a sec. al XV-lea, cînd situația politică nesigură impunea ca o necesitate acest lucru.

Iată care ar fi primele concluzii ce se desprind în urma recentelor descoperiri arheologice de pe șantierul de la Curtea Veche. Dar, cum lucrările de-abia au început, ne putem aștepta în lunile următoare la surprize de proporții și mai mari.

Radu-Dan VLAD

Desen de Radu VINCENZ

MARIO DE MICHELI: AVANGARDA ARTISTICĂ A SECOLULUI XX

(Editura Meridiane, 1968)

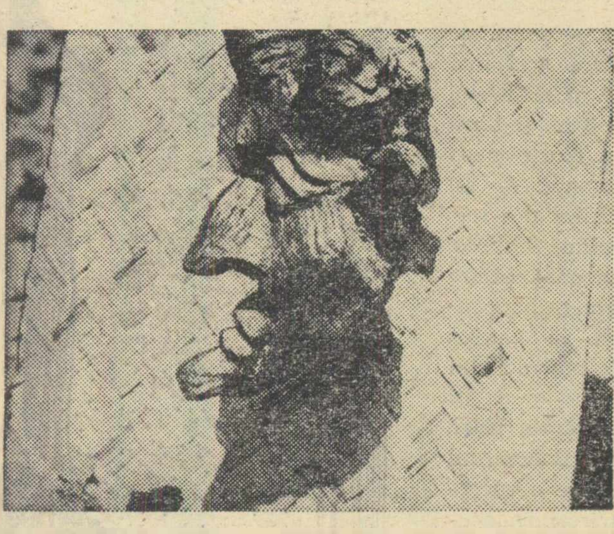
Ce este avangarda şi cum surprinde ea necesitatea reînnoirii conceptului de artă şi cultură, care sînt tendinţele cele mai reprezentative ale avangardismului — iată cîteva din problemele care se desprind citind studiile reunite în acest volum. Avem, aşadar, posibilitatea de a înţelege întreaga evoluţie a avangardei, încă de la apariţia sa — marcată de sfărîmarea unităţii spirituale a secolului al XIX-lea — pînă la diversificarea ei în grupuri şi personalităţi distincte, avangardă care este plină de înseşi contradicţiile epocii în care a apărut şi s-a dezvoltat.

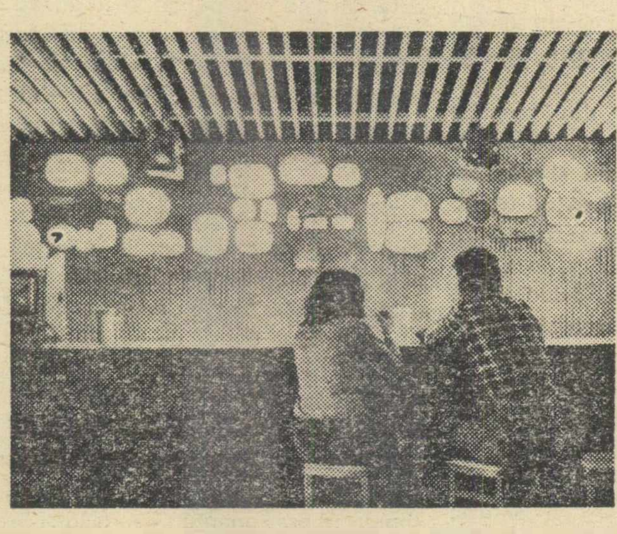
Mario de Micheli porneşte în analizele sale de la primele semne ale unei noi viziuni artistice, conturate substanţial în opera lui Van Gogh, şi continuă incursiunile sale în arta şi literatura modernă pînă în jurul anilor 30. Se resimte, în lucrarea de faţă, încercarea autorului de a supune unei critici obiective toate curentele avangardiste, folosind în acest sens metoda istorică de cercetare, uneori în dauna urmăririi problemelor teoretice, care au generat polemici între diferitele orientări şi grupări artistice.

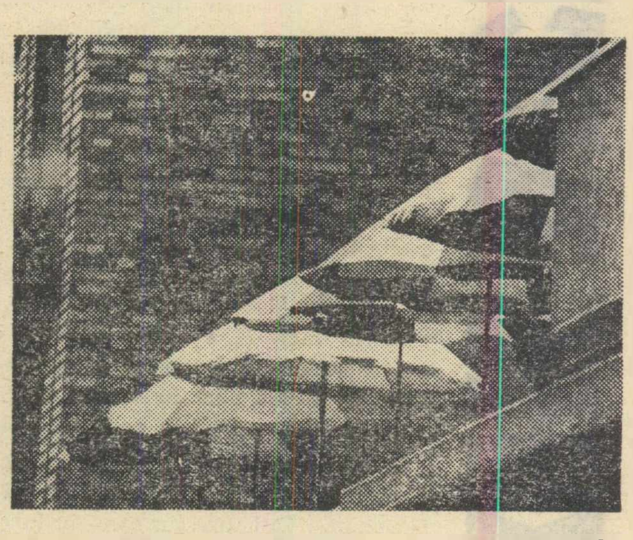
Studii ample privind principalele curente avangardiste (de la impresionism şi expresionism, la futurism, cubism, dadaism, suprarealism sau abstracţionism) încearcă să refacă, din păcate, cu riscul absolutizărilor unilaterale, întregul climat istorico-social al reacţiei moderniste şi decadente. Analiza sa asupra lui Van Gogh, pictor deschizător de drumuri, aduce în prim plan fundalul unei epoci istorice agitate, dezorientate, precum şi personalitatea sa contradictorie. De aici a rezultat zdruncinarea încrederii în stabilitatea lucrurilor; formele încep să se mişte, arta tradiţională pierzîndu-şi, prin Van Gogh, integralitatea ei funcţională. Dar nu numai Van Gogh contribuie la ruptura cu valorile artei consacrate. Alături de el se află şi Ensor, Munch, Gauguin. Aceştia sînt socotiţi de Micheli drept „părinţii direcţi ai expresionismului". Însuşi Zola, prin romanele sale naturaliste, care aruncă o nouă lumină asupra condiţiei umane, se asociază viziunii expresioniste. Noul curent expresionist cuprinde şi literatura. Herman Bahr, explicînd poetica expresionistă (1916), arată că „arta urlă în întuneric, cheamă în ajutor, invocă spiritul". Cu alte cuvinte, se cere tot mai insistent ca arta să includă în sine un sens, o anumită încărcătură intelectuală. Există studii ample asupra expresionismului, urmărindu-se evoluţia sa în diferite ţări din Europa. Sînt arătate, în linii generale, căile evoluţiei expresionismului francez, german, belgian, slav, italian, precum şi limitele sale, generate de înseşi contradicţiile sociale şi intelectuale în care s-au desfăşurat. Totuşi, un rol de seamă în cadrul expresionismului l-a avut realismul expresionist, care a grupat literaţi şi artişti de seamă: Heinrich Mann, Thomas Mann, Brecht, Arnold Zweig, Käthe Kollwitz, Barlach, Kokoschka. Autorul încearcă să găsească explicaţiile juste ale apariţiei şi rolului negativ al futurismului în viaţa culturală a Italiei. Asocierea futurismului cu arta decadentă îşi are justificarea în înseşi producţiile unor partizani ai săi (Marinetti, în bună parte D'Annunzio, pictorul Moreau etc.). Dar, distincţiile sînt necesare: Maiakovski, deşi adept al acestui curent, condamnă războiul şi degradarea umană, militează pentru reînnoirea formelor culturii şi artei moderne. Ceea ce au adus pozitiv futuriştii este încercarea de a realiza expresia artistică prin forme dinamice, nu statice, ca impresioniştii. Un studiu important este şi acela care se ocupă de suprarealism. Pornind de la Picasso, care-i inventează şi numele, suprarealismul are în vedere (opinia lui André Breton) ca opera de artă să nu fie tratată ca un obiect de delectare, ci ca rezultat al unei analize ştiinţifice. Rolul artei, arată Breton, este acela de a mări domeniul cunoştinţelor noastre, exprimînd ceea ce este mai personal în om. E vorba de cunoaşterea subconştientului uman, care are pentru suprarealişti semnificaţia unui crez artistic. Curent neunitar, suprarealismul anihilează diverse curente şi orientări artistice, printre care şi dadaismul, apărut, după cum se ştie, ca o concluzie avertizatoare pe fondul frămîntărilor generale de primul război mondial. Cubismul şi abstracţionismul, înlănţuite logic ca o evoluţie firească spre arta contemporană, sintetizează o experienţă contradictorie şi care marchează totodată şi destinul cultural-artistic al secolului nostru. Bogată în material documentar, cartea lui de Micheli are pentru noi, mai întîi, o deosebită valoare informativă. Operînd anumite disocieri pe care autorul, tentat de absolutizarea avangardei ca fenomen în sine, le evită, privind faptele în conexiunea lor istorico-socială, vom realiza o imagine utilă a unor aspecte ale artei moderne.

Mircea CRISTEA

CÎND APARATUL FOTOGRAFIC ÎNCAPE PE MÎNA UNUI ARTIST

Autor: RADU CALALB, student la Operatorie — I.A.T.C.

„REPERELE" AUTENTICEI VOCAŢII

Personală e la Mircea Maliţa tensiunea intelectuală a notaţiei, dinamica emoţională a sugestiei şi alertul simţ de descifrare a semnelor lumii „prin care a trecut", cum zice Slavici. În fond, ce altceva e o călătorie (plimbările obez-impersonale nu interesează) dacă nu o recepţie a ineditului, o iute analogie cu date ştiute, o citire adîncă a itinerarelor, dincolo de înfăţişarea lor emblematică, o vibraţie capabilă să se decanteze în cuvinte şi în impresii generalizatoare, aluzive, în intuiţii revelante. Dense, dar de o sobrietate ce nu-şi refuză efuziunile lirice, cartea lui Maliţa („Repere") e o suită de eseuri de călătorie, însumînd impresii mulate pe traiectorii europene şi americane. Izbeşte finul intelectualism, deloc pedant, extrema mobilitate a condeiului în a se situa neaşteptat pe coordonate diverse ale spiritului, fără a se crea senzaţia de diletantism, de neaderenţă la subiect. Totul se clădeşte temeinic, cu „sistemă", notaţiile se organizează în jurul unei idei centralizatoare, ale cărei linii de forţă gravitaţionale nu scapă niciodată autorului. Chiar şi atunci cînd parcurge, cu o repeziciune care uimeşte, trepte spirituale distanţate între ele, într-o echilibrare asociativă rară, neprevăzută. Maliţa, cum ar spune Călinescu, „ia repede temperatura morală a locului", convertind-o „în planşe impresioniste", în fugoase, dar sigure însemnări, care schimbă brusc unghiul de percepţie şi viziunea.

Un exemplu. Te-ai aştepta puţin sau deloc să se vorbească despre timpul şi spaţiul einsteinian în paginile despre Monte Alban de lîngă Oaxaca, locul învăluit în mistere reci şi vechi, din acele geografii fabuloase care sînt civilizaţiile indiene din Mexic. Dar muntele, situat aproape de cer, cu înălţimi sacre, unde se ridică morminte şi piramide cu vremea îngropată în temeliile lor, îi prilejuieşte autorului, sub un motto semnificativ din Saint-John Perse şi trecînd printr-o frază din Egon Erwin Kisch, o meditaţie asupra mutaţiei motivelor prin istorii, o incursiune prin culturile şi obiceiurile folclorice precolumbiene, amintind de calendarul faimos cu 18 luni într-un an, rămas de la azteci şi încă de mai departe. Nebănuind că spumoasa divagaţie de pînă aici a fost doar un pretext, te laşi prins în cursă, cînd deodată autorul răstoarnă oglinzile, relevîndu-şi integral intenţiile. Calendarul, care urma ciclurile vieţii într-o rotaţie ce făcea mulţimile să se înfricoşeze, trebuia să împlinească poruncile zeilor, să urmeze formulele magice ale slujitorilor acestora, ale preoţilor, cei ce oficiau ritualurile străvechi în aşteptarea soarelui la orizont. Asta însemna că Monte Alban era o fortăreaţă nu a oamenilor, ci a zeilor, a celor ce dirijau existenţa acestor lumi. Timpul era o dimensiune împletită cu înălţimea Montelui Alban, cu lărgimea şi adîncimea orizontului, iar populaţiile îşi reprezentau evenimentele nu liniar, în succesiune temporală, ci interpunînd relatările actuale spaţii de secole: se suspenda scurgerea timpului, acesta fiind contemplat ca o realitate palpabilă, fizică; spaţiul şi timpul puteau fi alterate. De aici şi pînă la Einstein mai e un pas. Să mai amintim oare că tot în acest eseu se mai fac trimiteri la Arghezi şi Bărăganul românesc, la venirile asiaticilor în cuaternar prin strîmtoarea Behring, la Omar Khayam, la şarpele cu pene Quetzalcuatl, „Jupiterul aztecilor" şi la atîtea încă, fără ca pagina să piardă ceva din farmecul şi savoarea ei, fără a părea greoaie, îmbîcsită? Că toate elementele se adună, se completează, se definesc unele prin altele, convergînd spre punctul nodal al eseului „tema de căpătîi" — măsura timpului, „dimensiunea cea neliniştitoare pentru omul modern"? Rareori în cărţile de călătorie o filă a vibrat de atîta comunicativitate afectivă, de putere de seducţie, de sentiment al măsurii.

„Repere" se constituie treptat dintr-o succesiune filmică de peisaje uman-spirituale, pe care sensibilitatea artistică a autorului îşi pune pecetea de nobile virtuţi, trasînd căi inedite de recepţie. Fie că e vorba de umbra lui Poe, damnatul din Casa Rozelor din Boston, „cel venit pe lume prea devreme, grăbindu-se cu un secol" sau de Sala moscovită a Armelor, fie că se evocă o întîlnire cu Erasmus la casa lui din Anderlecht, ori se poposeşte în atelierul lui Rubens de la Anvers, om de familie cumsecade şi artist de geniu în acelaşi timp; fie că paşii trec înfioraţi treptele Versailles-ului, ale castelului lui Adrian de la Roma, ale Sans-Souci-ului, unde aştepţi să-ţi iasă în cale sarcasticul Voltaire, fie că se alege printre genevezi pe Grande Rue, 40, căutînd pe un oarecare cetăţean, zis Jean-Jacques Rousseau... developarea imaginilor are loc pe un fond emotiv intens, păstrîndu-şi un relief de rafinată originalitate. Seaca descripţie, extazele desuete de aiurea lasă loc aici frazei grele de expresie intelectuală, echilibrului liric, aluziei ideatice, paşilor de călător cu vocaţie. Aderenţa noastră la o carte de o asemenea iradiaţie artistică e lesne de înţeles.

N. UDRESCU

Dialogul nostru:

Compozitor-interpret-public

„Anchetă internațională a „Vieții studențești"

Hrană spirituală a muritorului de rînd, muzica s-a născut o dată cu bucuriile și durerile lumii întregi. Cu timpul a evoluat, a spart tipare vechi de înțelesuri, și-a înnoit limbajul, instrumentația, interpretarea. A început să nască dileme, întrebări, să ceară răspunsuri. Mulți contemporani se plîng de inaccesibilitatea compozițiilor lor; interpreții dau vina pe texte; publicul — pe compozitori și interpreți; criticii — cînd pe unii, cînd pe alții. Cine e vinovatul?

La cel mai banal film de groază sălile sînt arhipline. Sălile de concerte își așteaptă auditoriul din ce în ce mai împuținat. Motive sînt multiple. În acest sens ne-am adresat cîtorva personalități de prestigiu ale vieții muzicale internaționale.

1. Cum vedeți tipul ideal de interpret modern? Credeți în existența unui virtuoz cerebral? Care este, după părerea dumneavoastră, limbajul muzicii accesibile?

2. Lipsa de cristalizare a muzicii a generat impostura sau invers? Se poate vorbi de o criză în înțelegerea muzicii contemporane de către public? Dacă da, care sînt factorii care au generat-o? Cum vedeți educarea publicului spectator? Prin ce mijloace?

valori și false valori

„Interpretarea cere dăruirea cu cea mai mare generozitate a întregii ființe, o acțiune completă, directă și susținută, ridicată la cea mai înaltă prezență a tuturor facultăților interpretului".

PAUL VALERY

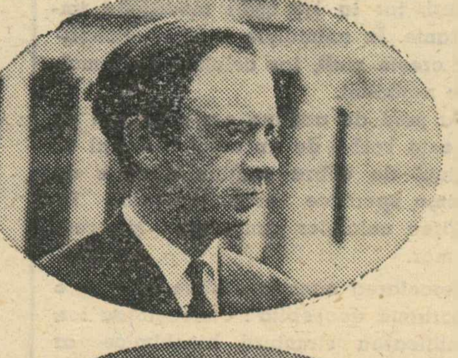
NADIA BOULANGER (născută la Paris în 1887, celebră profesoară, pianistă, organistă, dirijoare. Este autoarea unui ciclu de melodii, „Heures claires", în colaborare cu Raoul Pugno, a unei Rapsodii pentru pian și orchestră...).

Nu pot crede în existența interpretului pur cerebral. Omul rămîne o ființă vie, cu o ureche care judecă muzica, o aude. Există însă partizani ai acestei modalități de interpretare, dar nu sînt decît victimele lor înșiși. Cît despre impostori... ei sînt întotdeauna bieți pasageri prin viață, tineri bătrîni înainte de vreme, false valori prăfuite și uitate pînă la urmă. Spunînd acestea, mă refer și la interpret, dar și la compozitori. E știut faptul că unii dintre aceștia neglijează muzica propriu-zisă, uitînd că ea înseamnează noblețe melodică, logică a organizării textului. În goana lor după inovație, compozitorii purced la o combinare stridentă de sunete, la un joc ininteligibil de abstracțiuni. Și atunci, cum se poate vorbi de accesibilitatea muzicii în public cînd acesteia i se subordonează niște mijloace de expresie care în nici un caz nu o servesc? Or, în acest context, și în primul caz, și în al doilea, profesionismul face casă bună cu impostura. Cred în compozitorii care și-au găsit un limbaj propriu, neînchistat în formule și idei preconcepute. Nu cred în ultrarafinații care mutilează elementul de bază al muzicii — melodia —, care derutează și alterează simțul publicului în materie de percepere artistică. *Adevărata muzică o văd țîșnind dintr-o corelare judicioasă a tradiției cu inovația.*

MARCEL MIHALOVICI (născut în 1898 la București. Compozitor de renume mondial, se face cunoscut prin simfonii, muzică de film, concerte pentru vioară, sonate. Printre principalele opere cităm: „L'intransigeant Pluton", „La dernière bande". În domeniul simfonic: „Toccata pour piano et orchestre", „Concert de violon" etc.).

Muzica nu poate exista în afara celor trei factori: compozitor, interpret, public. Or, interpretul este acela care realizează marea comuniune, dialogul vibrant între compozitor și public, între el și auditoriu. Mă refer la adevăratul interpret care prin capacitatea lui artistică, prin puterea lui de dăruire împlinește o operă, o materializează, o impune. Valoarea interpretativă nu o dă de pildă cel care sacrifică muzica de dragul tehnicii, cel care cîntă mai repede sau mai tare. Din păcate, în zilele noastre, tehnica interpretativă — sinonimă adesea cu schimbarea nuanțelor dintr-un text etc., etc. — este confundată cu valoarea interpretativă. *Avem nevoie de mari virtuozi, dar care, după părerea mea, trebuie să respecte cu fidelitate textul. Și pe acești virtuozi îi văd selectați din timp și cu exigență, cu spirit de echitate din rîndurile tineretului.* Auzeam că în țara dumneavoastră un prim criteriu de selecție se face în cadrul festivalurilor republicane ale școlilor și institutelor de artă, apoi la concursurile naționale și, în sfîrșit, la festivalurile internaționale. Și rolul acestor concursuri în depistarea tinerelor talente mi-a fost relevat cu prisosință la Festivolul internațional George Enescu, la care am avut marea bucurie de a participa. Văzînd-o pe Magdalena Popa, de pildă, am avut impresia că ascult compozitorul însuși. Este impresia pe care trebuie să ți-o lase orice interpret al zilelor noastre.

aplauze din politețe

„99 de concerte proaste aduc o lovitură fatală celui de-al 100-lea excelent".

ARTHUR HONEGGER

MARCHIZUL DE GONTAUT BIRON (fondatorul concursului Marguerite Long — Jacques Thibaut).

Publicul este receptiv la muzica simfonică și de cameră în măsura în care aceasta afirmă idei, se adresează unor zone ale sensibilității și intelectului, îl călăuzește spre înțelegerea artei adevărate, a vieții însăși. A accepta ideea existenței unei crize în înțelegerea muzicii de către public înseamnă a pune o falsă problemă. Există însă compozitori sinceri care scriu cum sînt, și alții care-și permit tot felul de improvizații, de fantezisme valabile sau nu. Îmi amintesc că nu demult, vizionînd o expoziție de pictură modernă, în fața unui tablou s-au adunat cîțiva admiratori: „Magnific peisaj" a exclamat unul dintre ei. „E o cavernă îngrozitoare" a ripostat un altul. „Aș, e marea dezlănțuită" a conchis al treilea. Contrariați, cei trei iubitori de senzațional s-au adresat autorului: „Spuneți-ne, ce-ați vrut să reprezentați în opera dumneavoastră?" „Nimic! Pur și simplu să fac culoare", le-a răspuns pictorul.

Revenind la raportul compozitor — public, analogia este ușor de intuit. Culoarea fără claritatea ideii, ca și sunetul fără participarea afectivă, rămîn laolaltă exerciții, jocuri, biete stele care strălucesc o clipă pe cerul muzicii, lăsînd loc altora și altora, ca într-un perpetuum mobile, și pătîndu-l de arhicunoscuta formulă: publicul este lipsit de gust, de înțelegere, de cultură. Și acestea se datorează, cînd te gîndești mai bine, amplificării lipsei de gust a multora care fac muzică pe de o parte, pe de alta acelora care difuzează despre ea opinii îndoielnice. *Așa că, după mine, trebuie educați înșiși compozitorii, interpreții, criticii. Și aceasta o văd făcută printr-un schimb permanent de opinii privitoare la orientarea viziunii creatoare a fiecărui compozitor, printr-o documentare la nivel mondial, printr-o participare intensă la congresele internaționale de muzicologie și etnomuzicologie etc.* Și apoi urmează educarea publicului prin opere de calitate. Aci, un rol de seamă îl joacă bogăția de repertorii la sălile de concert, la Televiziune, Radio.

A da vina numai pe lipsa de gust a publicului — el care de-atîtea ori se vede nevoit să aplaude din politețe — e nedrept. Pentru că, după mine, compozitorului îi rămîne privilegiul de-a fi el însuși și de a se spune pe sine în așa fel încît să electrizeze lumea prin intermediul artei interpretului, artă care se cere desăvîrșită. Prin acești doi factori, compozitor — interpret, operele adevărate trăiesc peste toate timpurile lumii, capătă soliditate și subjugă.

o soluție: echilibrul

„Nu există decît o muzică și aceasta își ia prin ea însăși dreptul de a exista, fie că împrumută ritmul unui vals — chiar de caffé-concert — sau cadrul impozant al unei simfonii. Și de ce să nu mărturisesc că, în aceste două cazuri, bunul gust va fi adesea de partea valsului, în vreme ce simfonia va ascunde cu grijă mormanul pompos al mediocrității ei".

DEBUSSY

HANS DE ROO (dirijor și compozitor de prestigiu, directorul Filarmonicii din Haga).

Auditoriul unui concert, al oricăruia de fapt, este alcătuit din niveluri de cultură diferită, și deci gusturile pot fi multiple. Imposibil, dar, ca o piesă a lui Arnold Schönberg să impresioneze de la bun început. În cazul acesta nu pot acționa numai impresia, senzația, emoția, ci și cultura muzicală a fiecăruia. *Gustul înseamnează în acest context potențialul auditoriului de a înțelege frumosul ca valoare.* E drept însă că arta adevărată, marea muzică, a pătruns dincolo de cercul restrîns al inițiaților și s-a risipit în cei mulți, adesea cu greu și în timp. Dar a rămas, s-a statornicit. *Astăzi, răul vine din graba și fuga după nou fără discernămînt, din numeroasele experimentări și genuri muzicale și nu greșesc cînd afirm că publicul e dezorientat.* Nu lipsit de gust, precizez, ci dezorientat. S-a mers cam prea departe cu exhibiționismul sonor. *E momentul să se consulte tradițiile, să se găsească o modalitate de echilibru între ele.* În Olanda, de pildă, în cadrul concertelor obișnuite, repertoriul este alcătuit în aceeași măsură din muzică clasică și contemporană. E o posibilitate pe care o oferim publicului de a discerne, de a compara, de a reține ceea ce este aproape înțelegerii, sensibilității, culturii lui. De a verifica și de a se verifica.

Ni se părea, de pildă, nou sistemul dodecafonic al lui Arnold Schönberg, dar el se cunoștea de la Wagner încoace, așa cum muzica serială o știam de la Weber... Un repertoriu echilibrat ar lăsa publicului putința și posibilitatea unor descoperiri care să-i aparțină, deși în lumea inițiaților ele sînt de domeniul elementarului.

în loc de concluzii

Ar fi de domeniul fanteziei să pretindem că se poate epuiza un subiect atît de vast, de disputat, de pretențios ca acesta al corelației compozitor — interpret — public în lumea noastră modernă. Dialogul purtat însă cu cele cîteva personalități marcante ale vieții muzicale internaționale, opiniile lor, am dori să constituie un punct de plecare pentru o dezbatere susținută în numerele viitoare ale revistei, un prilej de discuții aprige și, de ce n-am spune-o, contradictorii în lumea studenților îndrăgostiți de minunile acestei arte. Practic, nu dorim să venim cu niște concluzii ad-hoc, ci le așteptăm din partea cititorilor noștri, pe care-i rugăm să ne propună și alte teme pe care le-am putea aborda și i-ar interesa, desigur, din universul muzicii.

Marta CUIBUȘ

omul -acest animal ciudat

Toată lumea ştie că puiul de om creşte cel mai greu, cel mai anevoios şi este cel mai sensibil faţă de toţi „puii" altor vieţuitoare.

Orice boală serioasă avută de mamă în timpul sarcinii se poate transmite urmaşilor chiar şi la a 2-a sau a 3-a generaţie. Nu numai atît: din cauza unor substanţe toxice, din cauza unor medicamente sau din alte motive, „noul produs" se poate naşte cu 6 degete la o mînă (sau fără mîini), cu 4 picioare (sau fără nici unul). cu diverse malformaţii la alte organe (gură de lup, inimă în partea dreaptă, ficat în stînga etc.)

Nu toată lumea ştie însă că înainte de naştere copilul nu respiră. Alveolele pulmonare sînt pline de lichid (şi nu de aer ca după naştere), toracele este neexpansionat şi umplut complet de plămînii neaeraţi.

Începutul respiraţiei nou-născutului este atribuit unei uşoare asfixii pe de o parte şi stimulării nervilor cutanaţi pe de altă parte. În momentul naşterii mişcările respiratorii devin puternice, diafragmul coboară, muşchii intercostali intră în acţiune, se contractă, diametrele toracice se măresc mult şi o mare cantitate de sînge venos vine în plămîni.

Creşterile şi scăderile ritmice ale expansiunilor începute la naştere fac ca aerul să intre şi să iasă din plămîn periodic, şi aşa... va continua toată viaţa.

Marile virtuţi ale unei celule mici

Este sigur că toate organele corpului nostru au un rol bine stabilit şi precizat, nimic nefiind suplimentar în acest miraculos organism. Chiar amigdalele care se considerau doar „gazde de hoţi", chiar splina despre care unii vorbeau că ar fi „un lux", au sarcini importante în economia corpului uman.

Se poate merge şi mai departe, considerîndu-se că fiecare celulă are o anumită funcţie. Dar dacă celulele pielii sau chiar ale ficatului se înlocuiesc destul de uşor, prin procese autonome, una din celulele omului este foarte sensibilă : celula nervoasă.

Creierul este un labirint deosebit de prodigios, cu o activitate stupefiantă. În encefalul uman există o cantitate imensă de neuroni (mai înainte se spunea aproximativ 5 milioane, însă astăzi cifra se ridică la 10 miliarde !).

Nu uitaţi că fiecare celulă are 50.000 de legături cu alte surate ale ei prin ceea ce se cheamă sinapse — o incredibilă ţesătură — care permite influenţarea şi transmisia rapidă a impulsiunilor nervoase.

Această mică celulă nervoasă înglobată în masa cerebrală are sarcini cu totul diferite de toate celelalte organe şi a constituit de cînd e lumea obiectul de meditaţie al filozofilor, apărînd în acelaşi timp ca o minune şi ca un mister al produselor evolutive.

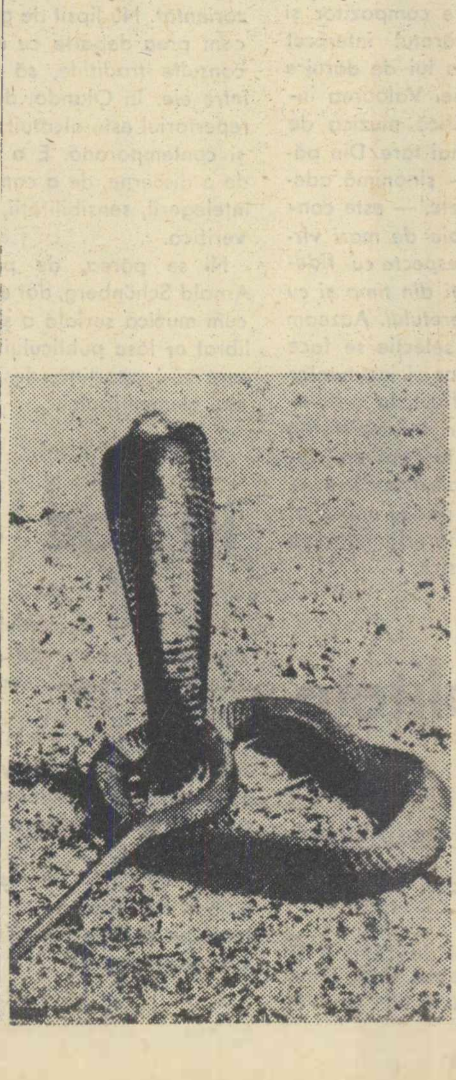
Este creierul o maşinărie, aşa cum se credea încă din secolul XIII ? Fără îndoială, dar o maşinărie fabulos de complicată.

Un alt subiect de admiraţie pentru noi este dat de faptul că aceste celule aşa de grupate şi înghesuite au o fragilitate extremă. Distrugînd o singură celulă (accidental sau experimental) pot dispare vederea, mişcarea fină a unui deget, pronunţarea unui cuvînt, un reflex înnăscut sau căpătat şi cîte altele.

Centrul nervos, ansamblul posturilor de recepţie, dispozitivele analitice de aici sînt considerate „pupitrul de comandă" a inteligenţei, memoriei, voinţei.

La un nivel ceva mai inferior (numit hipotalamus) se găsesc centrii care asigură viaţa individului : centrul foamei, al setei, respiraţiei, circulaţiei, funcţiei sexuale, agresivităţii. Închipuiţi-vă doar cîteva dereglări, lipsuri, neatenţii ale acestui sistem complicat şi veţi înţelege cîte neajunsuri pot apare.

Nu trebuie uitat că somnul, vederea, auzul, simţurile chimice (gustul, mirosul) au legături indisolubile cu sistemul nervos. Să nu ne mai mirăm atunci că viaţa modernă cu „bombardamentele" ei permanente asupra funcţiilor noastre duce la oboseala sistemului nervos şi apariţia unei boli atît de la modă care se numeşte „astenie", „nevroză".

Inimioară, inimioară...

Orice fiinţă trăieşte dacă poate folosi energia înmagazinată în alimente. Cărăuşul alimentelor, al oxigenului şi al substanţelor „deşeuri" rezultate din „metabolism" este sîngele, care circulă printr-un sistem închis de canale format din artere, capilare şi vene.

Ştiţi cît măsoară la un loc toate aceste canale ? O reţea lungă de 150.000 km. echivalind cu un cordon care ar înconjura Pămîntul la Ecuator de 4 ori.

Sîngele circulă cu o viteză foarte mare prin aceste canale, în aşa fel încît o picătură realizează un ciclu complet în 23—25 secunde.

Pompa „aspiratoare-respingătoare", motorul care împinge sîngele la o presiune şi la o viteză incredibilă, este un muşchi cavitar foarte puternic numit... inimă, slăvit de poeţi, cîntat de cîntăreţi şi blestemat de necredincioşi.

Volumul inimii corespunde în general cu volumul pumnului persoanei respective, fiind mai mare la bărbaţi, la sportivi, la oamenii care desfăşoară o muncă fizică.

Într-o viaţă de om inima cheltuieşte o asemenea energie încît se pot ridica pe verticală toate materialele necesare construirii unui bloc cu 6 etaje şi 50 de apartamente confortabile, sau forţa degajată de inimă în timp de 70 de ani poate ridica un tren cu 50 vagoane pe Caraiman.

O inimă „bună" pompează într-o viaţă cam 368 000 litri de sînge, ceea ce ar umple peste 20 lacuri de mărimea Cişmigiului.

Dacă în loc de sînge inima ar pompa „apă chioară", aceasta ar putea alimenta oraşul Bucureşti mai multe zile la rînd chiar în plină caniculă !

Dar dacă toate organele umane funcţionează cu rîndul sau... mai trag chiulul odihnindu-se, inima este singura care lucrează neîncetat de la naştere şi pînă la sfîrşitul vieţii.

Oprirea ei pentru numai 3 secunde provoacă ameţeli, senzaţia de cădere în gol, dureri de cap şi o stare generală foarte proastă.

În 10 secunde de la oprirea sa apar fenomene foarte grave cu pierderea cunoştinţei, cu apariţia unei culori cadaverice, cu respiraţie dificilă. Dacă nu se intervine, moartea este iminentă.

Dar ştiţi care sînt principalele cauze de îmbolnăvire a inimii ? Iată-le : reumatismul, hipertensiunea arterială, arteroscleroza, obezitatea, diabetul, bolile glandelor, afecţiunile plămînului, sifilisul, tuberculoza, bolile infecţioase şi unele boli din naştere.

Foarte mult „se poartă" obezitatea, multă lume susţinînd că „a fi plinuţ" este un semn de sănătate. Nimic mai fals şi mai inexact.

Dar despre inimă iată şi alte două curiozităţi şi excepţionale reuşite în acelaşi timp : transplantul cardiac şi implantarea de bile în caz de afecţiuni valvulare. Dacă în primul caz rezultatele sînt încă greu previzibile, în al doilea caz, foştii bolnavi duc o viaţă normală, redaţi familiei şi societăţii cu ajutorul materialului plastic şi al medicinei.

Să te faci prieten cu dracu'...

...spune o veche zicală românească şi se pare că are dreptate.

Diverse specii de şerpi posedă un venin foarte periculos, de multe ori mortal pentru om.

În acelaşi timp cancerul este astăzi una din problemele cele mai grave ale omenirii.

Deşi s-au obţinut unele rezultate încurajatoare, mulţi bolnavi atinşi de această „maladie groaznică" au un sfîrşit letal... Dacă înainte cancerul se întîlnea la oameni vîrstnici, astăzi el a coborît la vîrste din ce în ce mai fragede, ajungînd chiar la copii.

Lupta contra sa a căpătat un caracter internaţional şi zeci, sute de laboratoare se ocupă azi de găsirea „leacului" acestei boli.

Preocupări legate de terapeutica diverselor forme de cancer au existat de multă vreme.

Noi o să menţionăm doar celebrele cercetări ale părintelui B.C.G.-ului, care a fost profesorul Calmette, şi care, în 1933, cu 3 luni înainte de moarte, făcea la Academia de Ştiinţe din Paris o comunicare senzaţională în care arăta : „este evident că veninul de cobra exercită asupra adenocarcinomului spontan sau grefat la şoarece un efect curativ indiscutabil".

„Injectarea veninului de cobra în tumoare în doze repetate provoacă topirea tumorii şi eliminarea sa la exterior în 15—20 zile. Acestea sînt faptele pe care noi le-am observat şi pe care le-am controlat riguros prin experienţe repetate".

Au trecut de atunci mulţi ani, dar cercetările interesante au fost date uitării sau ele nu au putut fi reproduse din cauza folosirii unor doze neadecvate de venin.

Se ştie că diverse varietăţi de cobra posedă un venin foarte periculos (celebra Cleopatra a murit prin muşcătură de cobra şi nu de viperă cum cred unii).

O serie de cercetători belgieni au reluat vechile experienţe ale „maestrului" şi le-au efectuat punct cu punct ca mai înainte, iar surpriza a fost mare : rezultate excelente.

La 40 de şoareci cu adenocarcinom s-a injectat în tumoare venin total de cobra melanolevca sau de Naja, Naja atra comparativ cu injectarea de ser fiziologic la 35 martori.

Din timp în timp se făceau măsurători fine ale suprafeţei tumorale şi cercetări la microscop, constatîndu-se :

— tumorile martore creşteau cu 7,5 mm² pe zi, iar tumorile tratate scădeau în medie cu 1—2 mm² pe zi ;

— examenul anatomo-patologic la animalele tratate arată o dispariţie totală a celulelor canceroase la 2/3 din cazuri, iar la 1/3 apar modificări importante. În animalele martore, tumoarea creşte mult, iar celulele se înmulţesc nelimitat.

Ca mod de acţiune s-a constatat că nu este vorba de un efect toxic, ci că veninul de cobra conţine o serie de enzime specifice care împiedică înmulţirea celulelor canceroase şi acestea mor.

Cercetarea acestor enzime este de o importanţă deosebită : cunoaşterea lor, identificarea structurii biochimice ar face posibilă sinteza în laborator, deoarece un inconvenient major al acestui instrument eroic ţine de preţul foarte ridicat al veninului şi de greutatea procurării sale.

Oricum, cercetările continuă, ele se află pe un drum bun şi de ele sînt legate speranţele a mii şi mii de oameni bolnavi, ca şi a milioane de oameni deocamdată sănătoşi.

Dr. Gh. BUNGHEZ

Vara dansează, străvezie, deasupra orizontului. Lacul, înfierbîntat, a îmbrățișat cu lăcomie cerul, în sunetele victorioase ale unui marș transmis la difuzoare. Pescărușii, moleșiți de căldură, au dispărut... Se bea pepsi, bere, suc, se „suprapopulează" bazinele de înot, plaja, terasa cu betonul fierbinte ca o plită încinsă ; în sfîrșit, terenurile de sport respiră și ele, oarecum ușurate : e amiază. Baza studențească „Tei" din București intră în cea de a doua jumătate a zilei.

— Fac judo, se laudă Z.N., apoi o avertizează : ia-ți brațul, bombonico, că-ți vine mototolul...

„Mototolul" e cum nu se poate mai încîntat. A reușit să aducă berea în sticle brumate, de la gheață, și așteaptă un cuvînt de mulțumire.

— Ești teribil, ginerică, spune Z.N. O să fii un soț ideal, mă pricep eu...

Aneta își sărută logodnicul, eu „dorm", Z.N. spune un banc cu perdea foarte transparentă.

— Tare mai ești timid ! mă dojenește Aneta. N-ai observat că sînt o fată modernă ? Dacă vrei, poți să mă săruți... Nu te teme, „Mototolul" meu n-are puteri supranaturale, să vadă totul, totul...

Plec de la poarta ei înconjurat de o mulțime de semne de exclamare și de întrebare...

...La pădurea Băneasa. Aneta e de o exuberanță rară. Îi spun și eu verzi și uscate, îi povestesc o istorioară nostimă, iar către seară îmi zice că, deși se va

fotogenic, iar eu, deși n-am nimic cu ea, mă simt nu știu cum. Cine m-a pus să scriu un material despre ea, și despre perspectivele dragostelor ei ?...

— Sînt arhitect, se recomandă bărbosul, așa, tam-nisam, fără să fi fost întrebat. În timpul liber sînt însă pictor amator și, în orice situație, un adorator al femeilor frumoase.

— Obișnuiți să pictați și femei urîte ?

— Niciodată, duduiță...

Eu citesc a nu știu cîta oară lista de

confidențe

de bună voie

Încurajat de căldură, cineva a scris, cu cretă roșie, pe o bucată mare de carton : „Vrem ploaie ! Semnează comitetul de inițiativă !" „Deghizat" în „om cu slip", semnatarul acestor rînduri caută, în acest timp, subiecte de reportaj, bea și el pepsi, joacă „Popa Prostu", șah, volei și, din cînd în cînd, se aruncă în apa așa de caldă, cum credem cu toții că e apa la Ecuator...

O fată cu ochii foarte sinceri

Grupul de pe terasă e simpatic. Sînt cinci fete și trei băieți, cu tot cu mine. Jucăm „gajuri", spunem glume, rîdem de ne prăpădim și cumpărăm cu rîndul suc de portocale. Fetele sînt, toate, de la Academia de studii economice, un băiat e de la Universitate, altul de la Conservator, iar eu de la... Politehnică. Dă doamne, să nu mă întrebe nimeni de ecuații !...

Ne cunoaștem parcă de cînd lumea. În ceea ce mă privește, am motive să-i urmăresc cu mai multă atenție pe bruneta cu priviri galeșe, umbrite de gene lungi, arcuite, și pe conservatoristul de lîngă mine. Sînt logodiți de două luni. În toamnă, poate chiar în vară, se vor căsători. Își poartă verighetele cu ostentație, își zîmbesc cu înțelesuri, își mîngîie degetele. Fata, să-i zicem Aneta M., are niște priviri tulburătoare, adînci și foarte sincere, încît nu pot decît să-l fericesc pe conservatorist.

— Fraților, zice, într-o vreme, conservatoristul, încălzit de privirile cum nu se poate mai iubitoare ale Anetei. Ce bine ar fi să veniți cu toții la nunta noastră, așa, ca un fel de amintire a zilelor ăstora. Zău că m-aș bucura ! Nu-i așa, Aneta ?

Aneta îl mîngîie pe umăr, apoi îl sărută tot acolo. Fericit, conservatoristul pleacă după bere. Gata, am terminat-o cu sucul !...

— Bun băiat, zice universitarul Z.N., în așteptarea berei.

— Da, încuviință Aneta. E bun, dar cam mototol. Ține la mine enorm, caută să-mi satisfacă orice capriciu și mă privește tot timpul ați văzut cum ? Ca un cățeluș cuminte, cuminte...

Z. N. dă din umeri și rîde gros, sub mustața tăiată subțire. Timpul trece. Ne-am plictisit de gajuri și ne întindem pe cearșaful mare cît o pînză de corabie adus de Mimi, blonda cu aluniță lîngă nas. Conservatoristul nu mai vine ; stă la coadă, iar căldura e foarte mare și coada tot pe-atîta...

Deodată îl aud chicotind pe Z.N., apoi pe Aneta. Se gîdilă unul pe altul, cu un pai. Mă prefac că dorm. Săturîndu-se de așteptat berea, colegele Anetei pleacă la bazin.

— Îl iubești mult ? aud șoapta lui Z.N., fără să deslușesc răspunsul Anetei.

— Trezește-te, dom'le inginer, că se răcește berea, mă invită el pe urmă stropindu-mă cu bere rece, ca un cuțit. Beau cu ciudă. Cine ar crede că spre seară, cînd vom pleca de la ștrand, Aneta va accepta invitația la film a lui Z.N., tăcută printr-un bilețel pe care neglijența și lipsa de discreție a universitarului mi l-au pus în „palmă", împreună cu încuviințarea fetei, scrisă pe verso cu pastă roșie ?

Deci, mîine, la ora 20, în fața cinematografului „Patria". Prima parte a documentării mele pe teren a fost făcută. Păcat, însă, că nu pentru un reportaj ; se întrevede, cu multă certitudine, un caz de morală...

Dau un logodnic bun pentru doi, eventual trei prieteni

Aștept și eu în fața cinematografului. Mi-am cumpărat bilet la „Căderea Imperiului roman", pentru spectacolul de la ora 20. Mă uit pe bulevard în sus, în jos, în așteptarea prietenilor mei de la ștrandul „Tei". Nu-i văd. Încep să cred că și-au bătut joc unul de altul, Aneta de Z.N. și Z.N. de Aneta. Pînă la începerea spectacolului mai sînt zece minute. Mă pregătesc să intru. Totuși mai fac un drum grăbit pînă la barul automat, să iau un pahar de bere. La întoarcere o găsesc pe Aneta așteptînd agitată la intrarea cinematografului. E foarte elegantă, cu o rochie azurie, prin care se vede, sfidător, furoul negru.

— Ce faci pe-aici ? o întreb eu.

— Aștept o prietenă. Dar tu ?

— Eu n-aștept pe nimeni. Am bilet la filmul ăsta.

— Da ?

— Da. Dacă vrei, aștept și eu cu tine. Intrăm cu toții...

Fata nu-mi poate refuza amabilitatea, dar din ușor agitată a devenit nervoasă, tristă, apoi iar nervoasă. Cred că a început jurnalul...

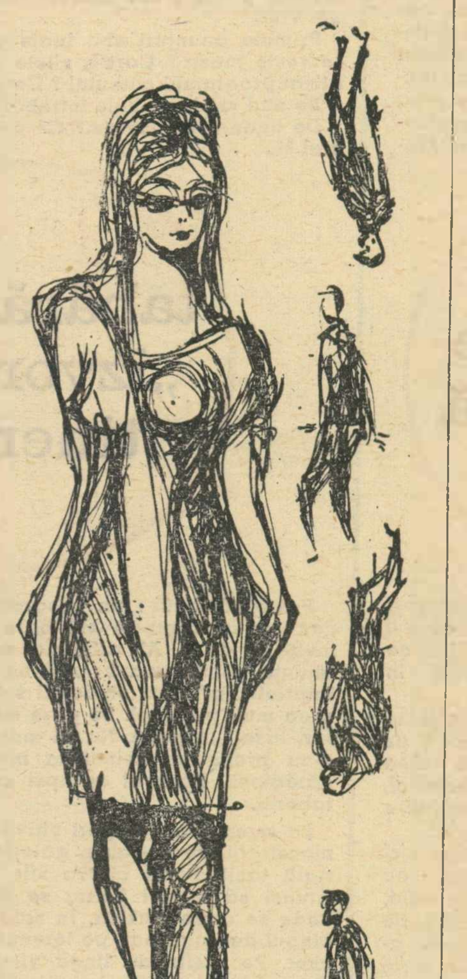
— Nu te mai rețin, îmi spune fata. Cu mine, pierzi tot filmul.

Renunț și eu, pînă la urmă, la film. O conduc, așa tristă cum e, la troleibuz. Pe drum îmi propune să intrăm la un coniac. Înăuntru îi declar că „Mototolul" ei mi se pare un băiat de treabă și sper să fie fericiți împreună. Aneta bea cu sete și fumează adînc.

— Tu nu fumezi ? mă întreabă ea. Ce fel de bărbat ești ? Dar... apropo, de ce-mi lauzi atîta logodnicul ? Ce interes ai avea ?...

Pentru moment sînt descumpănit. Îi răspund cu o glumă, însă, după cîtva timp, Aneta readuce în discuție „problema".

— Să știi, dacă vrei vreodată să faci curte unei femei, să nu-i lauzi nici într-un caz logodnicul sau soțul...

Desen de Radu VINCENZ

bucate. Vrînd apoi să verific o bănuială, plec după țigări, deși nu sînt fumător. La întoarcere o găsesc pe Aneta urmărind, lipită de umărul bărbosului, finisarea portretelor. Mi le arată și mie. Într-adevăr, sînt frumoase, iar cadina de pe hîrtie, nudul întins pe o plajă, prințesa cu diademă pe frunte, toate, toate au chipul ei.

— Mi le-ai făcut mie, Nucule ? întreabă logodnica „Mototolului" și nu mă mai mir că a aflat între timp cum îl cheamă pe bărbos. Atunci, dă-mi voie să-ți ofer un pup...

Bărbosul, după ce e sărutat, se uită jenat la mine.

— Sîntem colegi, îi explică Aneta, netezindu-mi brațul. E un băiat foarte bun...

În piața Rosetti a explodat o „bombă"

Ne întoarcem în oraș. În autobuz, Aneta s-a lipit de mine, deși știu că i-a dat bărbosului numărul de telefon. Cîntă, în surdină, o melodie englezească. În Piața Scînteii coborîm și luăm troleibuzul 82. Aneta își îndeasă sînul în brațul meu.

— Ascultă, Aneta, de ce vrei tu să te căsătorești ? Poate ar fi mai bine să mai aștepți...

— Imposibil, dragă. Căsătoria îți dă siguranță în absolut tot ce faci, dar știi, în absolut totul...

— Și crezi că-i cinstit să te porți așa cu logodnicul ? Ziceai că peste o lună, două, vă căsătoriți... El te iubește, am văzut...

Mă privește uimită. Probabil nu înțelege.

— Ascultă, inginerule, n-ai vrea cumva să-mi dai să citesc Biblia ? mă întreabă ea nu fără ciudă.

Tăcem. În piața Rosetti coborîm. Și... deodată mă aud strigat. Am recunoscut glasul : e un prieten, tot ziarist, de la altă redacție... Se apropie cu mersul lui sprinten, rîzînd cu gura pînă la urechi.

— Mă, am fost la Uniune ! Am dat și un reportaj pentru concursul tinerilor ziariști. Am auzit că și tu ai dat ceva...

Îi fac un semn, dar nu înțelege. Aneta face ochii mari.

— Dacă cîștigi cumva, nu-ți uita prietenii, îi dă înainte omul meu. În ceea ce mă privește, dacă iau „spuma" concursului, sînteți invitații mei... Apropo, știam că ești logodit. Dumnealui e logodnica ta ?

Aneta e lividă. Îi tremură buzele. Pentru ea, în piața Rosetti a explodat o bombă ; iar studentul de la Politehnică a dispărut în explozie, ca o fantomă...

— Sînteți... sînteți... atît de imposibili ! reușește Aneta să rostească. Nu vă dați în lături de la nimic pentru... pentru... pentru articolele voastre. De ce vă

și nesilit de nimeni

Cu coada ochiului, observ cum Z.N. își joacă degetele prin buclele fetei, care pîndește aleea ce duce spre chioșcul cu bere. Observ abia acum că Z. N. e băiat frumos, voinic, cu priviri îndrăznețe, în care se bălăcește, curajos, chipul brun al fetei.

— Nu-i așa că ai făcut multă gimnastică ? îl întreabă după un timp fata.

— Nu prea. De ce ?

— Ai un corp frumos, chiar foarte frumos...

Nu știu ce să mai cred. Faptul că am renunțat la film pentru a o conduce o fi avînd, pentru ea, o cu totul altă semnificație. Poate și coniacul o fi de vină... Pe drum, spre casa ei (stă pe aproape), îmi spune că „Mototolul" pleacă mîine la Sinaia, cu familia, și dacă vreau putem să ne întîlnim oriunde, numai la ștrandul „Tei" nu. Bine, vom pleca, așa de curiozitate, la pădurea Băneasa... La despărțire îi sărut mîna.

căsători cu „Mototolul", ei îi plac cu totul altfel de bărbați. „Știi că aș putea să mă îndrăgostesc de tine ?" mă întreabă ea în drum spre restaurant.

La restaurantul din Parcul Privighetorilor intrăm hotărîți să plătim „nemțește" ; vorba ceea, și eu sînt... student. La masa noastră se așează, după un timp, un bărbos cu bluză de in și cu un bloc-notes mare. Comandă rom și saramură de crap, apoi, fără să-și ceară voie, începe s-o picteze pe Aneta. Aneta îi zîmbește

jucați cu sentimentele oamenilor, de ce, de ce ?

Îmi aruncă o privire neagră, se întoarce și fuge. N-o mai urmez. Prietenul meu ne privește și, firește, începe să înțeleagă. Îmi răsună în urechi cuvintele Anetei : „De ce vă jucați cu sentimentele oamenilor, de ce, de ce ?" Într-adevăr, Aneta, ne jucăm... de bunăvoie și nesiliți de nimeni !

Dragomir HOROMNEA

MAI VA, VACA

CRONICA PIERDUTĂ A UNEI LUMI REGĂSITE,
SAU
CRONICA REGĂSITĂ A UNEI LUMI PIERDUTE,

Sau oricare subtitlu asemănător, cu aparența unui sens adînc, care, citindu-l, îți dă credința că autorul e un tip foarte deștept sau, dimpotrivă, și din toate aceste motive renunți să discuți subtitlul, deși pare destul de limpede, în sensul că nu precizează nimic în legătură cu textul ce va urma și, de aceea, nici nu trebuie înțeles, ci numai citit, așa cum citești orice „cuvînt înainte" în așteptarea poveștii.

Să zicem că...

9—15 IULIE 2018...

„...sînt liber cîteva zile. Le voi petrece sub mare. (Prea mulți turiști pe țărm, prea mult oraș e acum aici și prea seamănă cu tot ce-am lăsat acasă). Noi, cei care în acest mileniu nou și grăbit descoperim 5—6 zile libere, plecăm să petrecem o vacanță sub mare, printre pești și amintiri vechi. Cei care nu putem uita ne reîntîlnim la Costinești. Adică, acolo pe unde a existat odinioară un loc cu acest nume. Mare lucru nu prea găsim, deși avem superbe costume pentru scufundare submarină, deși ne dăm tot interesul. Probabil că nu e totul costumul. Cei mai norocoși descoperim cîte ceva, de pildă o zi cu 50 de ani în urmă. O scoatem cu grijă afară, o curățim de timp, de ierburi și de scoici și o ascultăm în anii următori cu răsuflarea tăiată.

arheologie submarină

Prima vacanță la mare. Posibilul și imposibilul într-o singură propozițiune. Șoldurile fetelor, de culoarea frunzei ruginite. Iluzia perfectă că lumea îți aparține, că totul există și e foarte material, așa cum există și valul care vine mereu către tine. Și, în același timp, mereu, sfîrșitul iluziei.

Prima zi de plajă era ultima zi. Așa cum nici un concurs nu avea timp să fie decît primul. Sau ultimul. Și despărțirea, masa cea bogată de adio, privirile de adio, carnavalul de adio, totul de adio. Sentimentul că vacanțele se sfîrșeau atunci cu tine, irepetabil. Deși venea apoi o serie nouă și un alt carnaval de adio la două săptămîni o dată. Și celelalte.

Aici era tabăra.

Ce a mai rămas din tabăra noastră? Peștii trec prea demni și prea pești și tulbură apa între zidurile căsuței 8. Urmele terasei de dans. Plaja. Locul unde m-am așezat în prima zi și în care reveneam zilnic, regăsind, dintotdeauna, aceleași figuri.

Iarba de mare se clatină și între fire, rătăcită, o fîșie de dantelă. Aici venea o fată cu ochi nevinovați și un trup plin de vinovății deosebite, pricină din care și un rugbist obraznic de la Iași uita că, de fapt, el e un tip obraznic și se lăsa stupefiat de paradoxul acela unduios în formă de fată. Ea spera să se plictisească și, în așteptarea plictiselii, să tricoteze. I-am spus că e un obicei de fată bătrînă, i-am mai spus să-mi scrie dacă nu se mărită, și m-aș fi sacrificat eu; am descoperit că erau o mulțime gata de acest sacrificiu.

Tulbur nisipul cu labele mele superbe de scufundător și caut urmele vacanței.

O sticlă goală de bronzol, o bucată de piele prea încrezătoare în bronzol. O bucată de peliculă de la băieții de la Televiziune, care au făcut multă gălăgie și un film oarecare de sezon, din care reieșea că studentele frumoase privesc apa cu gîndul pierdut. Și, puțin mai încolo, sub o piatră, găsesc chiar gîndurile lor pierdute.

Concursurile de dans, de voce, de vehicule originale, de căutat ziua de ieri. Și cei care ieșeau invariabil la toate pe locul 5 fiind convinși că vor putea sălta la următorul pe 4. Coperta unei cărți franțuzești pe care o clujeancă o începea — cartea — în fiecare dimineață și o închidea seara la aceeași pagină. O pereche de chiloți de baie prea largi, o pereche de vorbe prea mari uitate de un poet mic, un pantof găurit agățat în zori de disperarea șefului stației de amplificare, cîteva regrete voioase și cîteva voioșii timide, un ruj de buze alături cu surîsul lui, afișul cu „Astă-seară mare dans — mare", un tranzistor plin de nisip, inelul de logodnă al cuiva (care semăna prea mult a verighetă), conștiința oscilantă a unui redactor al „Vieții studențești" venit numai pentru 5 zile dar...

Risipite peste tot, indiferente, apar cuvintele care puteau exprima oricînd noțiunea de student: băiatu, omu, bătrînu, tipu, blatistu.

...Și urmele pașilor celor care plecau, niciodată acoperite pe de-a întregul de pașii celor care soseau".

Tudor OCTAVIAN

Animație specifică gărilor, călători care coboară grăbiți, alții care urcă la fel de grăbiți în căutarea unui loc liber. Mă uit la harta de pe culoar. Cît mai am? Penultima stație, Izvorul Oltului. În fine, cu un șuierat scurt, trenul a oprit în stația Izvorul Mureșului. Din vagoane coboară studenți cu valize și sacoșe pline de fermoare și inscripții din cele mai ciudate. Priviri cu aceeași întrebare în ochi:

„Unde este tabăra studențească?".

O poartă străjuită de brazi, cu „Bine-ați venit!" Aici este.

Jur-împrejur, brazi, munte și liniște, multă liniște. Parcă e prea multă.

Plouă mărunt. O atmosferă puțin ospitalieră. Mulți sînt obosiți. Au călătorit cu trenul venind din toate colțurile țării. Primele glume și, normal, primele rîsete. Dispare oboseala. A stat și ploaia. Iese și soarele. Barometrul optimismului urcă. Formalitățile de cazare s-au terminat. Incepe explorarea taberei. Unde e poșta? Ce adresă avem aici? Ziarele vin? Vederile unde se vînd?

Primele anunțuri sînt luate cu asalt. Cînd se servește masa? Care-s zilele de baie? Unde e afișat programul clubului? Ce va fi mîine?

Se aud și obișnuitele întrebări:

De unde ești? Ce an? Ce comisie? La ce vilă stai?

tabără la... „izvorul tinereții"

Prima sîmbătă: un program mare, afișat pe ușa cantinei într-un stil care se vrea original, invită la dans. Alt afiș, mai mic și mai modest, anunță pentru seară: „Să ne cunoaștem, să ne împrietenim". Dar studenții s-au împrietenit fără prea mult protocol. Se pare că pînă și oltenii au fost lăsați în pace. Nu se mai fac bancuri. Deja s-au prefigurat primii la masă, somnoroșii și gălăgioșii. Fără ei ar lipsi ceva. Ei sînt sarea taberei.

La terenurile de sport cîțiva „virtuoși" fac demonstrații. Pe margine, galeria admiră, deocamdată tacit. Peste cîteva zile încep „oficialele". Atunci să te ții! Seara se dansează peste tot unde se aude muzică. În sala de dans, pe dancingul de lîngă bar, pe terenurile de volei și baschet. Pe aleile de lîngă vilele ascunse cochet printre brazi se plimbă primele perechi. În urma lor, grupuri de 2—3 băieți merg agale cu o undă de invidie în suflet. De pe crestele împădurite ale Munților Harghitei, printre „aburii ușori ai nopții", apare veșnica lună. Dacă am fi indiscreți, am auzi, desigur, printre murmurul cetinii de brad, versuri din Eminescu sau Coșbuc. Dar să lăsăm...

Duminică, 7 iulie, deschiderea Taberei studențești „Izvorul Mureșului".

Cei aproape 300 de studenți au umplut cu entuziasmul specific tinereții sala de festivități.

Directorul taberei, tovarășul Nicolae Irimie, anunță deschiderea oficială. În cîteva cuvinte se precizează sarcinile operative ale taberei. Seminarii și studii ale documentelor referitoare la politica internă și externă a partidului și statului nostru.

Se conturează principalele obiective cultural-educative. Activitatea la club după preferințe, activități sportive în aer liber cu caracter competițional între centrele universitare. Se așteaptă cu nerăbdare primele ieșiri la drumeție. Primul punct al itinerarului — Tușnad.

Se prevăd excursii la Lacul Roșu, Lacul Sfînta Ana, Borsec, Piatra Neamț.

După terminarea ședinței, studenții alcătuiesc planul de bătaie pentru serile culturale ale centrelor universitare, care au devenit tradiționale. Se caută soliști, recitatori, prezentatori. Să vedem ce va ieși. Deocamdată se cîntăresc șansele și se preconizează rezultatele. Cineva propune: „Noi ne lăsăm la urmă. Să urmărim ce fac ceilalți. Ne mai informăm, o să mai criticăm, o să... Principalul, să ieșim noi primii". Sînt sigur că și în celelalte grupuri ambiția se măsoară cu același etalon.

Primele zile, zilele începutului, au trecut. Prin ele s-au trasat coordonatele întregii perioade. Dar sînt convins că ziua de mîine nu va semăna cu cea de azi sau de ieri, deoarece și aici tinerețea are unul din atributele ei esențiale: ineditul.

Fiecărei probleme, oricît de mică ar fi ea, i se acordă cota maximă de seriozitate. Chiar și alcătuirea unei echipe de volei creează discuții dintre cele mai aprinse.

Întorși în toamnă la facultate, vom demonstra că Izvorul Mureșului nu a fost numai un „izvor" de discuție și veselie.

Vlad NICOLAE
de la subredacția din Iași a „Vieții studențești"

„Marele pavoaz" al ștrandului studențesc de la Tei s-a pleoștit de căldură. în bufet, 40 de grade la... gheață !)

NTĂ, MAI VA!

ade la umbră ! (iar

zile fierbinți la pîrîul rece

Soarele s-a obrăznicit de tot și a înmuiat pînă la lacrimi panglica cenușie de asfalt pe care un autobuz și-a lăsat amprentele semănînd cu urmele unor solzi de balaur. De undeva, din pădure, se aud chiote vesele și curiozitatea mea nu rezistă. Mă strecor printre brazi. În dreapta, la vale, se zăresc vilele de la Pîrîul Rece.

IA TE UITĂ CE MAI FETE !

Patru fete au „subtilizat" o pătură din cabană și acum fac plajă la umbră într-o poieniță cu iarbă înaltă — pe care soarele o vede numai la amiază. Au încins o partidă de șeptic mai ceva ca băieții și rîd tot timpul, ca subretele dintr-o farsă de Labiche. La răstimpuri, dintr-un brad vecin, cîte un con pe jumătate uscat cade între ele, împrăștiindu-le cărțile. Fetele rîd : „A naibii veveriță. Are o precizie !" Între timp m-am așezat lîngă ele, așa cum ar fi făcut orice amator de șeptic. „Fii binevenit, băiete, îmi zice una dintre ele, tocmai aveam nevoie de un bărbat să ne apere de veverițe". Și face cu ochiul către celelalte. Mă uit după veverița cea obraznică și văd sus de tot, aproape în vîrful bradului, un băiat cu pantaloni scurți. Deschid gura să le spun fetelor, dar Dana, clujeanca blondă care îmi adresase primele cuvinte, îmi face semn să tac și șoptește aruncînd pe pătură un valet de pică : „E Nelu, politehnistul din Galați, poreclit „Capitalistul" pentru că bea șase sticle de bere pe zi. Lasă-l să creadă că nu ne-a căzut fisa. Să vezi ce-i facem pînă la urmă". „Ia te uită ce mai fete", fredonez eu în gînd, căci fetele sînt tare drăguțe și le stă bine așa, costumate în amazoane. Pînă una alta au scos de sub pătură două arcuri lungi și vreo șase săgeți ascuțite, au înconjurat bradul și-l somează pe Nelu : „Dă-te jos, capitalistule, sau unde-ți stau picioarele îți va sta și cartela. Dar mai întîi azvîrle-ți toate hainele. Poți să rămîi numai în slip. Așa". Nelu ascultă, căci fetele au înfipt demonstrativ două săgeți în trunchiul tare al bradului. Îi păturesc hainele și pleacă vesele pe poteca dinspre vile. Din urmă, Nelu „Capitalistul" vine golăneț printre brazi, precum Nică a lui Ștefan a Petrei de la scăldat, și strigă rugător după fete, care rîd mai departe, vesele și nepăsătoare ca niște spiriduși ai pădurii.

DE LA OM LA OMUL

Dimineața se strecoară prin gaura cheii. Sar direct în bascheți, îmi pun treningul și adun de pe masă hrana rece — primită de cu seară. La ora cinci plecăm în monom pe șoseaua în serpentine care duce spre Cheile Rîșnoavei. Sîntem 10. Trei clujeni, toți politehniști, două ieșence, două timișorence, o bucureșteancă, un brașovean și un ziarist. Vilele de la Pîrîul Rece au rămas mult în urmă, ascunse de umbra amăruie a brazilor. În dreapta clipocește sprinten un pîrîiaș fără nume. Adina a și obosit și cere pauză, dar Mircea folosește prilejul ca s-o ia de mînă, cu toate că, de fapt, mergem la vale.

Cati Dascălu, ieșeanca de la Engleză, ține cadența pe englezește. Angela, jurista, ne mustră pentru cei doi păstrăvi pe care i-am prins la crescătorie și ne declară braconieri. Cati II, economista din Timișoara, și colega ei, Ana Lobodă, medicinista, fac socoteala proviziilor. Seara ajungem epuizați la Curmătura, goniți din urmă de picăturile grele de ploaie. A doua zi urcăm pînă în punctul numit LA OM, prin stîncăriile abruptului nordic al Pietrei Craiului. Înnoptăm ciobănește în fîn, la refugiul Diana, iar a doua zi un adevărat tur de forță ne duce prin Valea Mălăieștilor și versantul prăpăstios al Bucșoiului la vîrful OMUL. Sîntem istoviți și ajungem cu greu duminică spre prînz înapoi în tabără.

UN „MICRON" MAI MARE DECÎT „CAMELEONII"

Din autobuze coboară un grup exploziv. Sînt colegii de la Timiș care au venit în vizită la Pîrîul Rece. Sandrina Jeflea și Aurel Surdu și-au recunoscut doi colegi de la Cluj, care par însă foarte ocupați în a ține companie unei fete din Constanța. E chiar „Miss Timiș", care a sosit aici pentru a concura împreună cu „Miss Pîrîu" pentru premiul de frumusețe al ambelor tabere. Pe terenul de fotbal a început meciul dintre selecționatele de fete ...tot din cele două tabere. Arbitrul, un băiat timid din Pitești, pare pus acolo doar ca să încurce lucrurile. S-a făcut seară și sunetele orchestrei răzbat cu greu prin zidul de hohote care înconjoară meciul fetelor. Și orchestrele se întrec pentru a cîștiga simpatia dansatorilor. Chestionați, aceștia declară în unanimitate că „Micron", formația băieților de la Cluj, e net superioară „Cameleonilor", trimișii Universității bucureștene.

Aceștia aruncă vina pe lipsa pianinei promise de la București. Printre chitariști îl recunoaștem pe... graficianul Sabin Ștefănuță. Se descurcă excelent și e chiar aplaudat la scenă deschisă de un grup de fete de la Timiș. Un binevoitor le comunică însă că e căsătorit, iar o voce cu accent moldovenesc declară șoptit : „Șe păcat. Așa băiet drăguț !".

ȘI MATACHE FACE SPORT

Pe pajiștea din fața taberei s-a încins o miuță de volei. Cei mai înflăcărați, nea Lică, șoferul, care are în sfîrșit și el o pauză, G. N. — cîștigătorul concursului de urîțenie, al cărui nume ne permitem să-l păstrăm doar pentru noi — nelipsita Ioana Coman și un individ care mi se pare cunoscut de undeva. După ce execută cîteva salturi acrobatice îl recunosc în sfîrșit pe Matache, portarul Progresului, care se odihnește aici după emoțiile barajului și examenelor de la facultate. La o partidă de remy îmi mărturisește că se simte grozav printre studenți și că n-ar avea nimic împotrivă să apere buturile unei echipe studențești. Poate, vreodată... Dar să-i păstrăm secrete proiectele, ținînd seama de dorința lui și de influența mediului.

CÎTEODATĂ SÎNTEM TRIȘTI

Vali Pantea, studentă la „Pedagogicul" din Oradea, stă mai mult singură. Cîteodată se adună cu Simona Brăileanu și Aurelia Jiglău, ambele din București, ca să asculte un concert pe bandă în sala clubului. „Cîteodată sîntem triști, îmi spune și prietenul lor de muzică, filozoful Adrian Stanciu. Și atunci nimic nu e mai reconfortant, mai liniștitor, mai calmant, decît sunetele grave ale lui Beethoven, Mahler sau Haydn". Aș vrea să știu de ce sînt triști, dar pînă atunci s-au și schimbat, s-au înveselit și rîd, și aleargă într-o joacă sprințară, ca niște note originale dintr-o simfonie vie a pădurii.

Trebuie să plec înapoi, spre canicula Capitalei, și n-am timp nici măcar să spun la revedere tuturor prietenilor pe care mi i-am făcut aici. Așa că fredonez încet, în goana mașinii, primele cuvinte dintr-un vechi cîntec pionieresc, care, de ce nu, ar putea fi foarte bine și studențesc :

„La revedere, tabără dragă...".

Ovidiu PĂUN

indiscreții

Cu totul și cu totul întîmplător (?!) ne-au picat în mînă scrisorile pe care și le-au trimis de curînd două colege din anul IV Filozofie București : Coralia Pîrvănescu și Rica Șofran. Le-am citit și ne-au plăcut. Iar unde a mers o indiscreție merge și-a doua. Așa că, citiți și dv. mai jos...

Dragă Rica,

Iartă-mă că nu m-am ținut de cuvînt și îți scriu abia acum, dar în primele zile de după sesiune n-am putut suferi în față nici creion, nici hîrtie. În schimb, m-am pus la punct cu filmele și cu ștrandul, așa că pot pleca la mare fără teamă că mă voi face de rîs. Sînt neagră precum cioara lui Topîrceanu și am mare succes la studenții străini care vin să se odihnească și ei la ștrandul studențesc și în bazinul bălăcitor pentru copii. Noroc de Andrei, care e foarte gelos și are un aspect care impune respect tuturor celor care ar vrea să se bronzeze de la mine.

Aici, la ștrand, e foarte simpatic, mă simt ca într-un acvariu limpede și răcoros. Se poate juca un șeptic, un volei sau o partidă de ping-pong, poți să te plimbi cu barca sau să faci schi pe apă. Seara rămînem întotdeauna la dans. Programul nu e cine știe ce. „Coral" și veșnicul Nae Lăzărescu. Dar, n-avem pretenții. Cred că la voi, la Rîșnov, e un aer grozav. Aici la București au fost 40 de grade la umbră. Îți venea să faci nudism, nu altceva. Te salută Anda și Dragoș, perechea aceea drăguță cu care am fost în excursie la Piatra Mare. Tu ce mai faci ? Răspunde-mi repede, pentru că săptămîna viitoare plecăm, eu și Andrei, la Costinești.

Pa și pusi
a ta mîngîiată
Coralia

„Tei" — iulie 1968

Draga mea Cora,

Ieri am primit rîndurile tale sprințare într-un moment în care aveam mare nevoie de ele. Mă simțeam tare singură și biata maică-mea încerca zadarnic să mă descoase, să vadă ce am, să mă înveselească.

La Rîșnov e răcoare și se poate petrece o vacanță liniștită. Liniștită, dar nu pentru mine. Sînt trei săptămîni de cînd Gelu nu mi-a trimis nici un rînd. Nici o vorbă, nici măcar o carte poștală fără cuvinte. Zilele trecute am dat o fugă pînă în Brașov, unde am văzut două filme.

O comedie bună, franțuzească, „Nebunul din laboratorul nr. 4". Mi-a plăcut grozav și mi-am cheltuit porția de rîs pentru o săptămînă. Am rîs atît de rar în ultima vreme ! Și o păcăleală de film : „Prin Kurdistanul sălbatic". Poate e și la voi, dar să nu te duci, e tare slab. La întoarcere, mașina a avut o pană de motor, și în timp ce așteptam autobuzul următor a oprit un turism cu număr de București și s-a oferit să ne ducă pînă la Rîșnov pe mine și pe încă două fete. Ne-am suit și tipul a fost foarte amabil. Ne-a spus bancuri tot drumul și cînd am ajuns în oraș ne-a invitat la o prăjitură la cofetăria din centru. Îl cheamă Radu și e pictor peisagist. Mie nu mi-a plăcut pentru că are barbă și vorbește prea mult, ca femeile. Nu cred că e un pictor prea bun. Cînd și-a luat la revedere ne-a lăsat numărul lui de telefon, dar eu l-am pierdut.

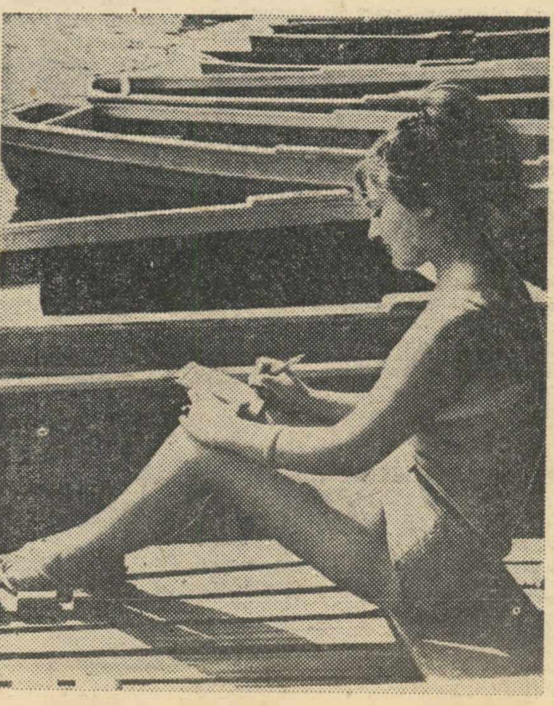
Cora dragă, mă bucur pentru tine că te-ai făcut „țigancă" și că ai succes. Sper că după ce te întorci de la Costinești o să vii să stai la mine două săptămîni, așa cum mi-ai promis. O să ne simțim grozav împreună, o să-i ajutăm mamei la gătit și o să te duc în niște locuri grozave din Piatra Craiului. Cred că mîncăcioșii ăștia de turiști o să ne mai lase și nouă ceva fragi. Poate pînă atunci o să-mi scrie și Gelu și o să-mi explice de ce s-a purtat așa. Altfel, o să mă găsești tot necăjită. Salutări lui Andrei și Marilenei.

Te sărută a ta Rica

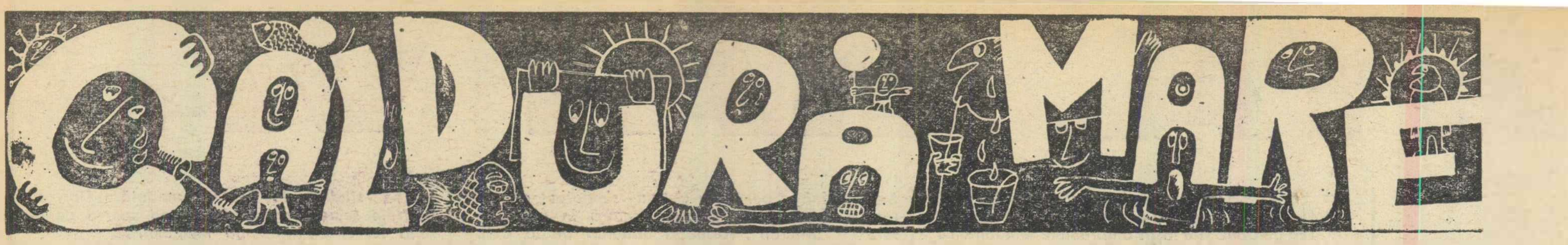
P.S, Dacă mai apar cumva pantofi din aceia roșii cu nasture negru și fără toc, așa cum are Liana, te rog să-mi iei și mie o pereche. Alege-i după piciorul tău, purtăm același număr. Dacă n-ai bani, dă-i un telefon Lianei și roag-o să te împrumute pentru mine. Te aștept. Și, oricum, mai scrie-mi !

Pa !
Rica

Rîșnov — iulie 1968

Cronica de-o vacanță:

Heliosophia *)

Așa că, la acea puțină ședință, spuneam că, din păcate, mai există, tovarăși, pești — pe cale de a muri din motive de bătrînețe... Dă-i naibii — tot e ceva, să știi s-o faci — dă-i naibii și hai să mîncăm ceva grozav, de răsunet mondial, într-un numai cuvînt — hai să înghițim o istorie și modernă și contemporană prin gesturi antice pe care, dacă nu mă înșel, le-am cîștigat în afară de a privi înciudați cerul și urmele de lăsat pînă la masă, cal sau dincolo — oricum, de la cal în sus! Altminteri, curge ceasul de pomană, înghite o groază de nisip pe care autorul și următorii n-au să o și poată ascunde în felul lor de a privi lucrurile, sau în unul din cele mai multe ori închiriat, sau foarte atent și neapărat somnoros.

Și leneș, mai mult ca perfectul și-a făcut rost de un viitor, doi — să fie-acolo! — și plimbă o diateză, pasivă și ea, în legătură cu problema încriminării vocativului — caz de scandal, cu o idee mai îndrăznet decît vocalizele fracțiilor mini-etajate.

Și, așa cum nu puteam concepe acum ceva ani o jupă scurtă și acum una lungă, nimic nu e mai adevărat decît periuța pentru dinte, nimic mai reconfortant ca lista de bucate recitată patetic de consacratul casei și-al familiei, nimic mai vesel decît să ai sau să ceri sensul lucrurilor de luat sub simțuri cu proces, verbal și de conștiință, cu alți și alte, cu umbrele lor de nisip, în nisip.

Și soarele, care laudă atîtea și atîtea locuri, încît îți vine să oprești cîntecul la civilizația jumătăților de șosele, acolo unde-i marea si întreaga colaborare de mașini îmbrățișate înaintea păcatului primar!...

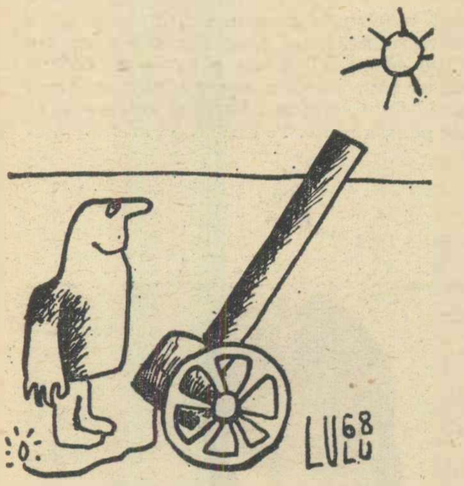
Cît despre iaurt, această teribil de albă lege a insolației se gîndește la viței lăsați fără bonuri de masă și ne duce pre noi în ispită alăptată cu fărîmituri de soare — fotosensibile la trecerea sufletului printre trupul nebronzat — în aplauzele cele mai actuale deasupra pămîntului, ars de parc-ar trăi de-un fluture lîngă soare, cu aripi și oase cu tot.

Și se coace, sub tot înțelepciunea soarelui, anotimpul munților bătuți în cap și călcați cu nădejde pe bătături — vacanța cea de toate zilele, vacanță cît vezi cu ochii și aduni sub tălpi.

Și, o spune poetul, „începe să ne placă viața și mama ei de viață..."

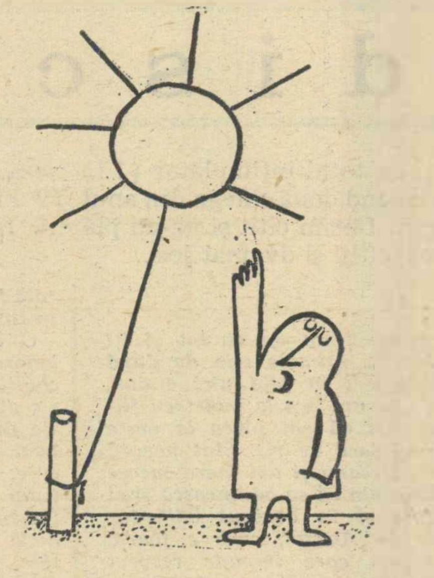
Lucian BALCAN

*) *Cînd nu se jucau de-a Zorba, dar nici de-a Aristofan, cei de mult greci credeau că Helios e mai adevărat decît Soarele și că Sophia, cea mai frumoasă dintre studentele lor, e foc și de deșteaptă.*

Teledicționar (I)

ABC — scenariu pentru „Mult e dulce și frumoasă" — emisiune în limba română.
ALMA MATER — emisiune realizată de tinerii noștri... bunici.
AVANPREMIERA — Telepublicitate! (TELEPUBLICITATE — avanpremiera comerțului, cu suflet cu tot).
BASME — viitoare emisiuni pentru copii sau măsuri luate pentru redresarea fotbalului studențesc.
CAREUL MAGIC — emisiune pentru gospodine, propune cele mai eficiente rețete pentru „prepararea" soților model.
CASCADOR — televizorul, în zilele lui bune.
COMENTATOR — binoclu închiriat la telegarderobă.
DE (EMISIUNE REALIZATĂ DE...) — secvență din „GOANA DUPĂ AUR".
DEFECȚIUNE TEHNICĂ — și nu numai...
(TELE) ENCICLOPEDIA — Magazin cu teleservire.
GENERIC — de unde și „Ce ți-e scris — în frunte ți-e pus"!
HAPPY-END — „Dragi telespectatori, emisiunea noastră s-a terminat".
PAUZA — Carpații, cu filtru.
PARADA VEDETELOR — Cursă de mare fond... sonor.
PREZENTATOR — serial condiționat de introducerea televiziunii în culori.
VAL-VÎRTEJ — scenariul emisiunii „Zig-zag".
ZIG-ZAG — oscilații ale calității imaginii,...
VACANȚA rivalul nr. 1 (unu) al televizorului.

Curierul inimilor de ambe sexe

Inimă rece. București. Caut soț, indiferent vîrsta, cu buletin Capitală și posibilități obținere negație la repartiția mea pentru Scroviștea.

Ofer în schimb inimă tînără, patru camere și aortă, intrare separată, lemne, fără chiriași. A se adresa secretariat Facultatea de filologie pe numele meu.

Inimă de mamă. Suceava. Pierdut băiat mare 23 ani, necăsătorit, fără copii. Student Iași Conservator. Semnalmente ras, tuns, bine crescut bineînțeles. Nu sosit acasă în vacanță. În locul lui venit individ răpănos, barbă popă, netuns haiduc. Zis mie mamă și încercat pupe. Gonit imediat zicînd de ești tu acela nu-ți sînt mamă eu. Găsitorului bună recompensă și fata nevastă. Dacă e fată, băiatul de bărbat. Dacă nu, nu.

Inimă largă. Brașov. Ofer locuință și întreținere la o studentă, dacă posibil Stomatologie. Masa gratuită. De două ori pe lună plimbare tren București la mama mea. Zilnic plimbare cu autobuz propriu. Posibilități excursii în împrejurimi. Acces turiști străini garantat. Nu cer mai nimic schimb. Adresa mea Brașov Strada Lungă la capăt. Cunoscut de toată lumea. Bună.

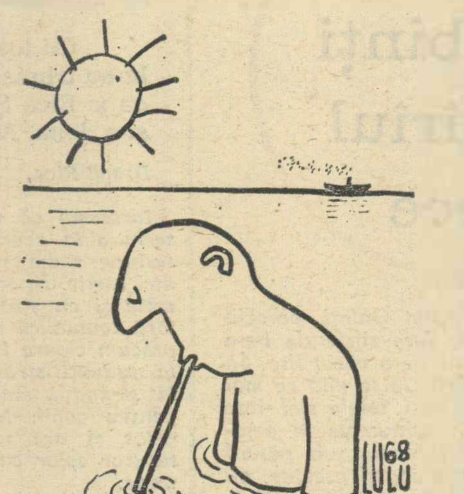
Inimă rea. Cluj. Abia aștept septembrie examene restanțe. 200 corigenți matematici. Nu spun care. Știu ei. Abia aștept spre picare. Frec mîini bucuros 200 repetenți. Poate trec fată simpatică, genunchi sferic vreau calculez volumul. Făcut cu ochiul pe sub ochelari și răspuns cu genunchiul pe sub bancă. Acum probabil bronzat genunchiul. Aștept septembrie. Eventual și anul viitor. Sper pînă atunci conferențiar.

Inimă friptă. Craiova. Găsit fată grozavă, ochi verzi la soare, albaștri la umbră, negri la restaurant, incolori în somn. Mers împreună tabără Timiș și sărutat buze reci sub brad. Hotărît căsătorie deși eu inginer ea teatru anul doi. Așteptat scrisoare Craiova degeaba, nu venit și nici acte. Făcut analize singur, nu-i nimic tot trebuiau reînscriere an cinci facultate. Deplasat București teatru. Găsit fata cofetărie, fum picior peste picior lungi tip urît, voinic barbă. Plecat zicînd bine-mi făcu muică.

Inimă transplantată. București. Dragi părinți, obținut transfer Agronomie București. Plină bucurie trimiteți bani. Dacă scrie Nelu comunicați decedat în accident nu mai dați el căsătorie din acest motiv. Găsit aici, deja alte inimi convenabile. Înfiat. Lux.

Slab de inimă. Timișoara. Ofer experiențe inimă ciudată atrasă tot ce e altă inimă mari necazuri, mari complicații, mari manevre. Degeaba. Alte inimi simțit eu înșel așteptat toate patru și bătut măr ciupit-rău urechi obraz și altele. Nu înțeles slab de inimă. Dar eu iertat. Slab de inimă.

Fără inimă. Constanța. Primesc în gazdă încă doi studenți și două studente indiferent nude. Pot fi și mai mulți asigurat spațiu dormit pe-o parte. Preț ieftin stabilim înțelegere 50 lei noapte. Mai veniți și la anul cu colegi. Oricîți.

Scrisoarea de dragoste a unui student care n-a lipsit de la nici o ședință

Dragă tovarășă,

Deși a trecut un timp relativ scurt de la ultima noastră consfătuire, putem totuși afirma că am obținut succese însemnate pe drumul consolidării unei prietenii fericite și promițătoare.

O dovadă elocventă este faptul că numărul de întîlniri s-a realizat, dragă tovarășă, în procentaj de 99 la sută. Lipsurile constatate la încheierea activității se datoresc întîrzierilor sau absențelor tale, fapt care ne dă de gîndit și impune adoptarea unui plan m.t.o. adecvat.

Îmi exprim convingerea că pe viitor, prin eforturi susținute și bilaterale, vom ajunge la lichidarea acestei stări de fapt.

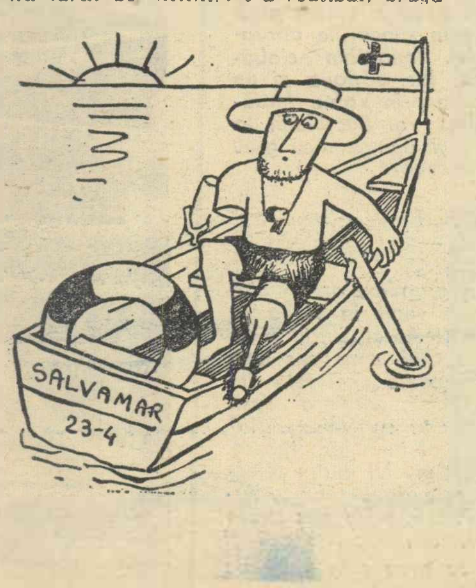
Rezultate satisfăcătoare am obținut și în domeniul muncii culturale, unde eforturile noastre constructive au fost îndreptate spre îmbinarea cît mai armonioasă a plăcutului cu utilul. Nu putem însă trece cu vederea aspectele negative existente, cum ar fi plata exclusivă de către mine a consumației la bar, excursii sau plimbări, ca și alte manifestări incompatibile cu calitatea de student. Dat fiind că această situație este o regretabilă reminiscență a trecutului îndepărtat, profund deosebită de noua concepție despre lume și viață, rămîne, dragă tovarășă, ca o sarcină de viitor, lichidarea ei spre binele nostru, pentru succesele viitoare ale cuplului din care facem parte integrantă. Desigur, referatul meu nu a putut cuprinde toate aspectele multiple ale activităților complexe din dragostea noastră. așa că se impune o analiză amănunțită și pe viitor, abordînd problemele esențiale ale prieteniei noastre și căile de rezolvare a cerințelor ei stringente.

Sper că discuțiile ce vor urma vor releva și alte aspecte demne de dezbătut, soluțiile cele mai satisfăcătoare pentru îndeplinirea sarcinilor trasate la prima noastră seară de dragoste.

Închei cu o călduroasă strîngere de mînă. Al tău tovarăș, Ion Cristoiu.

P.S. Întîlnirea viitoare va avea loc tot acolo, cu un singur punct la ordinea de zi. Propunerile pentru întocmirea unui program mai variat se vor face pe loc.

Cu aceleași strîngeri de mînă,
I. C., student

Sfaturi pentru... în tabără

— Un pățit: „Cînd își fac bagajele, fetele să se gîndească și la cei care au să le ducă".
— Și ce dac-ai uitat aparatul de ras? Ești mai interesant cu... cioc!
— Cărți? De... joc? Fiecare cabană are... biblioteca ei!
— Încă nu s-a dat în folosință cărarea pentru pantofi cu tocuri. Așa că...
— Ajunși în tabără, cîntăriți-vă. Cunoștințele și nu numai.
— Masa trebuie servită la ore fixe. Dacă se poate — și mai devreme.
— Dacă v-apucă ploaia sau alte necazuri, nu cereți băieților rețeta ceaiului cu rom. Poate ei se încălzesc mai greu...

O medicinistă întîrzie seara la masă. Studentul de serviciu, furios, o interpelează:

— Ce s-a întîmplat de-ai venit așa de tîrziu?
— M-a urmărit un bărbat!
— Ei și?
— Mergea foarte încet...

CĂLDURĂ MARE

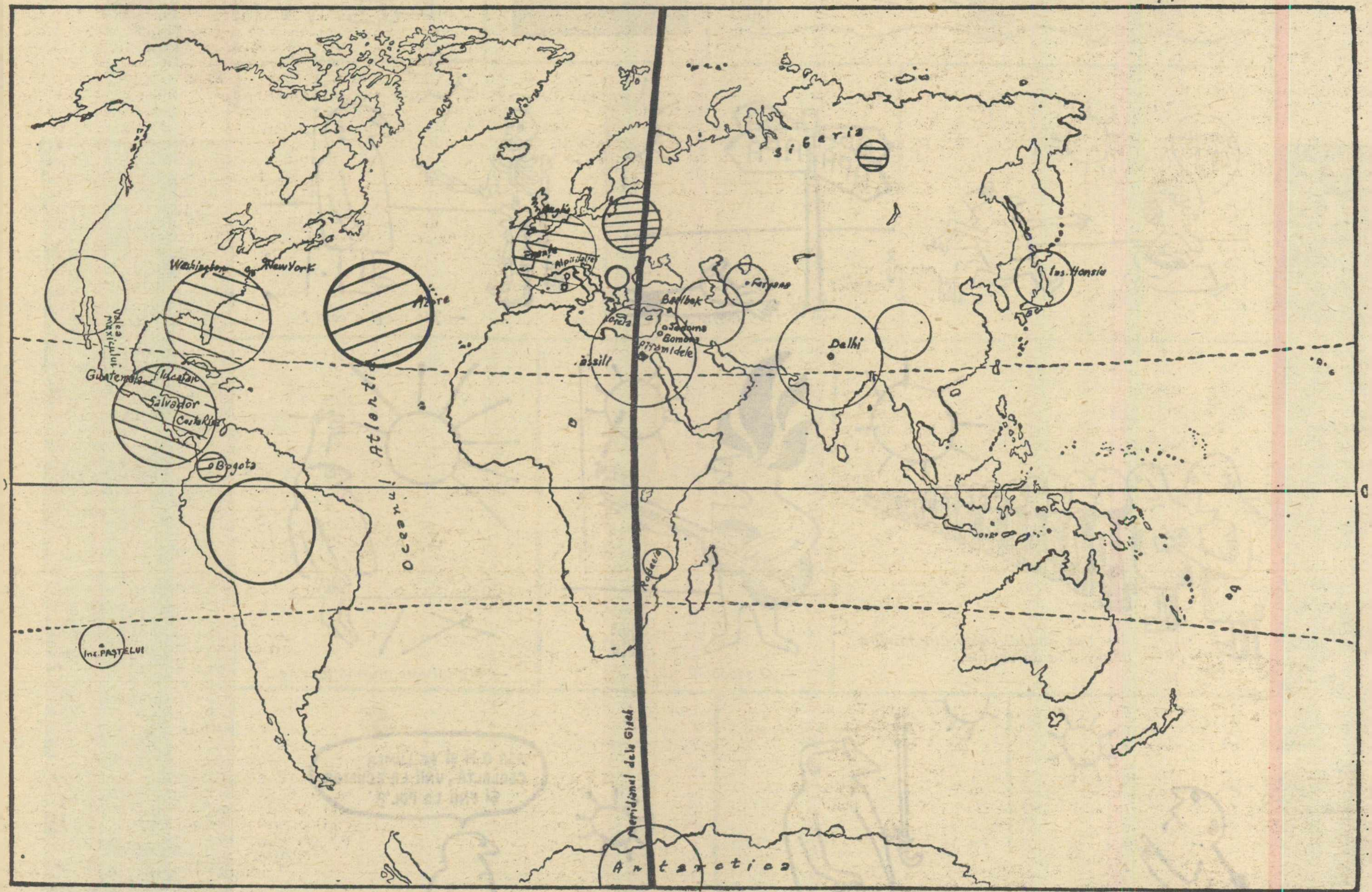
Caricaturi de ION DOGAR-MARINESCU

Cînd, cu ani în urmă enigmele moştenite de omenire dintr-un trecut foarte îndepărtat începeau să surprindă pe unii cercetători prin caracterul lor unitar şi prin sugestia puternică pe care o aduceau ele asupra unei ipoteze miraculoase fantastice. care s-a numit ulterior paleoastronautică, aproape nimeni nu făcuse încă legătura între vechile date din mituri şi din monumentele materiale ale acestei zone de idei, şi fenomenul care se numeşte azi în mod convenţional ufologie (sau : obiecte zburătoare neidentificate). În prezent, coincidenţele geografice ale ambelor fenomene sînt din ce în ce mai vădite, şi credem că tocmai aceste coincidenţe vin să confirme în plus ceea ce fiecare fenomen în parte izbuteşte deocamdată parţial. Fireşte, ca în cazul oricărei ipoteze îndrăzneţe, se găsesc destui oameni care îşi ascund frica de a gîndi, sub masca scepticismului pe care ei îl consideră o purtare ştiinţifică mai elegantă. S-a mai vorbit despre ei, şi au vorbit în numele lor ei înşişi. Dar aceştia au uitat de fiecare dată că treapta civilizaţiei noastre contemporane, în ce are ea mai autentic şi mai fertil, nu mai poate fi compatibilă cu vechile prejudecăţi antropocentriste, atît de vecine cu starea mistică a infatuării. O gîndire lucidă, un simţ elementar al proporţiilor arată însă din capul locului justificarea preocupărilor în acest sens. A nu dori să admiţi logic că pămîntenii au vecini cosmici, că relaţiile dintre una sau mai multe civilizaţii extraterestre şi omenirea noastră de odinioară au existat, şi că nu există nici un motiv să nu se repete astfel de relaţii şi în zilele noastre nu înseamnă încă a te pune la adăpost de surprize, plăcute sau dezagreabile. Un gînditor contemporan spunea recent că dacă unele minţi necoapte de pe o planetă mijlocie a unui soare de mîna a treia vor începe să afirme că sînt singurii stăpîni ai Cosmosului, se va naşte o îndoială serioasă asupra faptului dacă există cu adevărat viaţă raţională pe Pămînt. Bineînţeles, aceasta nu este numai o butadă !

Harta pe care o publicăm porneşte de la coincidenţele amintite.

EXTRATEREŞTRII —

INTR-O „REPEDE OCHIRE"

Nu este o hartă cu pretenţii ştiinţifice riguroase, ci numai încercarea de a sugera o continuitate, care poate viza eventual un adevăr, dar desigur şi o coincidenţă întîmplătoare.

Fără a repeta amănunte scrise aci şi altădată şi fără a intra încă într-o sistematizare a materialului principal asupra paleoastronauticii, aşa cum o vom face mai tîrziu, propunem cititorilor meditaţia în faţa celor cîteva cercuri de pe hartă, amintind că toate cercurile indică arii de pe glob unde există urme ale vizitelor extraterestre din trecut (monumente, mituri, tradiţii etc.), iar cercurile umplute cu linii arată că acolo s-au semnalat mai intens (şi din surse de informaţie mai verificate) prezenţe de obiecte zburătoare neidentificate. Harta are, în locul meridianului curent, vechiul meridian care trece prin piramida mare a lui Keops, ştiindu-se că acesta divide ciudat de exact uscatul şi apele Pămîntului în două părţi egale.

Dacă am trasa două cercuri paralele pe glob, dar excentrice faţă de ecuatorul real, am observa că ele închid în limite egale atît datele protoistorice, cît şi pe cele contemporane ale ipotezelor la care ne referim. Dacă ne aducem aminte totodată de ipoteza că la un moment dat axa Pămîntului s-a înclinat în urma unei catastrofe relatate de mituri şi de geologie, am propune cititorilor încă un subiect de meditaţie. Iar între prezenţa statuilor din Valea Mexicului, frescele de la Tassili, Alpii italici, Fergana, piramidele, coloana inoxidabilă din Delhi, amintirea Sodomei şi Gomorei, ceramica epocii yômon ş.a., pe de o parte, şi semnalările de „farfurii zburătoare" din America Latină, teritoriul Franţei, Peninsulei Balcanice, Europei răsăritene etc., plus prezenţa încă neexplicată satisfăcător a urmelor catastrofei tunguse, nu ar fi exclus să existe o relaţie directă, o acoladă peste timp, asupra căreia este mai util să medităm intens, decît să glumim.

Redacţia „Vieţii studenţeşti" aşteaptă de la cititorii săi scrisori de orice atitudine faţă de problemă.

Victor KERNBACH

Să recapitulăm : mai întîi, inginerul Ion Miriță a publicat articolul „Conurile lunare sînt efectul ciocnirilor Lunei cu... farfuriile zburătoare". („Viața studențească" din 5 iunie) ; apoi scriitorul Ion Hobana s-a pronunțat în defavoarea acestei presupuneri — prin articolul „În legătură cu o ipoteză" („Viața studențească" din 19 iunie). Ion Miriță a revenit, la rîndul său, printr-o foarte amplă scrisoare — pe care spațiul nu ne permite s-o publicăm. Reproducem numai replica scriitorului Hobana, convinși fiind că cititorii vor înțelege lesne despre ce e vorba.

O NOUĂ ÎNCRUCIȘARE DE SPADE ÎN DEZBATEREA FENOMENULUI O. Z. N.

SĂ DĂM CUVÎNTUL FAPTELOR

Așadar, tovarășul Miriță își reafirmă convingerea că „farfuriile zburătoare" sînt exclusiv baloane de materie solară și „nu pot fi decît de formă discoidală". Continuitatea în idei este un lucru lăudabil. Continuitatea în eroare, mai puțin. Poate că este și vina argumentelor mele prea telegrafice. De astă dată voi fi mai explicit, chiar cu riscul prolixității.

Principala temă a controversei noastre rămîne forma obiectelor zburătoare neidentificate. Tovarășul Miriță își închipuie că „țigările", „torpilele", triunghiurile au apărut numai după relatarea lui Kenneth Arnold, fiind de fapt tot discuri, „modelate" de observatorii intrați mai tîrziu în arena O.Z.N., pentru a fi „originali". Fără alt preambul, iată o colecție de cazuri anterioare, cele mai multe de la sfîrșitul secolului trecut.

La 17 noiembrie 1882, eminentul astronom E. W. Maunder relata într-o dare de seamă a Observatorului din Greenwich apariția unui „straniu vizitator ceresc", despre care avea să spună, mai tîrziu, că semăna leit cu zeppelinul încă inexistent. La 1 august 1883, profesorul Jose A. Y. Bonilla și colegii săi de la Observatorul din Zacatecas (Mexic) au fotografiat cîteva sute de obiecte fuziforme care treceau destul de aproape de pămînt. La 27 august 1885, în insulele Bermude a fost văzut un obiect triunghiular „venind dinspre sud, în mijlocul norilor". În noiembrie 1885, la Adrianopole (Turcia), un obiect cilindric enorm, de un roșu schimbător, plutea și staționa în văzduh. În aprilie 1897, una sau mai multe „țigări" zburătoare au fost urmărite de locuitorii orașelor americane Kansas City, Dallas, Fort Worth, Marshall, Beaumont, Benton, Chicago. La Sistersville (Virginia), în ziua de 19 a aceleiași luni, o enormă „țigară" de un roșu strălucitor a inundat orășelul cu lumina unor proiectoare foarte puternice ; numeroși martori oculari au declarat că obiectul avea cam 60 de metri lungime și 15 metri diametru. În octombrie 1898, în comitatul Wicklow din Irlanda, un triunghi auriu a fost observat timp de cinci minute, înainte de a dispare după un munte. O „torpilă" celestă s-a ivit, la 2 iulie 1907, deasupra localității Burlington. La 12 ianuarie 1919, mii de locuitori din Chattanooga (Tennessee) au asistat la evoluția unei mari „țigări" albe ; o linie de flăcări albastre tremura dedesubtul obiectului, aproape pe toată lungimea lui...

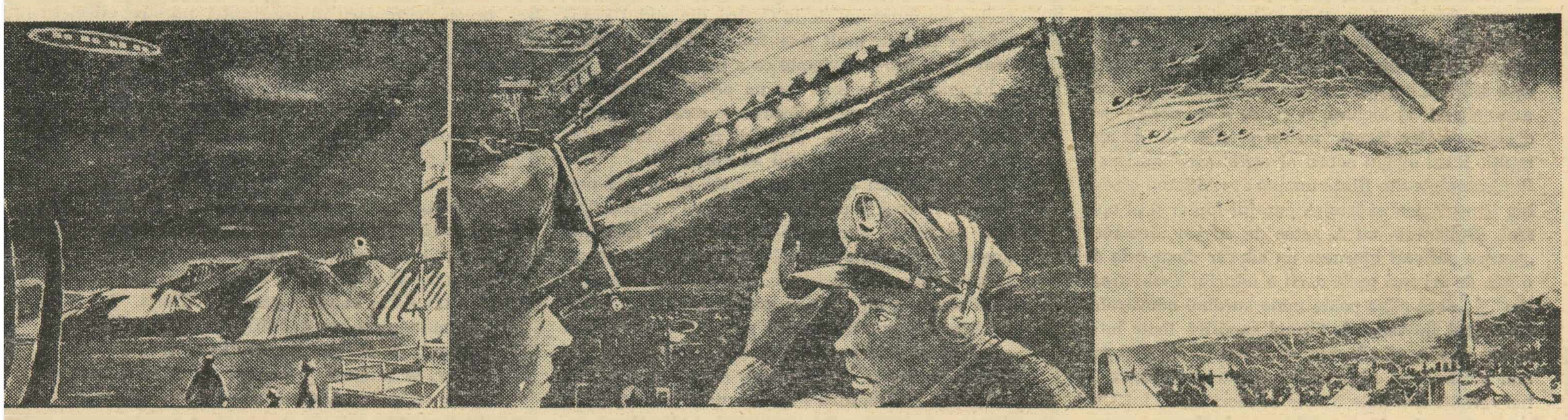
Cu toată lipsa de încredere a tovarășului Miriță în observatorii de după Kenneth, îmi voi îngădui să susțin că un astronom de talia lui Clyde Tombough, descoperitor al planetei Pluton (împreună cu Lowell), este nu numai deasupra oricărei bănuieli de necinste, dar și destul de calificat pentru a nu confunda un disc cu o „țigară", mai ales cînd aceasta are un șir de hublouri luminate pe partea vizibilă. De o bună reputație se bucură și piloții Clarence S. Chiles și John B. Whitted, care au întîlnit în văzduh o „țigară" lungă de 30 de metri, cu două șiruri de hublouri foarte strălucitoare. Deoarece am relatat aceste cazuri în revista „Magazin" (nr. 538 și 539), voi reproduce un pasaj din interviul acordat de Frank Halstead, fost director al Observatorului din Duluth (Minnesota), ziaristului Frank Edwards, autorul cărții **Flying-saucers, serious business (Farfurii zburătoare, afacere serioasă).**

„Edwards — D-le Halstead, cunoașteți astronomi profesioniști care să fi văzut ei înșiși O.Z.N.-uri ?

Halstead — În afară de mine ?

Edwards — Oh, ați văzut unul ?

Halstead — Soția mea și cu mine am văzut chiar două. Le-am văzut distinct, în plină zi. Ann și cu mine ne aflam

„Țigara" văzută de Clyde Tombough, în seara zilei de 20 august 1949 la Las Cruces (New Mexico)

„Țigara" cu două rînduri de hublouri cu care s-au întîlnit Chiles și Whitted, în noaptea de 23—24 aprilie 1948, la 32 km vest de Montgomery (Alabama).

Cilindrul observat la 17 și 27 octombrie 1952 de locuitorii orașelor franceze Oloron și Gaillac

într-un tren care traversa deșertul Mojave. Era un rapid, **Challenger.**

Edwards — Vă amintiți cînd s-a întîmplat asta ?

Halstead — Desigur ! La 1 noiembrie 1955. Mergeam în California și eram cam la 150 km de Las Vegas. Soția mea, care stătea la fereastră, mi-a atras atenția asupra unui obiect pe care-l zărise — ceva care evolua chiar deasupra munților. Trenul nostru gonea paralel cu lanțul muntos și obiectul acela mergea în aceeași direcție, chiar deasupra crestelor.

La început, am crezut că e un mic dirijabil de observație. Apoi, privind atent, mi-am spus că nu e posibil. Aceste mici dirijabile au cel mult 60 de metri lungime, iar obiectul acela era gigantic. Avea cam 250 de metri. Mi-am dat seama de asta pentru că se afla foarte aproape de munții acoperiți de arbori și boschete, ceea ce îngăduia comparația. În timp ce Ann și cu mine priveam acest obiect în formă de țigară, el a început să înainteze împreună cu trenul și după patru, cinci minute, i s-a alăturat un alt obiect. A apărut brusc, în urma celuilalt... vreau să spun, în spatele lui.

Edwards — Ați putut vedea cum arăta acest al doilea obiect ?

Halstead — Da. Era un obiect în formă de disc. Amîndouă erau foarte strălucitoare, dar al doilea avea, fără îndoială, o formă de disc".

Ne oprim aici, subliniind distincția netă pe care o face Halstead între cele două forme. Și am putea adăuga „dirijabilul" de cca 300 metri lungime care s-a apropiat de nava „Llandovery Castle", la 30 iunie 1947, aprinzînd o lumină de un alb intens (eveniment consemnat în jurnalul de bord) ; formația de trei O.Z.N.-uri triunghiulare argintii, zburînd cu o viteză estimată la peste 1000 de mile pe oră de cei doi colonei, aflați la bordul unui avion B-52, care le-au întîlnit în apropiere de Carson Sink (Nevada), la 24 iulie 1952 ; cilindrul înclinat la 45° de la Oloron și Gaillac (17 și 27 octombrie 1952) ; „țigara" lungă de 60—70 metri care a aterizat pe șoseaua națională 116 din Texas, la 2 noiembrie 1967, sub privirile îngrozite ale șoferului Pedro Saucedo și ale pasagerului său Joe Salav ; „triunghiul" care la 5 mai 1958, la San Carlos (Uruguay), s-a apropiat de un avion și a evoluat în jurul lui, dispărînd apoi cu viteze supersonice ; „torpila" lungă de 3,50—4,50 metri care a apărut de mai multe ori, în 1964—1965, deasupra localității Rio Vista (California) și asupra căreia s-a tras cu carabine de 5,5 mm, auzindu-se zgomotul metalic al impactului gloanțelor...

Considerînd că am adus destule mărturii despre existența unor forme nediscoidale — Otto Binder citează 10 (zece) tipuri distincte în cartea sa **What we really know about flying saucers (Ce știm cu adevărat despre farfuriile zburătoare)** — să trecem la o altă afirmație a tovarășului Miriță. Domnia sa susține peremptoriu că numai discurile sînt „compatibile cu vitezele enorme cu care se deplasează O.Z.N.-urile" și pot asigura „o manevrabilitate ușoară în orice direcții". Aici eroarea nu mai ține doar de lipsa de informație, pornind de la o concepție exprimată astfel : „Deci din mulțimea cazurilor relatate, am reținut numai pe acelea care au o bază de încredere, nu în funcție de persoana care relatează, ci în funcție de similitudinea pe care o prezintă cu un fenomen natural sau cu un aparat construit de om". Iată o metodă „științifică" cu totul stranie : fenomenul O.Z.N. — dacă vreți, numai cele 646 de cazuri pe care nici măcar extrem de zeloasa comisie a U.S. Air Force nu izbutise să le elucideze pînă în 1965 — este, prin excelență, refractar la similitudini. Tocmai acesta mi se pare a fi sensul noțiunii „obiecte zburătoare **neidentificate**" !... Iar tovarășul Miriță vrea să contribuie la lămurirea enigmei dînd la o parte cazurile... enigmatice și decretînd că „dacă aceste O.Z.N.-uri există, există numai sub formă discoidală". Această concepție îl determină să considere un păcat minor atribuirea observației efectuate de Kenneth lui Mantell, ca și cum asta nu ar fi dus la denaturarea gravă a unei relatări importante, în scopul evident al adaptării realității la teoria domniei sale.

Să ne înțelegem : așa cum am mai spus, obiecțiile mele n-au vizat și nu vizează ipoteza „baloanelor de materie solară", ci încercarea de a înghesui în acest nou pat al lui Procust gama foarte largă de manifestări care alcătuiesc fenomenul O.Z.N. Sînt convins că explicația constă, în bună măsură, în informarea insuficientă a preopinentului meu, ceea ce, în cazul de față, nu e un viciu — atîta timp cît nu e considerată o virtute...

Un ultim cuvînt, despre ultima întrebare din decalogul tovarășului Miriță. În stadiul actual al problemei, **toate** ipotezele — deci și cea extraterestră — constituie doar niște speculații. Nimeni nu poate pretinde că deține monopolul adevărului, pentru simplul motiv că nimeni nu cunoaște adevărul. Singura soluție este, deci, de a-l căuta. Trecînd peste înfierbîntările firești ale polemicii, îi propun cu toată seriozitatea tovarășului Miriță să-l căutăm împreună, aducînd fiecare în această acțiune ceea ce-i lipsește celuilalt (mea culpa pentru confuzia între masă și volum, datorată unei alunecări de condei). Vom izbuti, poate, să antrenăm și alți pasionați ai cunoașterii. Oricum, așa cum spuneam și în trecuta mea „replică", dezbaterea trebuie să rămînă deschisă.

Ion HOBANA

UN BAROMETRU AL CONŞTIINŢEI NOASTRE ETICE

Eseu critic de I. D. Bălan, pe marginea cărţii lui Dumitru Popescu

Lucrarea **BILETUL LA CONTROL** ne descoperă mai întîi în autorul ei un eseist şi gînditor profund al **condiţiei umane,** în accepţia modernă, complexă şi nuanţată a acestei străvechi noţiuni. Aceasta pentru că Dumitru Popescu, avînd în centrul scrisului său omul real, în carne şi oase, nu se arată preocupat de definirea abstractă a **naturii umane,** noţiune care implică de altfel o metafizică ontologică incapabilă de a exprima ideea de **fiinţă umană.** Autorul observă şi comentează — să zic cu un termen sartrean — **situaţiile** în care natura umană acţionează, trăieşte, îşi stabileşte **condiţia** ei intimă. De aceea, Dumitru Popescu se preocupă de om în cadrul unui sistem de valori etice şi pe coordonatele unor situaţii istorico-sociale date, exprimînd puncte de vedere de o exemplară probitate etică, reţinînd sigur interesul oricărui cititor, nu numai de la noi, ci şi de aiurea. Căci **Biletul la control** e o carte structurată pe aspecte ideologice şi etice fundamentale, care constituie la ora actuală obiectul multor discipline sociale şi umaniste din numeroase ţări ale lumii. Omul veacului XX, mai mult ca oricare altul, se caută pe sine în contextul social, pe scara valorilor morale, în realităţile politice concrete, în peisajul atît de accidentat al gusturilor estetice. Lucrarea lui Dumitru Popescu este o adevărată propedeutică, oferind cititorului elementele de bază pentru ştiinţa de autocunoaştere sinceră şi lucidă E o lucrare de etică, străină de uscăciunea moralistă şi de orice conformism al gîndirii. O lucrare captivantă prin francheţea şi îndrăzneala gîndului, prin umanismul sentimentelor, prin naturaleţea şi prospeţimea stilului, o carte care nu are numai meritul de a te solicita la lectură, ci şi de a te obliga s-o discuţi, cu tine insuţi, cu un prieten sau cu mai mulţi. E un elogiu sobru al atributelor spirituale fundamentale din fiinţa umană : luciditatea gîndului, sinceritatea expresiei, curajul faptei şi al opiniei, probitatea etică, setea de adevăr, deoarece **„pentru sufletul omenesc un adevăr amar este de o mie de ori mai tonic decît o minciună «savuroasă»“ şi „dacă clipa poate pune surdină adevărului de dragul interesului, timpul sacrifică toate interesele de dragul adevărului“.** Cred că chiar şi numai aceste două citate ne atrag atenţia asupra unei calităţi esenţiale a stilului aforistic al lui Dumitru Popescu. Şi nu e vorba de o gnomică pedantă, livrescă, împrumutată dicţionarelor de proverbe şi maxime. Formulările sale gnomice sînt adevărate metafore vii şi sugestive, smulse din clocotul existenţei şi capabile să schiţeze portrete morale dintre cele mai variate, să învie scene de viaţă cu o mare forţă evocatoare. Pe calea aceasta argumentaţia logică se dezvoltă firesc într-o imagine artistică, menită a o susţine şi a o completa plastic. Aşa, de pildă, argumentul logic după care augmentînd „raţiunea **pentru sine** a unei idei“, fie şi mincinoasă în esenţă, „omul o poate face să capete aparenţa raţiunii **pentru toţi“,** se sprijină pe un pasaj de o remarcabilă valoare literară. Fiecare frază realizează un portret care te duce cu gîndul la monştrii din desenele lui Goya : **„Există mincinoşi triviali. Borfaşi ai onoarei, care trăiesc din jaful adevărului. Indivizi al căror obraz nu se împurpurează niciodată de micul incendiu sufletesc al ruşinei. Oameni care te înşeală privindu-te ţintă în ochi, cu francheţe fraternelă. Alături sînt cei lipsiţi de curajul răspunderii. Laşii care mint cu palmele ude de frică şi cu gura uscată. Care riciie cu unghiile pentru a-şi acoperi murdăria, ca pisicile sub muşuroaie mici de ţărînă. Alţii, lipsiţi de inteligenţa şi curajul de a crea, îşi consumă întreaga energie inventînd labirintul minciunilor justificative. Printre ei sînt iresponsabilii care, cu cea mai deplină seninătate, ies în pragul lăcaşului ce arde şi spun că totul e în ordine. Dezarmaţii ce continuă să mintă cu îndărătnicie şi după ce au fost descoperiţi, pentru a salva** nu onoarea, ci minciuna **Dar există oameni care mint fără voie. Apărînd o idee, sau susţinînd o teză. Din convingere sau din datorie.** Oameni care mint **prin exces de zel“.**

Iată o pagină ce ar merita să fie ilustrată cu amintitele figuri ale lui Goya, care te înfioară în multe săli ale **Muzeului Prado** din Madrid sau în acelea ale muzeului de la Castre, din sudul Franţei, dar care de mult n-ar trebui să mai găsească urmaşi vii într-o societate ca a noastră.

Fragmentul de mai sus ne oferă douăsprezece portrete morale sau douăsprezece caractere, aşezate parcă la o stranie „cină de taină“, la care se sacrifică brutal sau perfid **adevărul.**

Sînt 12 tipuri care ar putea sta fiecare ca personaj principal în centrul unei satirice opere. (Lucrul nu ne-ar surprinde de loc, ştiind că multe opere de seamă ale culturii noastre îşi au germenii în activitatea publicistică. Lumea din comediile lui Caragiale, de pildă, o întîlnim mai întîi în articolele sale publicistice, de pe la 1870. Un raport asemănător s-ar putea stabili între romanele lui Camil Petrescu, G. Călinescu şi publicistica lor).

Scrisul lui Dumitru Popescu atestă virtuţi pamfletare de primă mînă conturînd şi alte tipuri sociale ca **rău intenţionatul, intrigantul, linguşitorul, cel ce are arta metamorfozării, licheaua şi autocriticul de profesie, spiritele pe ring,** care confundă viaţa cu o comedie bufă.

Severa radioscopie la care e supusă structura etică a unor tipuri umane din cadrul societăţii noastre, departe de a dezarma pe cei buni, are, dimpotrivă, un efect tonic. Căci Dumitru Popescu înţelege **condiţia umană** nu ca un dat metafizic, fără ieşire, cum o interpreta Pascal, spre exemplu, ci ca un proces dinamic în care intervin şi se fac răspunzători numeroşi factori. În judecarea fenomenelor, autorul, ocolind orice concesie, pune în balanţă toţi factorii responsabili de ţinuta morală a individului, fie ei subiectivi sau obiectivi. Onestitatea aceasta îi asigură cărţii un neştirbit credit moral şi cucereşte întreaga adeziune a cititorului. Dumitru Popescu apreciază, pe bună dreptate, că „adevărul esenţial, dialectic, **convinge,** numai el poate mişca adîncurile conştiinţei. Surogatele, semiadevărurile nu răscolesc spiritul“. De aceea, în cartea sa sinceritatea ideologică şi estetică leagă, prin intermediul valorilor intelectuale, valorile afective cu valorile morale, cristalizînd o conştiinţă lucidă, umanistă, cu un efect exemplar pentru cititor. Omul e sincer fericit pentru că i se apără esenţa lui intimă, pentru că e ferit de confuzia valorilor, de nocivitatea ignoranţei, de alianţa inerţiei, de „ierarhia“ imoralităţii, de fetişul vorbelor goale, de optimismul facil şi făţarnic. Şi ceea ce mi se pare mai important e faptul că, la sfîrşitul lecturii, cititorul rămîne cu un spor de demnitate, de siguranţă a condiţiei sale umane, chiar dacă mai simte cîteodată cum îi vînzolesc sufletul duhurile rele ale pomeniteIor stihii, care mai ţîşnesc din mormintele unei morale anacronice.

Cartea lui Dumitru Popescu îmi pare un fin şi precis barometru al conştiinţei noastre etice. Şi cum un barometru nu poate schimba starea timpului, ci numai o indică, tot aşa şi ea nu va rezolva singură toate problemele etice pe care le sesizează ; rămîne însă un instrument deosebit de preţios pentru cunoaşterea lor. Tocmai de aceea mi se pare că ea ar trebui să constituie îndelungi subiecte de discuţii, în rîndurile studenţimii, ale tineretului, oamenii cei mai interesaţi de perfectarea şi înflorirea eticii noastre comuniste, de finalitatea morală a acţiunilor lor. Căci poate avea o anume dreptate René Le Sene, cînd scria, în **Traité de la morale générale** (Paris, 1967), că **„La morale est en définitive la conception de la vie, qui, tenu compte de l'expérience et de la valeur, se propose à un homme désireux au de là de ce qu'il est, de découvrir et d'accomplir sa destination“.**

Şi excelenta carte a lui Dumitru Popescu ne întăreşte încă o dată convingerea că adevărata morală nu poate rămîne o abstracţiune pentru nimeni, ci trebuie să se afirme în viaţa de fiecare zi şi în toate împrejurările. Morala de vorbe este o făţărnicie condamnabilă, este o imoralitate strigătoare la cer. Ea circulă fraudulos şi nu poate prezenta „biletul la control“ pe magistrala comunismului.

dialectica ideilor • *dialectica ideilor* • *dialectica ideilor*

CIVILIZAŢIA UNIVERSALULUI ŞI NOUL UMANISM*

Apariţia în limba română a cărţii lui René Maheu, Directorul general al U.N.E.S.C.O., „Civilizaţia universalului — Inventar al viitorului", constituie un eveniment editorial prin dubla sa importanţă : apropierea ideilor ce animă activitatea unei organizaţii chemate să joace un rol esenţial în viaţa comunităţii internaţionale, precum şi înţelegerea concepţiei generale a unui înalt dregător al lumii noastre.

Departe de a fi o culegere de texte ocazionale, cartea lui René Maheu se constituie ca un eseu unitar asupra problemelor tulburătoare, structurale ale civilizaţiei contemporane, străbătut adeseori de un ton profetic, revelator, învăluit de poezia marilor nelinişti umane, dar şi de încrederea nestrămutată în viitorul omului.

Rafinamentul intelectualului trăind în lumea esenţelor se împleteşte cu o sinceritate tranşantă, René Maheu mărturisindu-şi fără echivoc, de la bun început, crezul acţiunii sale : „Discutaţi despre lupta împotriva analfabetismului şi, deodată, în inima mea se înfiripă amintirea bunicilor mei din partea tatălui, în preajma cărora mi-am petrecut copilăria şi care erau neştiutori de carte. Nu ştiau nici să citească, nici să scrie. Erau „analfabeţi", cum spun oamenii care ştiu greaca. Şi totuşi, de la ei am învăţat lucrurile pe care le consider cele mai apropiate de esenţa temperamentului şi a convingerilor mele : setea de învăţătură a celor umili şi pasiunea intransigentă a poporului pentru dreptate socială".

Această descendenţă socială îi asigură autorului o permanentă şi organică legătură cu viaţa şi năzuinţele celor mulţi şi nedreptăţiţi, conducîndu-l la o viziune adîncă, tenace asupra istoriei, străbătută de un optimism structural, provenit din cunoaşterea sinuoasă, trudnică a adevăratei feţe a lucrurilor, René Maheu citîndu-l în mod semnificativ, cu ocazia discursului pronunţat la numirea sa ca Director general al UNESCO, pe marele poet francez Saint-John Perse : „«**Nu te teme», spuse istoria, scoţîndu-şi într-o zi masca ei de violenţă... Nu te teme, nici nu te îndoi — căci îndoiala este stearpă, iar teama slugarnică... Nu este adevărat că viaţa se poate renega pe sine însăşi. Nimic din ce este viu nu provine din neant şi nici nu se leagă cu neantul...**". Într-o lume în care violenţa şi ura se fac cu pregnanţă simţite pe o bună parte a globului, cînd foamea şi nedreptatea socială ameninţă fiinţa unor popoare, cînd intelectuali dezabuzaţi se aruncă în braţele disperării proclamînd neantul ca unică şi esenţială entitate, aceste cuvinte sună ca un îndemn, ca o obligaţie a oamenilor de a acţiona pentru binele oamenilor.

Concluzia asupra viitorului omului se constituie cu necesitate : „**...omenirea păşeşte spre o civilizaţie planetară şi... este împinsă aci de două forţe, dintre care una o constituie progresul neîncetat al tehnologiei, iar cealaltă — o aspiraţie morală cu nimic mai puţin irezistibilă : nevoia omului de a dobîndi umanitatea**". Lumea este astfel concepută de René Maheu ca o Comunitate ce trebuie să fie solidară, pentru a se salva de haos, sprijinindu-se pe pilonul obiectiv al ştiinţei şi pe cel subiectiv al moralei, al autocunoaşterii. Omul este o fiinţă solară, demnă, o cunună a universului, dar pentru a se descoperi trebuie să se elibereze de lanţurile ignoranţei şi nedreptăţii. În viziunea lui René Maheu, nedreptatea socială este duşmanul cel mai periculos în drumul dobîndirii umanităţii omului. Pentru ca omul să devină uman, el trebuie să cucerească dreptul de a fi egal semenului său, înlăturîndu-se astfel o antinomie distrugătoare, într-un subtil joc de forţe, atît pentru cel favorizat, cît şi pentru cel nedreptăţit : „**Căci, dacă omul are o capacitate aproape nelimitată de a suferi, o experienţă imemorială a mizeriei şi o răbdare de care se abuzează prea adesea, el nu poate accepta inegalitatea**".

Nedreptatea acestei lumi fiind văzută şi înţeleasă, două drumuri disjuncte se deschid în faţa intelectualului : acela al negării, al conceperii nedreptăţii ca entitate structurală, sau, dimpotrivă, cel al acţiunii, bazată pe credinţa nobilei naturi a omului. Astfel, luciditatea nu coincide cu pesimismul, pe care îl include poate, dar doar ca un moment tranzitoriu. René Maheu afirmînd programatic : „**Cei care vor dreptate nu confruntă luciditatea cu pesimismul. Şi chiar dacă încep prin pesimism, ei sfîrşesc prin a vădi curaj**". Acest curaj, născut nu dintr-o tentaţie gratuită a aventurii, ci din cunoaşterea lucidă, intransigentă a dialecticii spiritului şi realităţii sociale, pare a fi trăsătura definitorie a dregătorului dăruit intereselor comunităţii internaţionale, întruchipat în mod strălucit în persoana lui René Maheu.

Organismele internaţionale sînt, în concepţia Directorului general al UNESCO, instrumente ale înlăturării nedreptăţii sociale, ale instaurării universalităţii umane. Înălţimea scopurilor spirituale proclamate se îmbină armonios cu realismul situaţiei date.

Respectul pentru fiinţa materială şi spirituală a omului, pentru demnitatea sa, conduc în mod necesar la efortul pentru stabilirea unui climat de pace. Rezolvarea conflictelor de orice natură trebuie să intervină printr-un dialog oricît de ferm, dar calm, pentru că omul niciodată nu poate să-şi facă o dreptate reală prin distrugerea omului. Un pragmatism de esenţă, bazat pe luciditate şi nu pe compromis interesat, străbate ca un laitmotiv cartea lui René Maheu, care afirmă într-un stil de o claritate impecabilă : „**...conflictele ideologice pot fi ocazia angajării unui dialog fecund, cu condiţia de a le situa într-un cadru calm şi de a folosi metode riguroase de schimburi filozofice şi ştiinţifice. În legătură cu problemele concrete pe care omenirea trebuie să le rezolve în comun, lor** (organizaţiilor internaţionale — n.n.) **le revine sarcina de a căuta elementele de convergenţă, sau măcar de conciliere, fie ele chiar iniţial pragmatice. Căci, fiind vorba de o acţiune de pace, prima condiţie e să fim realişti**".

Definind rolul celor ce acţionează în cadrul organizaţiilor internaţionale, René Maheu face o distincţie tranşantă între „tehnicieni" şi „tehnocraţi", subliniind larga deschidere spirituală a celor dintîi, chemaţi a conduce treburile obşteşti : „**...am face o greşeală profundă dacă am confunda noţiunea de tehnician cu cea de tehnocrat. Desigur, tehnicieni sîntem, trebuie să fim ; aceasta constituie baza autorităţii noastre, însăşi condiţia eficienţei muncii noastre, care este proba sincerităţii convingerilor noastre. Dar nu sîntem tehnocraţi, în măsura în care prin acest termen sînt desemnaţi cei ce subordonează scopul mijloacelor, căci noi ţinem să subordonăm întotdeauna pe CUM, lui PENTRU CE**". Totodată, René Maheu face o apropiere, poate surprinzătoare pentru o viziune tradiţională, între „dregători" şi „poeţi", văzuţi ca „**...în felul lor, nişte profeţi, deoarece au darul de a lumina destinul oamenilor, al lucrurilor şi al epocilor pe care nu le cunosc**". Această continuă împletire între poezie şi luciditate, între utopie şi realitate, constituie de altfel farmecul inegalabil al cărţii lui René Maheu.

Ridicîndu-se cu subtilitate şi vigoare împotriva conceperii progresului tehnic ca un scop în sine, autorul reaminteşte continuu adevărul primordialităţii omului : „**...singura economie care poate fi calificată drept umanistă e aceea pentru care omul este alfa şi omega dezvoltării**", făcînd totodată elogiul planificării : „**Aş spune că planificarea îl redă pe om sie însuşi, dîndu-i prin ceea ce este probabil iluzia de a fi stăpîn pe propria sa devenire, realitatea de a fi stăpîn pe propria sa definire**"

Progresul tehnic asigurat tuturor implică însă, în primul rînd, acţiunea asupra bazelor educaţiei şi mai ales lupta împotriva analfabetismului, René Maheu stigmatizînd aproape patetic această cumplită absurditate a civilizaţiei noastre : „**Am vrea, oare, să existe două omeniri : cea a stelelor şi cea a cavernelor ? Nici o pace nu va rezista în faţa cumplitei nedreptăţi a unei repartizări atît de inegale a progresului.**"

Pagini substanţiale ale cărţii sînt închinate tineretului, declarat a fi factorul motor al civilizaţiei noastre tehnice. René Maheu priveşte tineretul ca o forţă viguroasă, purtînd în ea germenele invenţiei, al noutăţii, fiind în cele din urmă „cauza istoriei", într-o mărturisire de credinţă vădind o largă comprehensiune umană, depăşind cu curaj barierele prejudecăţilor tradiţionale şi învăluind în înţelepciunea vîrstei şi culturii, cu mare dragoste, pe cei ce vin : „**De acum înainte, tînărul ştie şi chiar înţelege mai mult — nu spun că judecă mai bine — decît vîrstnicul, pentru motivul că, din ce în ce mai mult, noul, invenţia constituie esenţialul, desigur nu al spiritului nostru, dar al lucrărilor şi al moravurilor noastre, cel puţin pe plan economic, şi pentru că, spre deosebire de epocile dinaintea noastră — în care tradiţia, moştenirea trecutului erau izvorul cunoaşterii şi al forţei — în zilele noastre prezentul în actualitatea sa cea mai înnoitoare, şi chiar viitorul care se pregăteşte, hotărăsc folosirea cuceririlor civilizaţiei ca şi a însăşi inteligenţei ei. E ca şi cum cursul timpului şi-ar fi schimbat pe neaşteptate orientarea şi efectul ar fi devenit cauză. Da, din ce în ce mai mult, tineretul este chemat să devină Cauza Istoriei...**" René Maheu subliniază totodată necesitatea dialogului între generaţii : „**Fiecare generaţie aşteaptă pe cei mai vîrstnici să-i deschidă porţile unei istorii care să nu fie o închisoare. Prin închisoare înţeleg un destin închis, o lume fără dragoste**".

Un capitol substanţial al cărţii este închinat semnificaţiei universale a ştiinţei şi culturii. În acest context, René Maheu defineşte cu pregnanţă rolul universităţii în înţelegerea de sine şi pentru sine a omului : „**Nicăieri mai mult decît în universităţi oamenii nu sînt în măsură să înţeleagă şi să facă înţeleasă dimensiunea universală pe care o îmbracă orice activitate a spiritului uman şi, deci, să sesizeze şi să facă auzit apelul la înfrăţirea tuturor, pe care orice om, orice popor îl emite în fiecare din acţiunile lui autentice. Nicăieri mai mult decît în aceste locuri privilegiate, în care istoria îşi caută adevărul, nu pot fi observate şi demonstrate, dincolo de bezna nopţii, zorile unei zile noi : aceea a domniei Omului în oameni**".

Relevînd rolul organic al ştiinţei în viaţa societăţii contemporane, René Maheu sesizează necesitatea încorporării ştiinţei ca un element al umanismului, altfel proliferarea sa izolată ameninţînd să ducă, printr-un straniu paradox, la haos şi distrugere, accentuînd nedreptatea şi, în cele din urmă, suferinţa omului : „**Da, trebuie să durăm un nou umanism, care să stabilească un echilibru între ştiinţă şi cultură, între ştiinţă şi tehnică şi, chiar în cadrul ştiinţei, între ştiinţele naturii şi ştiinţele omului**".

În această vreme a acumulărilor rapide ale cunoştinţelor umane, necesitatea spiritului de sinteză se face cu pregnanţă simţită. În alocuţiunea rostită la Colocviul „Ştiinţă şi sinteză", organizat de U.N.E.S.C.O. în anul 1965, René Maheu sublinia importanţa vitală a spiritului de sinteză pentru echilibrul civilizaţiei noastre. „**Spun vitală, deoarece omul — mă refer la esenţial, respectiv raţiunea sa, libertatea sa — poate foarte bine să fie asfixiat de cunoştinţele sale, după cum poate foarte bine să fie paralizat de ignoranţa sa, şi poate, de asemenea, să se piardă în complexitatea unui comportament social devorant, după cum se poate atrofia în simplitatea elementară a unei condiţii zisă de subdezvoltare**".

În concepţia lui René Maheu, Europa este prin excelenţă sediul propice umanismului. În particular, aria balcanică este văzută ca „**...o regiune care prezintă un interes cultural excepţional prin diversitatea contribuţiilor etnice şi istorice şi care, după ce timp de atîtea secole a fost un loc de înfruntare, şi, în anumite privinţe, continuă să mai fie, se afirmă astăzi ca un loc de întîlnire, prin excelenţă, a civilizaţiilor.**"

Astfel, apare, cu atît mai semnificativ faptul că René Maheu şi-a definit conceptul fundamental al gîndirii sale, „**civilizaţia universalului**" tocmai la Bucureşti, în discursul rostit cu ocazia decernării titlului de doctor honoris causa al Universităţii, al cărui mesaj vibrant a rămas viu în amintirea noastră. „CIVILIZAŢIA UNIVERSALULUI" ESTE — spunea René Maheu — ...UN STADIU AL OMENIRII ÎN CARE FIECARE OM ARE LEGĂTURI CU TOŢI OAMENII DIN PREZENT — ŞI AŞ SPUNE CHIAR, LA RIGOARE, DIN TOATE EPOCILE, TRECUTE SAU VIITOARE PENTRU CĂ GÎNDEŞTE ŞI ÎŞI PUNE ÎN ACŢIUNE UMANITATEA SA SINGULARĂ SUB SEMNUL SEMNIFICAŢIEI UNIVERSALE PE CARE O POATE AVEA".

În aceste prea sumare consideraţii nu am dorit decît să relevăm trăsături definitorii ale Concepţiei unui distins umanist şi om de acţiune al epocii noastre. Dar personalitatea vibrantă a lui René Maheu nu poate fi regăsită decît parcurgînd paginile acestei memorabile cărţi, izvorîte din visul unei omeniri care tinde să-şi cucerească dimensiunea deplină a demnităţii şi fericirii sale.

Basarab NICOLESCU

*) René Maheu, „Civilizaţia universalului — Inventar al viitorului", Editura ştiinţifică, Bucureşti 1968.

dialectica ideilor

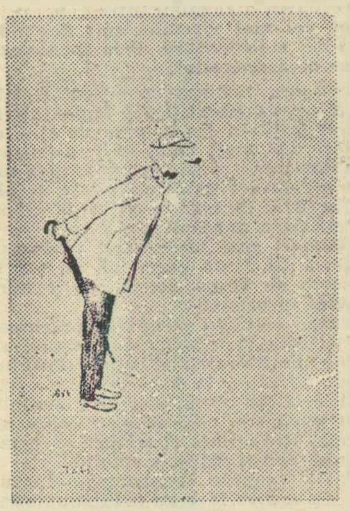
Ion Don se destăinuie

Intr-un număr mai vechi al „Vieţii studenţeşti", la rubrica ETC., v-am prezentat în cîteva rînduri pe cunoscutul pictor şi caricaturist francez de origine română ION (Jean) DON ; încîntat de succinta noastră prezentare, marele om de artă, reputat publicist, pedagog şi grafician ne onorează cu această scrisoare pe care ne permitem s-o reproducem pentru dumneavoastră :

...Foarte onorat de articolul pe care VIAŢA STUDENŢEASCĂ a binevoit să-l publice despre persoana mea, trebuie să vă mărturisesc că tot ceea ce îmi parvine din ţara mea natală e prilej de mari emoţii şi amintiri. O să încerc să vă relatez cîteva „interesante nimicuri" din tinereţea mea petrecută la Bucureşti... Aş începe totuşi să vă spun că lucrul cel mai important la începutul unei cariere este de **a şti ceea ce vrei să faci,** de a dori aceasta cu ardoare, cu perseverenţă, pînă la nebunia visului.

Cariera mea a coincis în mod fericit cu visul.

Cred că am trăit în ţara mea o adolescenţă de vis. Visam atît de mult încă de pe băncile şcolii, încît a trebuit să schimb în repetate rînduri cascheta de elev. A trebuit să abandonez

Caricatura ilustrului Tati

şapca cu panglică albastră a Liceului Sfîntul Sava pentru bleul pal al Liceului Lazăr, şi acesta cu benţiţa roşie a elevilor de la Cantemir. Imaginaţi-vă că o făceam nu de dragul culorilor, ci în urma hotărîrii profesorilor. Pe scurt, nu străluceam în şcoală la învăţătură, ceea ce l-a determinat pe tatăl meu să hotărască să mă fac... chelner. În nici un caz această profesie nu exista în... dosarul meu de visuri.

Într-o zi, m-am dus la un anume Corbescu, o personalitate a vremii, căruia îi făcusem bustul în gips, desigur foarte caricatural. Acesta l-a găsit destul de nostim [illegible] i-a plăcut. În fine, o m[illegible]tuşă văzîndu-mi opera a strigat în culmea entuziasmului : [illegible]ete, o să te faci sculptor !... Şi a început să adune banii necesari pentru plecarea mea la studii la Florenţa, unde m-am şi înscris la Şcoala de Belle arte. Iată-mi primul vis pe cale de a se realiza... Războiul din 1914 m-a surprins în Occident. Mi-am amintit în zilele mobilizării că pe cînd eram elev ţinusem o conferinţă despre aviaţie la Bucureşti şi, nici mai mult, nici mai puţin, mi s-a năzărit să zbor : m-am înrolat în aviaţia franceză. Mi se părea un fel de sport : ce bine e să visezi la 200—300 metri altitudine, înălţime la care se zbura pe-atunci.

E perioada în care l-am cunoscut pe marele actor român Eduard de Max ; văzîndu-mă într-o zi cam bolnav l-a chemat de îndată pe medicul său, dr. Pîrvu, de origine română, nume de mare prestigiu în Franţa, colecţionar de cărţi rare şi picturi moderne. Cercul de români de pe atunci de la Paris, din care făceam parte, mai număra pe pictorul Theodor Pallady, pe H. Catargi şi alţii. Pallady era un minunat pictor, puţin boem şi certăreţ ; îmi amintesc că-i dădea afară pe uşă pe mai toţi neguţătorii şi ciubucarii de tablouri. Henri Catargi la rîndul său se lansa

Sacha Guitry, văzut de Don

în această mare aventură care este pictura şi în care a reuşit de minune. În ce mă priveşte, eu modelam lutul sub directa povaţă a lui Antoine Bourdelle. Era un vis acest om.

Părinţii însă m-au obligat să-mi cîştig într-un fel existenţa deoarece din sculptură, susţineau ei, nu se poate trăi. A trebuit să mă apuc de publicistică, de caricatură. Acum, după mai bine de cincizeci de ani de muncă — desene, picturi, caricaturi etc. — pot să-mi realizez în fine şi marele vis, acela de a face sculptură. Într-o piaţă publică din oraşul francez Deauville se află expus unul din monumentele pe care le-am durat. În multe din grădinile locuinţelor unor prieteni operele mele din ultimii ani sînt prezente ; mai ales statui şi fîntîni. O mare bucurie mi-a procurat munca pe care am depus-o pentru a ridica monumentul bunului meu prieten, actorul Raimu, expus astăzi în oraşul său natal Toulon.

Mă opresc aici. V-am spus cuvinte din inimă şi gîndul meu se îndreaptă neîncetat spre voi tinere generaţii de studenţi, spre ţara mea, căci vine un moment cînd amintirea înlocuieşte visul.

Iulie 1968, Neuilly-sur-Seine Franţa

Afişul marelui actor De Max

Picasso şi-a pierdut celebritatea ?

Picasso — o problemă pentru întreaga Franţă ? Venerabilul octogenar şi-a pierdut oare creditul în faţa marelui public admirator ? Cel puţin aşa ne informează un recent număr din cunoscuta revistă franceză „Sondages".

În urma unei anchete efectuate în rîndurile opiniei publice franceze, numai un procent de 12% din cei intervievaţi şi-au manifestat dorinţa de a vedea o expoziţie Picasso, 84% s-au declarat total indiferenţi, iar 4% au ezitat să răspundă dacă marele favorit al picturii merită votul lor.

O stofă care nu numai că ţine cald, dar... şi încălzeşte

O fabrică engleză a inventat o nouă stofă compusă din fire din nylon impregnate cu o soluţie de silicat de carbon. Pus în legătură cu o simplă pilă electrică de 6 V, materialul degajă o cantitate de căldură importantă. Se prevede întrebuinţarea acestui material pentru căptuşelile hainelor de iarnă. În felul acesta chiar şi pe cele mai mari friguri n-ai avea nevoie decît de o haină uşoară dublată şi cu o pilă electrică în buzunar.

Telefon pentru surdo-muţi

Funcţionează prin vibraţii care se transmit după codul Morse. Cel care „vorbeşte" bate Morse pe un mic buton, iar cel care „aude" percepe vibraţiile ţinînd degetul pe acelaşi buton pe care poate să şi bată pentru a răspunde. Se pare că surdo-muţii se obişnuiesc foarte repede cu acest sistem care le permite în sfîrşit să comunice la distanţă.

Construcţii şi... cărămizi de plastic

O firmă britanică şi-a pus în gînd să revoluţioneze construcţia de blocuri şi, pornind de la experienţa incaşilor, care-şi făceau temple durabile prin îmbinarea blocurilor gigantice de granit, şi-a denumit-o pur şi simplu : „The Inca Construction Company L. td". Că „Inca Company" n-are nimic cu granitul monumental şi granitul cu cărămizile din plastic pe care firma respectivă le realizează, e altceva. Alcătuite din materie plastică obţinută pe bază de clorură de polivinil rigid, aceste cărămizi care nu cîntăresc mai mult de 400 de grame (de 15 ori mai puţin decît o cărămidă obişnuită) se pot îmbina unele într-altele ca-ntr-un joc de construcţii pentru copii. Scobite şi divizate prin pereţi interiori în cîte trei cuburi, ele permit trecerea tuturor instalaţiilor electrice şi de canalizare, de asemenea montarea uşilor şi a ferestrelor. Important e faptul că lucrările de „zidărie" le poate efectua orice neavizat, cu singura deosebire că aceasta va reuşi să asambleze zilnic 1 000 de cărămizi, pe cînd un profesionist va depăşi cu greu o medie zilnică de 700 unităţi în cărămizi clasice. Rezistente la foc şi la radiaţii ultra-violete, cu un preţ infim în raport cu cărămizile standard, cărămizile plastice se anunţă de pe acum a fi o materie de bază pentru construcţiile viitorului.

In România, acum 37 de ani...

Cel mai înalt om... Ştefan Goagă (Gogea Mitu)

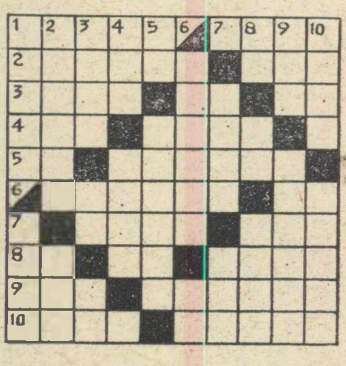
Cea mai grasă femeie

Miss România 1931

La figurat vorbind

ORIZONTAL :
1. Se dă pe faţă ! — Scapără scîntei ! 2. Se pune pe cap ! — O cîntă cucul ! 3. De prost gust ! — Teşise ! — Acute ! 4. Roşeşte fără să vrea ! — Dincolo de ea nu văd nimic ! 5. Obişnuit să fie la înălţime ! — A tras uşa după el ! 6. Cum e unul e şi celălalt ! — Porneşte maşina ! 7. Periculos ! — Cel mai rustic ! 8. Imposibil ! — Ieşire ! — În apa mării ! 9. Vine nechemat spre seară ! — Înţepător ! 10. Un fel de cămilă ! — Prezintă !
VERTICAL :
1. Aici te tratează cu noroi ! — Îl am la deget ! 2. Pierduţi de restul ! — Solistă ! 3. Stă înfipt în pămînt ! — Ema ! — ...În temă ! 4. Motiv de război ! — Puşti ! 5. Acum ! — În floare ! (pl.) 6. Provocat ! — Curea ! 7. Listă de plată ! — Mai multe voci ! 8. Nu e chiar gol ! — Pe marginea malului ! — Taie Parisul ! 9. Ani lîngă ani ! — Dus cu vorba ! 10. Te duce cu maşina ! — A lua cu asalt !

ARITMOGRIFE LITERARE

A

	12	5	11	9	1	9	13	11	9	
13	11	14	11	13	2	11	12	6	15	6
		14	6	13	3	4	5	11		
		12	4	3	4	6	16	9		
		4	5	6	5	9	14	9		
	1	9	15	1	6	18	9	13	1	
	7	9	13	9	5	6	1	11	11	
		12	17	2	7	2	17	9		
		15	1	11	8	2	5	11		
		18	11	5	9	6	15	6		
13	2	18	6	11	10	6	5	9	15	14
	3	9	15	14	11	13	1	9	14	

B

Înlocuind cifrele prin litere veţi afla pe verticala A—B numele unui regretat poet contemporan, iar pe orizontală titlurile a 12 dintre poeziile sale

I

	7	8	1	9	2	
2	9	10	2	6	11	8
	12	6	3	13	7	
		14	4	12		
	3	7	5	4	6	
5	13	9	6	15	2	11
	16	11	2	12	8	

II

Înlocuind cifrele prin litere, veţi afla pe verticala I—II numele celui mai mare poet simbolist român, iar pe orizontală titlurile a 7 dintre poeziile sale

CRIPTOGRAFIE DE VACANŢĂ

(5, 4, 2, 5, 7,

CRIPTOGRAFIE

(5, 9, 1, 6)

Ivan I. ION

REQVIEM PENTRU SINUCIGAȘI

Acum, de cîte ori sună telefonul, nu-mi pot reține o tresărire furioasă. De mic am fost crescut în ideea că acest aparat este cea mai mare invenție a omenirii, de la descoperirea roții. N-aș fi crezut în ruptul capului că poate deveni un instrument de tortură. Am vrut să renunț la el, oferindu-l vecinilor, dar m-au refuzat. În fiecare apartament, în tot blocul, exista cîte un asemenea obiect îngrozitor, pe care-l foloseau pentru a plînge, a rîde și a-și da întîlniri. Tot de la o întîlnire a început, atunci, întîmplarea ciudată în care am fost amestecat.

Telefonul a sunat, firesc, și m-am grăbit să răspund.. Mai bine nu eram acasă. Era Alex. Mă invita la el, de urgență. Întotdeauna îmi făcea plăcere să-l văd, așa că n-am avut nici un motiv să

2

refuz, căci nu știam ce aventură extraordinară declanșa această vizită.

Cu Alexandru Gregorian — Alex, cum îi spunea toată lumea — fusesem coleg de liceu. Drumurile noastre s-au despărțit de timpuriu; eu am apucat spre gazetărie, el a preferat o meserie mai „concretă", comerțul. Acum era un fel de director la un trust de alimentație, avea nevastă blondă, cum își visase de tînăr, mașină și, mă rog, toate acareturile. De data asta fața lui rubicondă, întotdeauna mulțumită, părea umbrită de neliniște. Îl știam gelos. Într-adevăr, soția lui, Ella, era o femeie cum s-ar spune — strașnică. Nu schimbasem cu ea nici două vorbe și aproape n-o văzusem decît fugitiv, de la distanță — o păzea ca pe un obiect de preț — dar era suficient pentru a-i justifica gelozia, dacă, mă rog, aceasta mai are nevoie de justificări. Mă înșelasem însă. Gelozia n-avea nici un amestec în neliniștea lui.

—Te-am chemat pe tine, îmi spuse Alex, pentru că, îmi amintesc, mi-ai vorbit cu un timp în urmă de contele Saint Germain.

Cînd am auzit cuvintele de mai sus am rămas năucit. E drept, subiectul mă pasionase pe vremuri. Saint Germain fusese un tip interesant, născut prin 1710 și mort în 1784, un spion șarlatan care se străduise să-i facă pe naivi să creadă că el posedă secretul nemuririi și că se numărase, „puțin" timp înainte, printre prietenii lui Cristos. Cum s-au găsit martori să afirme că l-au întîlnit la Viena în 1821 și la Veneția în 1938, legenda a încăput pe mîna savanților. Dar ce amestec avea Saint Germain în viața prietenului meu Alex n-am reușit să-mi imaginez. A trebuit să constat imediat că sînt lipsit de imaginație.

— Cu Ella s-a întîmplat ceva, de cîteva luni. Își

3

începu Alex povestea. O simțeam preocupată și oarecum... străină. Deseori întîrzia în oraș peste măsură și nu voia cu nici un chip să răspundă la întrebările mele legitime. Ba, odată, în timpul unei scene pe care mi-e penibil să ți-o redau mi-a spus doar atît: „nu poți fi gelos pe mine". N-am înțeles pe loc sensul teribil al cuvintelor ei. Pînă cînd, săptămîna trecută, n-a mai rezistat insistențelor mele. Dar știi ce mi-a răspuns cînd i-am cerut să-mi clarifice misterul atîtor întîrzieri repetate? „Nu-mi mai amintesc locul unde am murit", așa mi-a spus. Am zîmbit și eu atunci așa cum faci tu acum. Asta a jignit-o. „Nu sînt răspunzătoare dacă secretul meu va fi prea greu pentru umerii tăi"

4

m-a anunțat, cu dispreț. În camera ei are un scrin moștenit de la părinți, o mobilă veche de care însă n-a vrut să se despartă niciodată. M-a chemat înăuntru, a deschis sertarele și mi-a arătat un lucru pe care nu-l mai văzusem vreodată în cinci ani de căsnicie. Cinci tablouri — niște miniaturi, mai bine zis, cît un lat de palmă, fiecare reprezentînd același chip de femeie. Chipul ei. Cinci imagini identice, deosebite numai prin vestimentația felurită, specifică anilor în care au fost pictate, însemnați pe margine: 1921, 1870, 1812, 1766, 1702! N-am înțeles nimic. „Nu trebuie să mă crezi nebună, dragul meu, mi-a zîmbit, dar cînd îți afirm că portretele astea înfățișează nu chipul bunicelor și stră-străbunicelor mele, ci chipul meu propriu, e purul adevăr. Îmi pare rău, dar sînt mult prea bătrînă pentru tine. Uite, în curînd voi împlini 300 de ani și se apropie sorocul să mor din nou". Mă vedea uluit, stupefiat, și se distra parcă de mutra mea înspăimîntată: „Vrînd-nevrînd, va trebui să crezi în metempsihoză, dragul meu. Sau în ceva asemănător. Tu vezi-ți de treburile tale și nu încerca să te amesteci. Ești neputincios în acest... sector". Îți reproduc, cuvînt cu cuvînt, povestea Ellei, care pe moment m-a paralizat. „Întotdeauna mor în același loc. Un timp îl caut, bîjbîi, dar deodată îmi aduc perfect aminte totul, și gata... Ar fi fost mai bine să nu știi nimic, dar gelozia ta mă stînjenește".

Și apoi, nimic. Socotea de prisos orice discuție suplimentară. Rîdea. Ori de cîte ori încercam să-i vorbesc...

— Alex, ești pierdut dacă începi s-o crezi.

— Ascultă-mă, n-am terminat. Pînă acum totul ține de domeniul fanteziei, poate. Dar am fost, pe furiș, cu tablourile la un specialist, la directorul Muzeului național. Mi-a confirmat, fără putință de du-

5

biu, că miniaturile sînt autentice, pictate în epocile respective. Mai mult, cele din secolul XVIII par a avea deosebită valoare. Ce-aș mai putea spune acum? Știu, e imposibil să crezi, și totuși... Am nevoie de tine.

Pe scurt, Alex mi-a propus s-o urmăresc pe Ella. Ca ziarist, subiectul mă pasiona. Orice gazetar e într-un fel un detectiv ratat. Mi-am zis că merită să-mi sacrific concediul pentru povestea asta. Mai bine mă duceam la mare.

Chiar de a doua zi am început urmărirea. Un lucru nespus de simplu, deoarece Ella nu făcea decît să hoinărească pe străzi și să intre prin magazine. A treia zi însă Alex mi-a telefonat:

— Ella a plecat de dimineață de acasă, îmi spuse, răsuflînd greu în receptor. Acum e în gară, dar nu știu încă ce tren va lua. Vino imediat, cît poți de repede.

Am alergat. Alex mă aștepta, stingher ca un școlar care-și pîndește prietena. Mi-a băgat în mînă trei sute de lei și mi-a șoptit:

— Urmărește-o, oriunde se duce.

Am mers cu rapidul pînă la Brașov. Ella purta aceeași rochie verde cu care mă obișnuisem și, invariabil, își pieptăna părul pe spate. Nu mai văzusem femeie atît de puțin simțitoare la modă. M-a purtat prin Brașov ore întregi, fără un scop anume. A vizitat cîteva magazine, și-a cumpărat o poșetă, a intrat prin muzeul municipal, a băut o cafea într-o cofetărie și, spre prînz, s-a întors în gară. Evident, urma să revină în București, acasă. Nu mai pricepeam nimic. Desigur, nu pentru a-și cumpăra o poșetă nouă se deplasase Ella o sută de kilometri. Singurul loc unde puteam înțelege rostul vizitei ei era muzeul, muzeul de artă plastică din Casa Sfatului. M-am plimbat din nou prin sălile pe care le stră-

6

bătuse Ella. Tablouri obișnuite prin muzeele noastre: Petrașcu, Steriade, Aman, Grigorescu, Dărăscu, Șirato... Și aici, în fața unei acuarele stîngace aparținînd unui meseriaș uitat de istorici, am înțeles pentru ce venise Ella pînă la Brașov.

Seara, m-am întîlnit cu Alex într-un bar. Drumul dus-întors la Brașov mă cam obosise, dar acum eram definitiv captat de rolul pe care mi-l asumasem în această ciudată poveste.

— Trebuie să-ți repet, Alex, am precizat, nu cred nici o iotă din toată aventura asta. E drept, Ella are o comportare mai mult decît stranie. Dar în același timp întreaga istorie pe care a inventat-o, mult prea naivă ca să ducă de nas niște oameni în toată firea, are un rost. Pînă cînd o să-i înțelegem motivele, să ne prefacem prinși în cursă. Las-o să creadă că ești convins de vîrsta ei matusalemică. Spune-i că ai apreciat metempsihoza de mic copil și în timpul liber te transformi din cînd în cînd în crocodil.

— Și dacă, mă întrerupse Alex, dacă e totuși ceva adevărat?

— Ella va trebui să ne-o dovedească. Adică să moară, conform programului. Mai ales că acum și-a amintit de „locul unde a murit ultima oară"...

— De unde știi?

— Am admirat, ca și ea de altfel, un mic tablou intitulat „Sinuciderea fetei în verde". O pictură modestă, datată 1921. Exact anul „ultimului ei deces", dacă nu mă înșel. O fată blondă și înaltă, care nu seamănă cu Ella decît prin culoarea rochiei și prin felul pieptănăturii, se îneacă, destul de spectaculos, într-un lac pe care oricine l-ar identifica drept Lacul Roșu. Deci, deocamdată, n-avem nimic să ne temem pînă cînd Ella nu va lua trenul spre Gheorghieni.

7

Am zîmbit, fără să remarc tulburarea lui Alex, foarte mulțumit de perspicacitatea mea. Dar Alex continua să mă privească cu mutra lui tragică.

— Cum, tu nu știi, nu știi nimic? murmură. Peste două săptămîni, eu și Ella urmează să plecăm în concediu. Avem bilete la stațiune, la... Lacul Roșu.

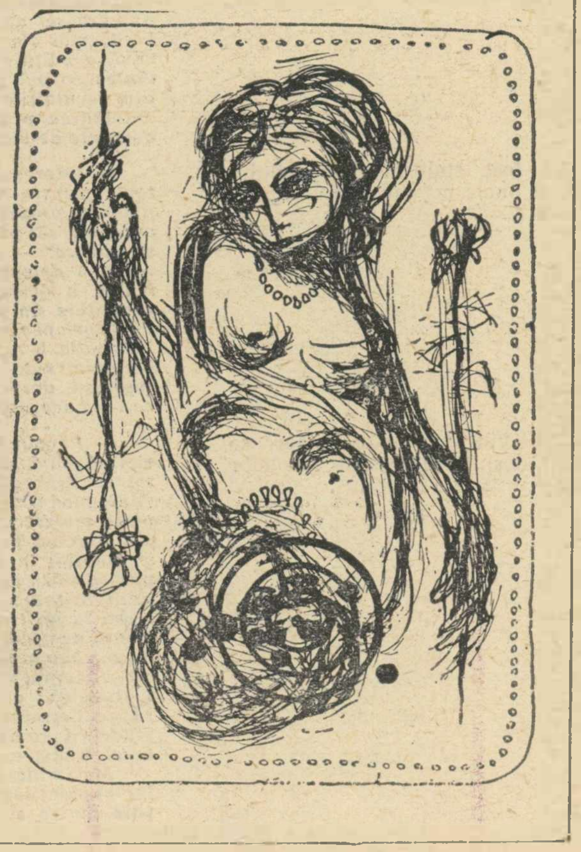
...Ceea ce a urmat apoi are pentru mine înfățișarea unui coșmar. Timp de patru zile, la Lacul Roșu, am urmărit de la distanță perechea Gregorian. Se comportau normal, ca toți vilegiaturiștii și Ella nu schița nici cea mai mică intenție de sinucigașă. A cincea zi, sau mai bine zis a cincea seară, după șapte, am zărit-o singură coborînd drumeagul de la cabană, îmbrăcată — pentru prima oară de la sosirea aici — în rochia verde pe care i-o cunoșteam bine. Vîrfurile uscate ale brazilor, acele cioturi întunecate ca niște statui înghețate în mijlocul apei, învăluiau lacul, noaptea, într-o atmosferă sinistră. În stînga, ultimele raze ale soarelui pictau în sîngeriu culmile delicate ale muntelui Ucigașul. Ce mai, totul se petrecea ca într-un film de groază. N-am avut însă prea mult timp de glume. Înainte de a ajunge în fugă la mal, Ella se aruncase, brusc și parcă firesc, în undele înghețate. O clipă am avut senzația că apa se colorează în verde, apoi...

Apoi, dimineața, i-au pescuit cadavrul la fund, aproape de celălalt mal. Avea fața umflată și o rană la cap, se lovise pesemne de unul din acele trunchiuri periculoase care fac farmecul Lacului Roșu. Alex a rămas neconsolat iar eu am continuat să nu înțeleg marea prostie pe care o făcusem.

★

A trecut mai bine de un an, dar pe Alex l-am văzut destul de rar. Episodul dramatic pe care-l trăisem împreună ne-a despărțit, în loc să ne unească. Între timp am auzit că și-a refăcut viața, recăsătorindu-se, și s-a mutat cu serviciul la Craiova. De multe ori am trecut

8

9

prin Craiova cu diverse treburi redacționale, dar nu m-am hotărît să-i fac o vizită în noul lui cămin. Cînd pînă la urmă m-am decis, Alex nu era acasă. M-a primit noua lui soție, o brunetă zveltă, violent machiată, îmbrăcată după ultimul jurnal. M-a rugat să aștept și mi-a oferit o cafea. Conversația nu se prea lega; evident, eram un oaspete neașteptat și, poate, nedorit. Tocmai mă ridicam să plec cînd am zărit fotografia. O fotografie mică, înrămată, așezată discret pe perete între cîteva peisaje banale și decolorate. Jos, o dedicație ridicolă: „lui Ursuleț, de la Ella".

În clipa aceea a intrat Alex. Purta în brațe un pachet imens legat cu sfoară pe care era cît pe-aci să-l scape cînd m-a văzut. Scena era de-a dreptul comică. Eu, lîngă perete, cu ochii la fotografia aceea fascinantă. Alex, în ușă, năucit, bruneta, între noi, la fel de descumpănită.

Brusc, orice îndoială mi s-a spulberat. Acum înțelegeam perfect totul și nu puteam pricepe cum n-am intuit de atunci adevărul. Era atît de simplu, de logic, de evident. Fără o vorbă mi-am luat pălăria, am trecut pe lîngă Alex, împietrit în ușă, și am plecat.

Întors de la Craiova acasă, eliberat de emoția primului șoc, mi-am explicat în detaliu aventura în care fusesem atras fără voia mea, ca un complice. Și cînd mă așteptam mai puțin, a sunat Alex. Avea o voce tremurată, de nerecunoscut.

— Ce-ai de gînd acum, cînd știi totul? m-a întrebat.*)

L-am înjurat de mamă și am închis telefonul.

Eugen PATRICHE

*) O întrebare pentru cititori: **Ce anume știa prietenul lui Alex, gazetarul?**

STUDENȚII BRITANICI SÎNT DORNICI SĂ DEZVOLTE RELAȚIILE CU COLEGII ROMÂNI

Impresiile delegației U.A.S.R. care a vizitat, de curînd, Marea Britanie

Dînd curs unei invitații a Uniunii Naționale a Studenților din Anglia, Țara Galilor și Irlanda de Nord (NUSEWNI), o delegație a U.A.S.R. a vizitat Marea Britanie între 24 iunie și 2 iulie. Pentru a afla unele amănunte, impresii și concluzii ale acestei vizite, un redactor al revistei noastre a solicitat un interviu conducătorului delegației, tovarășul MIRCEA ANGELESCU – secretar al C.C. al U.T.C., președinte e U.A.S.R.

— Întrucît bănuim, tovarășe președinte, că însăși vizita delegației U.A.S.R. în insulele britanice a avut drept unul din scopurile sale importante **cunoașterea studenților gazde și a organizațiilor lor**, v-am ruga să începem printr-o prezentare în acest sens...

— O prezentare în care să spunem numai atît cît am putut afla în răstimp de o săptămînă și numai atît cît permite cadrul restrîns al unui interviu. NUSEWNI — care este, de fapt, o federație de uniuni locale — grupează organizațiile studențești din aproximativ 700 colegii și universități, cuprinzînd astfel peste 530 000 de membri. Uniunile locale — alcătuite la nivelul colegiilor și universităților — sînt autonome, fiecare avînd o conducere formată dintr-un președinte și un comitet executiv. Organul de conducere al Uniunii Naționale a Studenților (N.U.S.) îl constituie un consiliu care cuprinde reprezentanții tuturor organizațiilor locale afiliate, iar legătura dintre acesta cu Uniunile locale și cu studenții este asigurată prin delegații la Consiliu (care se întrunește de două ori pe an) și printr-un secretar sau un comitet al N.U.S. numit pentru fiecare colegiu.

— După cîte se vede, este vorba de un sistem organizatoric destul de complicat, în care sînt angrenați foarte mulți activiști cu munci de răspundere. Aceștia sînt recrutați din rîndul studenților ori sînt absolvenți?

— În mare parte ei sînt absolvenți ai colegiilor respective, tineri care după terminarea studiilor rămîn un an-doi în muncă de conducere, pentru care sînt retribuiți ca atare.

— Presupunînd că ați cunoscut orientarea politică a studenților britanici și a organizațiilor lor, credem că ar fi interesant de aflat spre ce direcții se îndreaptă preocupările lor...

— Delegația noastră a participat la numeroase discuții colective ori individuale, programate dinainte sau organizate ad-hoc, în cursul cărora am putut să aflăm unele amănunte interesante. NUSEWNI militează pentru apărarea intereselor generale ale studenților săi atît în domeniul învățămîntului cît și în viața social-politică.

Susținînd în linii generale sistemul actual de învățămînt din Marea Britanie și activitatea politică a guvernului, Uniunea Națională a Studenților își manifestă totodată unele nemulțumiri față de discrepanțele existente în atenția pe care o acordă unele organisme de stat și locale diferitelor colegii, față de modul în care sînt înzestrate acestea cu mijloacele și materialele necesare. După cîte ne-am putut da noi seama, aceste nemulțumiri sînt mai pregnante în colegiile din regiunile mai sărace ale Britaniei și mai cu seamă printre studenții institutelor de artă, care au trăit în ultima perioadă o serie de frămîntări în acest sens.

— Dar sistemul de burse îi mulțumește?

— Cu toate că, practic, toți studenții primesc bursă — în raport cu veniturile părinților —, existența unor taxe destul de ridicate determină ca procentul celor care beneficiază realmente de bursă pentru a se menține în facultate să fie mai scăzut. În baza acestor considerente, Comitetul Executiv al N.U.S. a prezentat nu de mult guvernului un memorandum prin care solicită mărirea burselor, dar, în același timp, și egalizarea lor — în dorința de a se elimina posibilitatea creării unei diferențieri sociale între studenți și de a se asigura independența acestora față de familiile lor.

— A doua cerere nu ni se pare însă a fi o soluție echitabilă și constructivă.

— Desigur!

— Oricum, va fi interesant de aflat cum vor reacționa studenții în cazul adoptării ei de către guvern. De altfel, în general vorbind, cum reacționează studenții britanici față de problemele politice interne și care este poziția lor în această privință?

— Am avut posibilitatea să stăm de vorbă cu conducerile unor grupuri politice studențești și ale unor secții de tineret ale diferitelor partide. Am constatat la aceste organizații existența unor concepții politice mai radicale, dar lipsite de unitate și, uneori, de claritate. Influența lor în cadrul Uniunii Naționale este destul de slabă. Studenții britanici manifestă însă în general nemulțumire față de firava legătură care există între autoritățile locale și universitare, pe de o parte, și organizațiile studențești pe de alta. Inexistența unei colaborări foarte strînse între acești factori restrînge posibilitățile studenților de a participa activ la discutarea problemelor privind condițiile de muncă și studiu. Așa se explică de ce NUSEWNI manifestă serioase preocupări pe linia creșterii rolului studenților în viața socială. Cu toate acestea însă, Uniunea se pronunță împotriva manifestărilor studențești violente și se vede pusă uneori în situația de a le tempera.

— Ați avut și un schimb de păreri cu privire la mișcarea studențească internațională și ați putut cunoaște, astfel, mai bine poziția NUSEWNI în acest domeniu?

— NUSEWNI își propune să sprijine în continuare Conferința Internațională a Studenților, susținînd că au fost lichidate problemele financiare dintre C.I.S. și C.I.A., astfel încît la ora actuală această structură internațională poate să-și continue activitatea cu unele schimbări — care nu sînt esențiale și nu ating platforma politică a C.I.S. De altfel, trebuie să spun că o altă organizație studențească din Marea Britanie — Uniunea Studenților Scoțieni (S.U.S.), cu care, de asemenea, am luat contact direct în cadrul vizitei noastre — a pregătit și înaintat un proiect de program potrivit căruia C.I.S. ar urma să devină o organizație strict profesională, fără platformă politică.

În legătură cu mișcarea studențească internațională, NUSEWNI arată un deosebit interes pentru dezvoltarea relațiilor bilaterale cu organizațiile studențești din Europa de est, subliniind faptul că au găsit la noi o deosebită disponibilitate. Așa se și explică interesul manifestat față de Întîlnirea Europeană anuală — care de cîțiva ani are loc cu regularitate, proxima urmînd să fie găzduită de Budapesta în această toamnă.

— După cîte știm, delegația U.A.S.R. a făcut totodată și o vizită în Irlanda. Ce ne puteți spune despre rezultatele ei?

— Într-adevăr, am făcut un scurt popas și la Dublin — unde am luat contact cu conducerea Uniunii Studenților Irlandezi (U.S.I.), care s-a arătat deosebit de satisfăcută să stea de vorbă cu reprezentanții studenților români. U.S.I. a manifestat un interes special față de activitatea U.A.S.R. pe plan intern și extern. Trebuie să subliniez că, în general, gazdele noastre — NUSEWNI, S.U.S. și U.S.I. — s-au interesat îndeaproape de situația învățămîntului și a studenților din țara noastră și de poziția U.A.S.R. în legătură cu problemele actuale ale mișcării studențești internaționale. Conducătorii organizațiilor și studenții cu care am stat de vorbă au făcut în același timp numeroase aprecieri pozitive la adresa țării noastre, avînd cuvinte de laudă mai ales pentru realizările în domeniul economic, cu precădere industrial, condițiile create de statul român studenților și, mai cu seamă, relațiile dintre corpul profesoral și conducerea studenților — datorită cărora tinerii din facultățile noastre pot participa în măsura cuvenită la discutarea și rezolvarea problemelor privind atît sistemul de învățămînt cît și condițiile concrete de viață și studiu.

— Au fost stabilite, cu prilejul vizitei, și unele acțiuni comune pentru viitor?

— Interesul deosebit manifestat de către conducătorii studenților britanici pentru dezvoltarea colaborării cu U.A.S.R. a venit, de fapt, în întîmpinarea propriilor noastre intenții. Gazdele noastre au fost invitate și au acceptat să participe la Seminarul internațional pe tema „Studentul, arta și cultura" — ce va avea loc în luna august la Izvorul Mureșului și Costinești, o delegație a S.U.S. și-a exprimat dorința să ne viziteze țara, iar N.U.S. a discutat cu noi problema unui seminar politic bilateral care să constituie un schimb de informații și opinii cu privire la preocuparea studenților pentru dezvoltarea economică, politică și socială a țărilor lor. Delegația U.A.S.R. s-a înapoiat în patrie cu sentimentul că relațiile cu colegii britanici s-au consolidat și se vor dezvolta în continuare, cu foarte plăcute impresii despre modul cum a fost primită, sau despre atenția deosebită ce i s-a acordat...

— ...Și, evident, cu alte numeroase impresii despre pitorescul insulelor britanice învăluite în cețuri.

— Personal, am plecat din țară cu amintirile lăsate de lecturile copilăriei. Aveam să-mi dau apoi seama că Anglia îți oferă numai cîte puțin din tot ce știai, dar, în plus, nenumărate surprize privind frumusețile meleagurilor, modul riguros dar foarte sănătos de viață al oamenilor ș.a.m.d. Trecînd peste pitorescul peisajului britanic, care te îndeamnă la admirație cu fiecare pas, trecînd peste ce ne-a uimit la British Museum sau la Cardiff, Edinburg și Dublin, la Oxford și Cambridge, aș sublinia numai ceea ce a constituit pentru noi cea mai mare surpriză: firea comunicativă și familiară a studentului britanic. Aflați la Colegiul Bedford din Londra, am participat într-o seară la un tradițional bal studențesc care — chiar dacă te obligă să îmbraci ținuta de gală, cu smoking sau rochie lungă de seară — îți oferă o atmosferă de o neînchipuită veselie și de o exuberanță aș zice latină. Sau, ca să dau alt exemplu: eram la Swansea, în camera președintelui, cînd au intrat 7 studenți; aflînd că sîntem români s-au apropiat imediat de noi, începînd să ne destăinuie deschis și volubil ofurile lor, să ne întrebe despre noi și studenții români... Ce mai, au intrat în discuție, de parcă ne cunoșteam de cînd lumea, și ne-au cucerit.

Mai multe întîmplări de acest gen, împreună cu declarațiile conducătorilor studenților și acțiunile comune deja stabilite, ne fac să sperăm că relațiile dintre studenții români și colegii britanici se vor amplifica în viitor.

CĂLĂTORIND ÎNTRE DUNĂRE, RIN ŞI ELBA

Însemnări de
NICULAE STOIAN

Contacte revelatoare

Neîndoielnic, sub aspect uman, tineretul este ceea ce impresionează cel mai puternic pe orice călător sosit în R. F. a Germaniei. Cu atît mai mult pe unul interesat în mod direct de preocupările, activităţile şi aspiraţiile unei generaţii tinere care se trezeşte la viaţă după un punct 0 al istoriei poporului său, cum definea într-o discuţie tragedia celui de-al doilea război mondial şeful secţiei relaţii internaţionale a Partidului social-democrat, H. E. Dingels.

Impresia aceasta ni s-a impus cu prioritate deopotrivă la discuţia cu conducătorii federali ai organizaţiei „Die Falken" (Şoimii), în vizita la şcoala de ucenici a celebrelor uzine „Volkswagen" sau la pasionantul dialog purtat cu un grup de studenţi din conducerea Uniunii studenţilor social-democraţi (S. H. B.) din R.F. a Germaniei. Chiar primul contact cu gazdele noastre de la „Die Falken" a avut loc într-o atmosferă de efervescenţă politică, a doua zi după un important simpozion desfăşurat la Frankfurt pe Main sub egida Consiliului federal al organizaţiilor de tineret — Deutscher Bundesjugendring. Simpozionul, care a durat două zile, cu discuţii în şedinţe plenare şi pe secţiuni, a dezbătut tema „Gînduri şi acţiuni pentru pace". Klaus Flegel, preşedinte la „Die Falken" şi în acelaşi timp la „Deutscher Bundesjungendring", tocmai dădea „bunul de tipar" buletinului informativ asupra acestei acţiuni realizată cu participarea reprezentanţilor tuturor organizaţiilor de tineret, avînd ca invitaţi pe Bruno Haeck, ministrul tineretului şi familiei, şi H. Schmidt, şeful fracţiunii social-democrate din Bundestag. Tipografia se afla de altfel la doi paşi, pe acelaşi coridor, ca la toate organizaţiile de tineret vizitate. Textul politic proaspăt elaborat trece de îndată la tipar, operaţie pe care o efectuează de cele mai multe ori activiştii înşişi. De fapt sediul „Die Falken" propriu-zis se reduce la cîteva camere, restul clădirii fiind ocupat de o întreagă întreprindere tipografică anexă, unde se execută tipărituri dintre cele mai diferite, de la afişe pînă la pretenţioase cărţi de artă.

Vecinătatea tipografiilor dă activităţii politice parcă un plus de romantism, de vivacitate. Baremi cei cîţiva activişti ai consiliului federal al S.D.S (Uniunea studenţilor socialişti), între care preşedintele Karl Dietrich Wolf, student la Drept, erau complet absorbiţi la sosirea noastră de pregătirea „tipografică" a unor acţiuni. Holul şi cele două camere — în care nu se găseau decît două mese, cîteva scaune uzate şi o canapea care abia se mai ţinea pe picioare — erau pline cu maldăre de coale de hîrtie sau de afişe şi broşuri. Deasupra unuia din aceste maldăre de hîrtie o lozincă avertiza pe cei dispuşi să facă risipă: „Hîrtia nu este a lui Springer" (marele trust de presă împotriva căruia s-au ridicat, între altele, studenţii socialişti). Pe un perete, ca şi la S.H.B., unde am fost într-o altă zi, atîrna un portret al lui Karl Marx, iar pe altul stătea scris: Il „CHE" è vivo!

Preşedintele Wolf ne-a făcut cunoscut întregul program de acţiuni politice al S.D.S., într-un monolog precipitat, debitat cu răsuflarea întretăiată şi întrerupt din cinci în cinci minute de colegii care-i solicitau acordul în rezolvarea unor chestiuni presante. Între punctele acestui program figurau, pe lîngă reforma universitară, lupta împotriva revanşismului militarist, recunoaşterea Republicii Democrate Germane, a graniţei Oder-Neisse, susţinerea cauzei drepte a poporului vietnamez etc. Din punct de vedere ideologic, programul politic al S.D.S. se înscrie sub semnul lui Herbert Marcusse, pe care interlocutorul nostru tocmai îl cunoscuse cu trei săptămîni în urmă cînd acesta îl vizitase la spital pe „discipolul" său, Rudi Dutschke.

Multe din dezideratele politice proclamate de S.D.S. aveam să le aflăm şi la discuţia cu conducătorii Uniunii social-democrate a studenţilor, care are sediul la Bonn. Punctul important în care S.H.B. se delimitează de S.D.S. îl constituie mai ales mijloacele de luptă folosite pentru realizarea scopurilor politice. La S.H.B. am avut plăcerea de a ne întîlni şi cu cîţiva dintre colegii de presă, redactori ai lunarului „Frontal", tineri cu preocupări ideologice majore şi cu o judecată politică sănătoasă, realistă. Atmosfera s-a încălzit şi mai mult în clipa cînd le-am arătat numărul revistei noastre în care scrisesem despre activitatea lor.

De la casa de cultură şi centrul artistic la...

Există, în afara diverselor activităţi iniţiate de organizaţiile de tineret pentru membrii lor, şi o seamă de instituţii, cele mai multe de stat, care oferă tinerilor posibilitatea de a-şi folosi timpul liber într-un mod cît mai judicios. Ar trebui numite în primul rînd casele de cultură, al căror orar este stabilit în funcţie de ocupaţiile zilnice ale celor care le frecventează, astfel că dimineaţa predomină preşcolarii şi pensionarii, imediat după prînz şcolarii şi după ora 17 tineretul. O asemenea casă de cultură e o construcţie modernă, cu spaţiul perfect adecvat scopurilor educative pentru care a fost destinată. Demisolul şi o parte din parter sînt aproape întotdeauna rezervate cercurilor practice, tehnice şi artistice, în număr de 10—15, de la cele de ceramică, foto, textile, strungărie în lemn şi fier, radio, pînă la cele de teatru, balet, muzică, gimnastică etc. Nu lipsesc, bineînţeles, biblioteca şi sălile de lectură, ringul de dans, barul şi atractivele jocuri mecanice. Fiecare casă de cultură are o sală de spectacole şi un auditoriu pentru discuţii politice. De auditoriu se folosesc, rînd pe rînd, diferitele organizaţii, îndeosebi cele de tineret.

Tinerii pasionaţi de drumeţie beneficiază de serviciile complexe ale Biroului federal de turism pentru tineret, care asigură străbaterea unor itinerare captivante, atît interne cît şi internaţionale.

Turismul intern este înlesnit şi de sutele de cabane-cămine, situate în locuri dintre cele mai pitoreşti. Aceste cabane-cămine aparţin de altfel unei organizaţii din care poate face parte orice tînăr care plăteşte anual o cotizaţie.

Printre instituţiile ale căror activităţi sînt destinate tineretului am mai vizitat Institutul de film ştiinţific şi educativ, Institutul internaţional de televiziune pentru tineret şi redacţia emisiunilor pentru tineret de la Radioteleviziunea din München.

Deosebit de ingenioasă mi s-a părut prezentarea emisiunii „Cîntecul preferat" la care am asistat. Realizatorul emisiunii nu avea în faţă altceva decît o foaie de hîrtie cu cîteva date, în dreapta şi stînga, la îndemînă, două teancuri de discuri, iar alături de microfon, un telefon al cărui apel se făcea printr-un semnal luminos. Comentariul emisiunii era realizat pe viu sub forma unui dialog degajat cu ascultătorii. Partea nostimă o constituia reacţia promptă a ascultătorilor, care chemau de îndată la telefon pentru a-şi exprima satisfacţia sau, dimpotrivă, dezaprobarea faţă de muzica transmisă.

Prezentînd titlul unui cîntec, comentatorul a făcut o mică eroare de gramatică engleză, indicînd un verb nu la participiul trecut, cum era corect, ci la imperfect. „Imperfecţiunea" a fost imediat cenzurată de cîţiva ascultători care nici n-au aşteptat să se termine cîntecul şi au pus mîna pe telefon, astfel că imediat comentatorul a trebuit să-şi recunoască greşeala.

O instituţie artistică de o remarcabilă originalitate mi s-a părut Centrul de instruire artistică a activiştilor organizaţiilor de tineret, situat într-un minunat decor pitoresc, la Remscheid, în apropiere de Solingen.

Peisajul încărcat de frumuseţe şi reverie, ambianţa reconfortantă creată de pădurile de pini şi brad şi de pajiştile smălţuite cu flori oferă un cadru cum nu se poate mai plăcut pentru tinerii care timp de mai multe luni deprind aici tainele, teoretice şi practice, ale teatrului, muzicii, artelor plastice, fotografiei artistice şi filmului, dansului şi baletului, emisiunilor artistice.

Întîmplarea a făcut ca principalii animatori ai acestui centru artistic, directorul său, muzicianul Bruno Tetzner, şi specialistul pentru arte plastice să fie buni cunoscători ai artei noastre. Cel dintîi a participat la un congres de folclor în România, prilej cu care a cunoscut marile noastre comori de artă populară, iar cel de al doilea, artistul plastic Hubert Kirchgessner, a avut fericirea să lucreze cîtăva vreme în atelierul marelui Brâncuşi de la Paris.

În cadrul acestui centru, cursanţii, cei mai mulţi oameni cu o pregătire medie, în genere muncitori şi funcţionari ca profesie, sînt ajutaţi să cunoască chestiunile fundamentale ale diferitelor arte şi totodată iniţiaţi practic în vederea viitoarei lor activităţi în rîndurile tineretului. Programa este astfel întocmită încît cursanţii să capete noţiunile necesare pentru înţelegerea celor mai recente cuceriri din domeniul artistic respectiv.

Interesul tinerilor pentru manifestări de substanţă este fructificat şi prin iniţiativele unor întreprinderi private. Proprietarul localului „Rendez-vous" din Hamburg s-a gîndit să ofere consumatorilor, pe lîngă băuturile alese, şi un varieteu politic. O suită de secvenţe satirice, beneficiind de un text valoros şi de o interpretare alertă, datorată unei echipe de 7—8 artişti, un fel de brigadă de agitaţie profesionistă, reuşeşte timp de două ore să menţină vie atenţia celor vreo sută de consumatori, care în entuziasmul lor debordant uită să-şi mai soarbă şnapsurile.

...Blow-up şi „centrul erotic"

Afli însă, din nefericire, ca peste tot în lumea capitalistă, şi iniţiative de alt gen, mai mult sau mai puţin private. Una dintre ele ar fi invazia de publicaţii şi filme pornografice, faţă de care se lua poziţie chiar la cabaretul politic amintit mai sus.

Senzaţia ecranului o constituia la ora vizitei noastre o producţie vest-germană intitulată semnificativ „Mi-e poftă", o apologie a instinctelor sexuale care debuta şi se încheia cu „ceremonia" iniţierii practice a unor tinere în viaţa sexuală.

Prezenţa pe ecran a unui astfel de film nu surprinde din moment ce în imediata vecinătate a cinematografului se afla cartierul rău famat „Sfîntul Paul", unde prostituţia, ca o uriaşă caracatiţă, adulmecă seară de seară mii de tineri. În faţa localurilor de strip-tease, orbitor iluminate de reclame multicolore, portari în fireturi acostează pe trecători cu imperativul obscen: „Veniţi, prieteni ai viciului". Priveliştea către care te îndeamnă aceşti traficanţi de sexe e una dintre cele mai dezgustătoare. Sub ochii bulbucaţi de patima instinctelor ai amatorilor de scene obscene, femei lipsite de cel mai elementar simţ al pudorii se despoaie cu gesturi frivole, întărîtînd poftele sexuale ajunse la paroxism.

Obscenitatea iese şi la drumul mare în maşini de lux, este etalată în vitrină sau defilează agresiv printre stanoagele de zid ale Centrului erotic, un pasaj în care mişună locatarele acestui intern al „amorului". Măgulită de reputaţia acestei întreprinderi de bordele, municipalitatea Hamburgului a luat iniţiativa construirii unui „Palat al amorului", care nu peste mult timp va fi inaugurat.

O altă mostră de dezagregare, nu numai morală, ci şi fizică, psihologică, o oferă un local din München, „Blow-up" (în englezeşte „Explozia"), ale cărui preţuri de intrare cresc proporţional cu succesiunea zilelor săptămînii, de la 2 la 5 mărci vest-germane. Un fost hangar, o vreme cinematograf, a fost amenajat astfel încît să se poată produce în el o explozie totală, de urlete, de lumini stridente, de zgomote ale unor orchestre Beat şi de viermuiala trupurilor antrenate într-o mişcare seismică nu o dată obscenă.

Un far rotitor asemănător celor de la maşinile poliţiei proiectează halucinant lumina sa pe pereţi, pe feţe, pe o imensă friză pop-art. Estradele de pe care explodează orchestrele Beat sau se dezlănţuie dansul crîncen sînt situate la diferite înălţimi, astfel că în întregul local, de la podea pînă în plafon, nu găseşti un locşor unde să-ţi aperi ochii, urechile, picioarele, mîinile, nervii de explozia vacarmului.

„Exploziile" acestea de imoralitate şi exaltare a simţurilor subumane nu vor putea însă acoperi în memoria noastră glasurile pure ale tinerilor care interpretau la Remscheid „Cercul de cretă caucazian" al lui Brecht sau cereau democratizarea învăţămîntului la „podium-discusionul" de la Düsseldorf sau urările prieteneşti adresate tinerilor din ţara noastră în toate colţurile pe unde gazdele noastre ne-au purtat, făcîndu-ne tot timpul să simţim în gradul cel mai înalt ospitalitatea şi afecţiunea lor.

MAPAMOND STUDENȚESC

PRIETENIA LA ORA PRAGĂI

A fi român la Praga, sau în oricare punct al Cehoslovaciei, echivalează astăzi cu a fi prieten. Numele țării și al capitalei noastre sînt prezente zi de zi în pagina primă a ziarelor, iar ecoul solidarității românești este receptat cu o febrilitate specială. Este mai mult decît emoționant ca, la sute de kilometri depărtare, să simți undele acestei prietenii, să te simți ca între ai tăi. „Tradiția nu se dezminte" — este laitmotivul cu care te întîmpină prieteni și necunoscuți, bătrîni și mai puțin bătrîni, cunoscători și necunoscători ai României. Sînt invocate vechile afinități existente între popoarele noastre, identitatea aproape neîntreruptă de destine istorice, multele verigi ale unei amiciții pluriseculare, renăscută azi cu intensitate. Pe zidurile bătrîne ale cartierului Mala Strana, locul unde tineri își etalează în cretă lozincile spontane, inscripția „Rumunsko-Ceskoslovensko" este la loc de cinste. Pe adresa ambasadei române sosesc zilnic sute de scrisori de mulțumire și satisfacție. Comitetul de organizare a Asociației de prietenie cehoslovaco-română, proaspăt constituit, se bucură de nenumărate adeziuni. La Banov, în Moravia Meridională — comună de 2500 locuitori eliberată în 1945 de armata noastră — sîntem primiți cu inegalabilă bucurie și o mulțime de țărani ne însoțesc la cimitir să ne arate cu cîtă frățească recunoștință au îngrijit tot timpul monumentul ostașilor noștri. De aceeași primire ne bucurăm la Zvolen, locul de veci a 13.000 eroi români, sau la Biblioteca Științifică din Presov unde, împreună cu profesorul Josef Repcak, căutăm prin vechile arhive indicii despre mormîntul încă necunoscut al lui Gheorghe Șincai, sau în cîteva sate ale Slovaciei răsăritene pe care le-am colindat în același scop. Este în toate aceste episoade o participare cu cît mai greu de exprimat și cu cît mai dramatică, cu atît mai adîncă. Sentimentul constanței este dominant și el se transmite mutual. „Prietenul la nevoie se cunoaște" — cînd interpretul nostru voluntar ne-a tradus din „Rude Pravo" aceste vorbe reproduse din „Scînteia", vocea i-a fost gîtuită de emoție, și această împrejurare a ținut locul oricărei alte efuziuni explicite.

Voi încheia subliniind că toate aceste manifestări fac parte dintr-un fenomen mult mai larg și la fel de profund — acela al atașamentului unor imense mase de cetățeni ai Cehoslovaciei față de procesul de democratizare început în ianuarie. Acest proces se desfășoară calm și organic, este o bătălie în marș în cadrul căreia munca de zi cu zi se împletește cu atitudinea cetățenească și politică. Lîngă șantierul răvășit din Vaclavske Namesti, unde constructorii pun bazele viitoarei frumuseți a Pragăi eterne, se desfășoară amiază de amiază rînduri interminabile la edițiile speciale ale ziarelor; turiștii din Hradciany trec zilnic pe lîngă sălile Președinției Republicii, unde se iau, cu calm, în ședințe și în întruniri publice, hotărîri ireversibile; pe cîmp, în biblioteci, în sălile de spectacole cotidianul se împletește cu istoricul, în sensul că fiecare cetățean al Cehoslovaciei știe că ia parte nu numai prin munca, dar și prin opinia lui, la viitorul patriei sale. Faptul de a fi prieten — și în asemenea moment — cu un astfel de popor este de aceea un prilej emoționant pentru ambele părți, și este cu atît mai profund cu cît se cimentează în ritmul unei istorii favorabile.

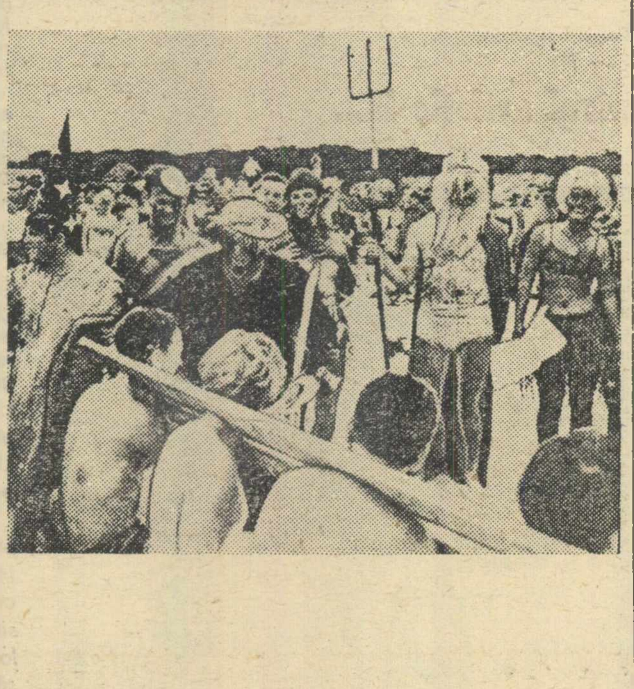
Romulus RUSAN

Praga, 20 iulie 1968

MAREA BALTICĂ — MAREA PRIETENIEI

În fiecare vară, studenții din Republica Democrată Germană au înscris în calendarul lor de vacanță „Tabăra internațională a tineretului și studenților din regiunea Balticii", de la Graal-Müritz. Opt țări — R.D.G., U.R.S.S., Polonia, Suedia, Danemarca, Finlanda, Norvegia și Islanda — își trimit reprezentanții la „Internationales Sommerzeitlager". La Graal-Müritz s-a construit un orășel de corturi — „Orașul de pînză", cum îl numesc tinerii. Soare, nisip, briza Balticii, bună dispoziție, iată cîteva din coordonatele vacanței celor 700 de membri ai taberei. Nu lipsesc programele specifice de tabără, organizate la club, tradiționala sărbătoare a lui Neptun — cu botezul respectiv — întrecerile sportive. Imaginile pe care vi le oferim sînt, desigur, sugestive: marea Baltică se poate numi pe bună dreptate o mare a prieteniei.

Convorbire cu MIHAI STOICA, vicepreședinte al U.A.S.R., despre

Seminarul european „STUDENTUL, ARTA ȘI CULTURA"

REP.: După cum am aflat, U.A.S.R. va organiza în acest an un seminar european studențesc pe probleme culturale. Care sînt obiectivele acestui seminar și cum a fost primită în străinătate inițiativa U.A.S.R.?

MIHAI STOICA: Într-adevăr, în luna august a.c. va avea loc în țara noastră seminarul european „Studentul, arta și cultura", inițiat și organizat de către U.A.S.R. La seminar au fost invitate toate uniunile naționale studențești din Europa, precum și Uniunea Internațională a Studenților. Seminarul își propune să analizeze locul studențimii în viața cultural-artistică a națiunii din care face parte, problema raportului dintre cultura generală și cultura de specialitate, precum și rolul cooperării cultural-artistice între tineretul universitar din Europa în realizarea apropierii, înțelegerii și colaborării dintre popoarele acestui continent.

Astăzi contactele și schimburile de valori materiale și spirituale dintre țările și popoarele lumii, și în special dintre statele europene, tind să se multiplice neîncetat. Dezvoltarea accelerată a științei și tehnicii, pătrunderea lor masivă în viața economică și socială pe care o revoluționează pe scară vastă, accelerîndu-i ritmurile dezvoltării, creșterea uriașă a forțelor productive ale societății, sporirea neîncetată a resurselor și posibilităților de schimb solicită ca o imperioasă necesitate extinderea cooperării internaționale în toate domeniile. Această intensificare a schimburilor contribuie la crearea acelei atmosfere în care popoarele ajung să se cunoască și să se înțeleagă tot mai bine, să conlucreze cu încredere și respect reciproc, în mod constructiv, la depășirea unor stări anacronice de lucruri, la realizarea aspirațiilor lor legitime de pace și progres.

U.A.S.R. este de părere că o contribuție importantă în accelerarea procesului de apropiere și înțelegere între popoare poate și trebuie să o aducă tînăra generație, studențimea în speță, deoarece, mai mult ca oricine, tineretul este profund interesat în lichidarea încordării, în asigurarea securității europene și a păcii în lume, în respectarea principiilor independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și avantajului reciproc. În această direcție, largi posibilități pentru o mai bună cunoaștere reciprocă, apropiere și colaborare se creează prin schimbul valorilor de cultură și artă, create de-a lungul veacurilor și mileniilor de fiecare popor în parte.

Considerăm că prin reunirea la masa discuțiilor a reprezentanților tineretului studios, atît din Estul cît și din Vestul Europei, seminarul „Studentul, arta și cultura" va marca un nou pas în direcția intensificării dialogului dintre studenții continentului nostru, în realizarea unei mai bune cunoașteri reciproce a preocupărilor și aspirațiilor colegilor noștri — temelie trainică pe care se pot clădi relații noi între studențimea europeană — relații de prietenie, colaborare, înțelegere și respect reciproc. În acest sens, seminarul se înscrie pe linia eforturilor studenților români, ale U.A.S.R. de a contribui activ, alături de întregul popor, la destinderea atmosferei politice în Europa, la crearea premiselor favorabile instaurării unei păci trainice și a unei colaborări reciproc avantajoase între popoarele europene.

Venind în întîmpinarea dezideratului legitim al tineretului universitar european de a se întîlni și discuta probleme de interes comun, inițiativa U.A.S.R. privind organizarea unui seminar pe probleme culturale a fost bine primită de colegii noștri din Europa. Deja majoritatea organizațiilor invitate și-au anunțat participarea la seminar, exprimîndu-și interesul față de temele ce vor face obiectul dezbaterilor.

REP.: Ce ne puteți spune despre programul șederii oaspeților străini în țara noastră?

M.S.: În dorința de a oferi oaspeților noștri condiții cît mai bune de ședere în România, U.A.S.R. a început încă din luna mai pregătirile necesare pentru organizarea acestui seminar, care se va desfășura în tabăra studențească de la Izvorul Mureșului. În programul seminarului, în afara dezbaterilor propriu-zise, sînt prevăzute, printre altele, o excursie la tabăra studențească Costinești, diferite manifestații cultural-artistice la care-și vor da concursul formații ale studenților noștri, întîlniri și discuții cu studenții români, vizitarea unor obiective economice, social-culturale și turistice. Dorim în acest fel să oferim colegilor noștri posibilitatea de a cunoaște direct realizările obținute de poporul român, sub conducerea Partidului Comunist Român, condițiile de viață, studiu și recreere de care dispun studenții noștri.

REP.: În încheiere v-am ruga să ne spuneți cîteva cuvinte despre prezența U.A.S.R. în cadrul seminarului.

M.S.: U.A.S.R., ca exponentă a poziției studenților români, va avea o participare activă în cadrul seminarului, militînd pentru un dialog viu, deschis, sincer între reprezentanții studențimii europene, dialog care să asigure o mai bună cunoaștere reciprocă, să aducă o contribuție reală la eliminarea neîncrederii, la dezvoltarea stimei și respectului reciproc, să creeze premisele favorabile unirii eforturilor și creșterii contribuției tineretului studios la promovarea cauzei comune a păcii, destinderii, securității și progresului tuturor popoarelor.

REP.: În speranța că aceleași idealuri preocupă pe toți viitorii participanți la seminarul european „Studentul, arta și cultura", nu ne rămîne decît să le adresăm un bun venit în România și să le urăm succes.

avancronica celui de al IX-lea festival mondial al tineretului şi studenţilor

Bucureşti: PE CURÎND, DRAGI PRIETENI!

Pregătirile tinerilor soli ai României s-au încheiat, întreaga delegaţie fiind gata de plecare. România va fi reprezentată la Sofia de o delegaţie permanentă de 350 persoane, compusă dintr-un lot artistic de 160 persoane, un lot sportiv de 60 persoane, din tineri fruntaşi, activişti U.T.C., intelectuali, scriitori, ziarişti, reprezentanţi ai unor organizaţii şi instituţii centrale. Ca oaspeţi ai Sofiei vor mai pleca şi 300 turişti, în două serii, cheltuielile acestora fiind acoperite jumătate de către tineri şi jumătate de către comitetele judeţene U.T.C. din fondurile realizate prin munca patriotică.

FESTIVALUL — SIMBOL AL SOLIDARITĂŢII, PRIETENIEI ŞI PĂCII

Festivalurile mondiale, iniţiate şi concepute ca manifestări largi ale tineretului, au avut un anumit rol în cunoaşterea şi apropierea tuturor forţelor progresiste de tineret şi studenţi, au contribuit la procesul de destindere internaţională şi la promovarea ideilor de pace şi prietenie între popoare. Ţara noastră a luat parte activă la toate aceste manifestări începute în 1947, înscriindu-şi prezenţa ca o contribuţie deosebită la întărirea mişcării de tineret şi studenţi, fiind în acelaşi timp şi gazda Festivalului din 1953. Trimiţîndu-şi solii la cel de-al IX-lea Festival, tineretul român înţelege să sprijine efectiv eforturile pentru lărgirea cooperării internaţionale. În condiţiile actuale, cînd s-au produs transformări profunde în viaţa internaţională, în mişcarea de tineret, Festivalul de la Sofia poate juca un rol important în lărgirea contactelor dintre reprezentanţii tinerei generaţii din întreaga lume în consolidarea păcii şi securităţii internaţionale. În acest sens este esenţială asigurarea unei participări cît mai largi a solilor tineri de pe toate meridianele globului care — mai presus de convingerile politice, filozofice sau religioase, de afilierea internaţională — militează pentru libertate naţională şi socială, democraţie şi pace, fiind astfel capabile să contribuie la realizarea rolului şi a menirii festivalului, întărirea unităţii de acţiune a tuturor forţelor interesate în asigurarea progresului general al umanităţii.

Reprezentanţii tineretului român vor participa activ la acţiunile politice ale festivalului, la schimbul de păreri asupra tuturor problemelor puse în discuţie. Cu convingerea că festivalul va reprezenta o largă manifestare a solidarităţii de luptă a generaţiei tinere contemporane, pentru realizarea aspiraţiilor sale vitale, delegaţia noastră consideră că participarea sa la acţiunile preconizate îi va prilejui un dialog util cu tineretul lumii, oferindu-i posibilitatea să reafirme solidaritatea tineretului din România cu lupta tineretului şi popoarelor de pretutindeni pentru libertate, suveranitate naţională, pace. În cadrul manifestărilor zilei de solidaritate cu poporul vietnamez, delegaţia română va reafirma adeziunea şi solidaritatea tinerei generaţii din România faţă de cauza dreaptă, de neînfrînt, a Vietnamului eroic.

Uniunea Tineretului Comunist din România apreciază că la aceste întîlniri important este să se facă totul pentru asigurarea unor discuţii deschise, purtate în spirit constructiv, a schimbului liber de opinii, în vederea unei mai bune cunoaşteri reciproce, formării unei atmosfere de încredere şi respect mutual.

Participarea la seminariile, adunările, tribunele libere şi întîlnirile organizate va constitui pentru delegaţia română un bun prilej de a realiza contacte şi un larg schimb de opinii cu numeroase organizaţii de tineret şi studenţi din întreaga lume, ceea ce va contribui la adîncirea şi dezvoltarea cooperării internaţionale.

SOLII ARTEI ROMÂNEŞTI

La concursurile şi spectacolele cuprinse în programul cultural al festivalului, delegaţia română s-a înscris cu o prezenţă masivă. Reprezentanţi de talent ai cîntecului şi dansului românesc, artişti plastici, cineaşti au fost selectaţi dintre talentele tinere de reală valoare, mulţi dintre ei fiind laureaţi ai unor concursuri şi festivaluri interne şi internaţionale. Dar şi mai mulţi sînt talente în pragul consacrării, cărora festivalul le va putea acorda un prim gir de încredere.

Tinerii artişti români vor participa la mai multe concerte naţionale. Pe estrada cu 3 000 de locuri din Parcul de sud va avea loc, la 29 iulie, un concert internaţional, alături de formaţiile artistice din U.R.S.S., Franţa şi Iugoslavia. Spectacolul de gală al delegaţiei noastre e programat la 30 iulie, în sala Teatrului Naţional „Ivan Vazov". Trebuie să amintim, de asemeni, concertul mixt cu tinerii artişti bulgari din 1 august, cu ocazia zilei prieteniei cu tineretul şi poporul ţării gazdă, participarea la concertul de solidaritate cu lupta poporului vietnamez prezentat de capitalele gazdă ale precedentelor festivaluri, precum şi la concertele din oraşele Pernik şi Botevgrad.

Numeroase nume sînt înscrise pe lista concursurilor organizate în cadrul festivalului. Vor concura printre alţii Eduard Tumageanian şi Eugenia Moldovan la canto, Angela Gavrilă la vioară, Anda Călugăreanu şi Jean Păunescu la concursul cîntecului angajat, Elena Neagu şi Luminiţa Dobrescu la muzică uşoară, Maria Mitrache şi Victor Vlase la dansuri moderne. În concurs vor mai intra, de asemeni, două formaţii de dansuri populare ale Ansamblului C.C. al U.T.C., orchestrele de muzică uşoară conduse de Cornel Fugaru şi Rolf Albrich.

„Sahara", filmul studentului de la I.A.T.C. Constantin Vaeni, va fi vizionat în cadrul competiţiei filmelor de amatori. Hors-concours vor mai fi proiectate la Sofia documentare româneşti ca „Brâncuşi", „Callatis", „Comori de artă", „Delta", „Expoziţie pe litoral", filmul de tineret „România, ţara vacanţelor", documentarul sportiv „Drumul spre succes" şi altele. Ţara noastră va participa şi la manifestări de plastică, la expoziţia internaţională artistică, la expoziţiile de fotografii, afişe, desene de copii etc. Am reţinut, printre expozanţi, cîteva talente studenţeşti: Iulia Dinescu, Dumitru Rădulescu, Mihai Bucuţei, Mihai Tiritu (plastică), Gh. Vais, Dumitru Antal, Francisc Cont — studenţi clujeni, fotografi amatori.

Sîntem ferm convinşi că tinerii soli ai valorilor şi comorilor culturii şi artei româneşti vor şti să ne reprezinte cu cinste la festivalul tineretului de la Sofia.

Deosebită atracţie prezintă, desigur, întîlnirile sportive programate la Sofia. Lotul sportivilor români care vor participa la competiţii cuprinde luptători, boxeri, tenismeni, înotători etc. La baschet fete vom fi reprezentaţi de o selecţionată, iar la handbal masculin de Politehnica Timişoara. O deosebită importanţă s-a acordat compoziţiei lotului atletic, alcătuit în principal din cei mai buni sportivi ai ţării, ca Viorica Viscopoleanu, Mihaela Peneş, Virginia Bonci, Şerban Ioan, a căror prezenţă pe pistele de atletism ale Sofiei va oferi un excelent prilej de verificare preolimpică.

Sofia: BUN VENIT, DRAGI PRIETENI!

—corespondenţă specială din Sofia de la Vasil Savov—

Tineretul bulgar s-a pregătit, de asemeni, pentru a înfăţişa oaspeţilor veniţi de pretutindeni întreaga gamă a posibilităţilor şi talentelor sale, el va căuta să ofere un program capabil să facă cunoscute valorile culturale şi frumuseţile patriei sale. Gazdele s-au străduit să facă totul pentru ca al IX-lea Festival al tineretului şi studenţilor să-şi atingă scopul, să devină o manifestare a solidarităţii şi prieteniei care uneşte tineretul lumii.

Frumoasa şi însorita Sofie vă aşteaptă. Încă o dată, bun venit, dragi prieteni!

FESTIVALUL A ÎNCEPUT DEJA!

Cine trece zilele acestea prin capitala Bulgariei poate avea impresia că festivalul a început deja. De pe acum zilele dinamice, calde ale sărbătorii se prefigurează. La Clubul internaţional al studenţilor, găzduit de Casa de cultură a studenţilor din Piaţa „Adunării Naţionale" nr. 10, agitaţia pregătirilor nu conteneşte. În sala de spectacole vor avea loc mitingul şi întîlnirea cu delegaţia vietnameză. Aceeaşi sală va oferi, seara, pe scenă, spectacole — seri folclorice naţionale. Două orchestre studenţeşti care vor concerta la club pe toată durata festivalului — „STUDENT 5" şi „FOTON 66" — repetă de zor.

Barul studenţesc şi-a alcătuit şi el un program. Două orchestre vor acompania demonstraţiile de dansuri moderne şi de caracter care vor avea loc aici.

Dintre zilele festivalului, a cincea — 1 august — are o semnificaţie deosebită pentru gazde. E „Ziua prieteniei cu tineretul şi poporul din Bulgaria". În Piaţa „Adunării Naţionale", în Parcul libertăţii, la Casa centrală a armatei naţionale (ŢDNA) vor avea loc acţiuni speciale. La Palatul pionierilor se va sărbători Ziua pionierilor bulgari. Va fi ziua de deschidere a expoziţiei de fotografii „Tinereţea fericită", a expoziţiei dedicată vieţii şi activităţii lui Gheorghi Dimitrov, de la a cărui naştere s-au aniversat recent 86 de ani.

„Ziua prieteniei cu tineretul din Bulgaria" se va încheia, pe stadionul „Vasil Levski", cu un mare spectacol folcloric şi de estradă. Reprezentanţii ţării gazdă vor oferi, de asemeni, un spectacol de gală pe 30 iulie, seara, la Teatrul Naţional.

Interesante pregătiri se fac şi pentru 2 august, ziua dedicată fetelor. În sala „Kristal", poeta Blaga Dimitrova va fi amfitrioana unei întîlniri cu tinerele fete din Vietnam.

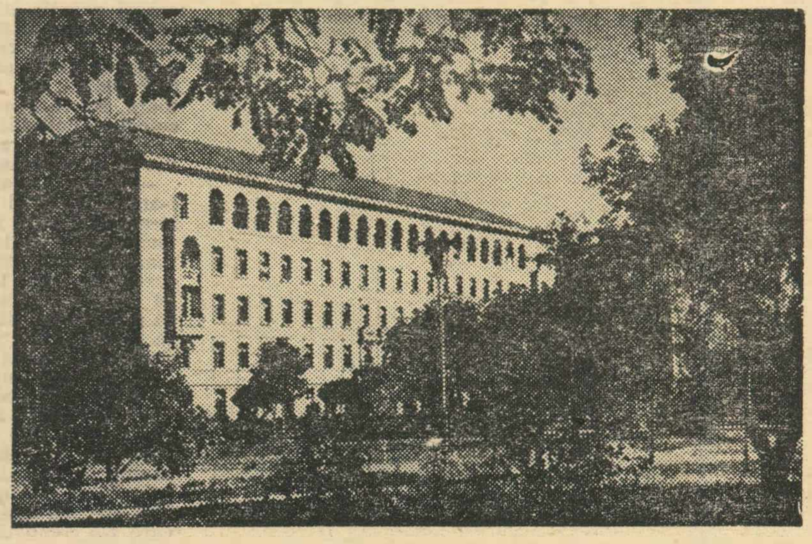
În sala „Universiada" se organizează o paradă a modei, jocuri sportive şi 32 concerte. În aceeaşi sală, la ora 21, începe un „Mare bal" al fetelor, la care oaspete de onoare va fi cosmonautul Valentina Tereşkova. De remarcat că programul artistic al balului va fi susţinut numai de formaţii şi ansambluri de băieţi!

Alte puncte de atracţie ale festivalului le vor constitui, desigur, parada costumelor naţionale şi carnavalul din Parcul libertăţii şi de pe străzile Sofiei, bogate în surprize.

Dar să nu anticipăm. Numai cîteva zile ne mai despart de ora solemnă a deschiderii festivalului. Sofia a început să-şi primească oaspeţii. O nouă întîlnire de amploare a tineretului lumii, menită să sublinieze şi mai mult legăturile de prietenie şi solidaritate dintre tineri, e gata să înceapă.

SOFIA

28 iulie — 6 august 1968

TITI TEAȘCĂ FAȚĂ CU... 7 ÎNTREBĂRI

1. **Cum a fost primită „linia“ în cercul „betoniștilor“ de la Snagov?**
2. **Este, într-adevăr, arbitrajul problema nr. 1 a fotbalului modern?**
3. **De ce nu mai participați la ședințele biroului federal?**
4. **Sînteți pentru aducerea unui antrenor străin?**
5. **Cu ce ochi vedeți prezența studențească în fotbalul românesc?**
6. **Vor juca Surdan și Grozea la Cluj?**
7. **Pe ce loc se va clasa „U“ în anul aniversării sale semicentenare?**

Să-l mai prezentăm pe antrenorul universitarilor de sub Dealul Feleacului ? Titi Teașcă este cel mai controversat personaj din fotbalul nostru : specialistul cu ideile cele mai îndrăznețe, dar și cele mai criticate ; antrenorul cu rezultatele cele mai bune, dar și cele mai dezastruoase ; omul cel mai adulat, dar și cel mai hulit de tribune ; prietenul cel mai apropiat, dar și dușmanul cel mai înverșunat al ziariștilor...

Așadar, „prezentările fiind făcute“, să trecem la punctul doi : întrebări și discuții.

— Ziarele ne-au informat că la consfătuirea antrenorilor, desfășurată recent la Snagov, ați susținut o conferință interesantă. Numai că tema atribuită dv. a fost enunțată diferit de o publicație sau alta. Care-i cea adevărată ?

— Inițial fusesem anunțat să vorbesc despre „Ciclul de antrenament“ — subiect comunicat și ziariștilor care m-au întrebat. În ultima noapte însă, am fost solicitat să-l schimb și să vorbesc despre „Caracterul constructiv al jocului“ — ceea ce am și făcut. Unii ziariști n-au venit la Snagov, nici nu s-au mai obosit să dea un telefon și s-au păcălit. Nu e prima dată, așa că, fiind obișnuit, nu m-am supărat.

— Oricum, schimbarea v-a avantajat întrucît ați putut pleda pentru sistemul pe care-l promovați la Cluj. Cum a fost primită „linia“ în cercul „betoniștilor“ de la Snagov ?

— Sînt stînjenit că trebuie să vă răspund eu, fiindcă, dacă ați fi fost de față, era suficient să auziți aprecierile colegilor mei Covaci, Stănescu Valentin, Steinbach, Ploieșteanu, Braun — printre care recunoașteți cîțiva adepți ai „betonului“. Nu e departe timpul cînd toți vom înțelege că „linia“ a apărut ca antidot al „betonului“. Fotbalul ajunsese aproape de negarea sa și, pentru a supraviețui, a trebuit să stîrnească forțe contrarii, care să nege această negație și să se adapteze practic la **necesitatea ofensivă** de a străpunge betonul, la **necesitatea defensivă** de a se opune contraatacurilor și la **necesitatea colectivă** a realizării superiorității numerice atît în apărare cît și în ofensivă. Or, numai jocul în linie, cu utilizarea creatoare, nu ca o capcană, a ofsaidului poate da răspunsul colectiv eficace la aceste imperioase necesități.

— Credeți oare că toți cei care v-au apreciat la Snagov vor juca la toamnă în linie ?

— N-am pledat pentru a-i convinge și poate nici nu i-am convins. Ei au apreciat numai maniera logică în care le-am prezentat ideile, tenacitatea cu care le susțin și hotărîrea cu care le aplic. De altfel, ar fi o nenorocire dacă toate echipele noastre ar juca în același sistem. S-a încercat dar, din fericire, nu s-a reușit. Fotbalul românesc își datorează decadența tocmai penuriei de idei, faptului că a fost lipsit de personalitate și competență. Cum puteau să apară ideile, cînd federația obligase echipele să joace după o concepție STAS ? Fotbalul nu poate progresa decît acolo unde se confruntă puternic ideile !

— N-ați dori să publicăm în proximul număr al revistei noastre (din 21 august) referatul pe care l-ați susținut la Snagov ?

— V-aș fi chiar recunoscător. Toată lumea mă acuză pentru această „linie“, dar nici un cronicar sau antrenor n-a atacat-o în deplină cunoștință de cauză. Expunînd public această idee vor apare, cu certitudine, și alte idei care s-o combată, să-i aducă îmbunătățiri și să-i găsească înlocuitor — fiindcă, o dată cu „betonul“, și „linia“ va dispare și atunci ce vom juca ? Eu, cînd mă gîndesc cum va arăta fotbalul mîine, îmi dau seama că viitorul aparține numai acelor antrenori care vor crește jucători polivalenți, astfel încît repartizarea posturilor în formația celor „11“ să fie trasă din căciulă, sau fixată în funcție de un anume adversar, în ziua meciului.

— În acest sens vedeți că se va îndrepta fotbalul. Dar arbitrajul ?

— Din păcate, problema nr. 1 a fotbalului modern o constituie arbitrajul. Cred că a venit timpul ca arbitrii să devină profesioniști. Astăzi marile competiții le cîștigă arbitrii și jocul nu mai poate fi lăsat la cheremul unor amatori care, datorită îndatoririlor profesionale de altă natură, riscă să ajungă la meci în pauză. Fiind retribuit — ori penalizat material — pentru modul cum conduce, un arbitru profesionist va simți mai multă răspundere, va fi mai atent și va **aplica** regulamentul, nu-l va mai interpreta.

— Se poate ca profesionalizarea arbitrilor pe scară mondială să aducă serioase îmbunătățiri competenței lor, dar loialitatea lor nu poate fi garantată nici în acest mod. Mai degrabă s-ar încerca niște metode de control moderne și... „obiective“.

— Evident. Ce-ați zice, de pildă, dacă în poartă ar fi instalată o celulă fotoelectrică, iar arbitrii de tușă să fie și ei înlocuiți cu alte celule asemănătoare care să dea anumite semnale (sonore sau luminoase) în momentele infracțiunilor ? Atunci, un Dienst sau un C. Niculescu n-ar mai putea vicia rezultatul unei partide, oricît de necinstiți ar fi.

— E interesant de aflat dacă în biroul federației noastre de specialitate, care ține ședințe cel puțin săptămînale, se abordează, pe lîngă problemele de actualitate stringentă, și chestiuni de această natură.

— Nu știu, că n-am mai fost la o astfel de ședință de prin luna martie.

— De ce ?

— Pentru că, vorba lui Topîrceanu, n-am încredere în federație și nici la cine s-o reclam. Dacă se va ține, totuși, Conferința națională a fotbalului — pe care biroul federal o hotărîse încă pentru luna decembrie, dar apoi a fost amînată sine die — poate am să spun acolo tot ce am pe suflet. Pe scurt, este vorba despre faptul că entuziasmul formidabil și optimismul stenic cu care noul birou federal pornise la lucru în toamna trecută s-au stins din pricina cercului vicios în care a intrat, datorită unor împrejurări la care nu e locul să ne referim aici. Fapt este că federația — care continuă să rămînă un aparat al C.N.E.F.S. și nu un organ de conducere a fotbalului — n-a reușit să stabilească nivelul fotbalului din țările cu care ne întîlnim în competiții (și nici să creeze, prin urmare, condițiile dezvoltării fotbalului și cluburilor pe parametrii adversarilor), urmărește să rezolve ea toate problemele (deși lucrează aci unele persoane a căror competență și capacitate sînt departe de a conduce chiar și un club, darmite o federație), continuă să facă studii în loc să rezolve problemele majore ale fotbalului ș.a.m.d. Dacă nu-și va redresa cîrma, corabia F.R.F. se va îndrepta inevitabil și vertiginos spre naufragiu. Or, atîta timp cît mai sînt oameni care, în loc să ia măsuri radicale, trăiesc în angoasa banului și lucrează cu gîndul la menținerea fotoliului, n-are rost să mă încăpățînez eu la nesfîrșit și să tot scot din foc castanele aruncate de alte mîini. Nu-mi trebuie fotoliu, mă mulțumesc și cu un taburet la Cluj.

— Totuși, în problema atît de discutată în ultima vreme — a aducerii unui antrenor străin — ce poziție ați adopta ca specialist și membru în biroul federal ?

— Optez categoric **pentru**. Dar nu pentru unul, ci pentru mai mulți : la cîteva cluburi, la copii, la tineret, la seniori și, bineînțeles, la națională, dar numai după o îndelungată perioadă de cunoaștere. Aducerea unui străin direct la reprezentativă ar fi o greșeală, pentru că nu ne-ar cunoaște echipele.

— Karoly Soos a preluat însă direct prima echipă în R.D.G.

— Dar a stat acolo 7 ani, iar la noi se cere totul repede, cît mai repede. Mă întreb, de asemenea, de ce nu sînt trimiși peste hotare, în țările cu fotbal avansat, și cîțiva dintre specialiștii noștri ? Dacă s-au creat condiții ca pînă și T.A.P.L. să trimită în alte părți bucătari, ospătari, șefi de sală, de ce nu și-ar trimite și fotbalul cîțiva medici, jucători, antrenori, conducători ? La drept vorbind, primul și cel mai mare beneficiar ar fi tot fotbalul, care, de altfel, poate să-și asigure singur cheltuielile valutare necesare.

— N-am înțeles însă cam la care anume antrenori străini v-ați gîndi, dintre cei care ar putea veni la noi...

— Pentru organizarea fotbalului — la unul englez sau german ; pentru formarea unui stil creator — la unul sud-american. Nu exclud nici unul de talia lui Riera, Sinibaldi sau Merkel. Pentru națională ne-ar trebui, neapărat, un nume mare și versat ca Otto Gloria, Feola, Ceaikovski sau alții ca ei.

— Sînteți de acord, probabil, că oricît de interesante ar fi problemele generale ale fotbalului, mondial și românesc, nu se poate să nu ajungem și la... oile noastre. Prin urmare, cu ce ochi vedeți prezența studențească în fotbalul românesc ?

— Se discută că la noi sînt multe, sau prea multe teamuri universitare. Curios este însă că am auzit străini care, dimpotrivă, ne lăudau și ne invidiau pentru această reușită. Păcatul însă vine de la racilele pe care le are fotbalul nostru studențesc — unele proprii, specifice, altele împrumutate de la soccerul nostru general. Cred că fotbalul studențesc poate fi ajutat, în primul rînd, de o prevedere care să asigure fotbaliștilor de categoriile I și II scutire de frecvență și sesiuni deschise. Sînt două necesități logice, pentru că în felul acesta ar fi în cîștig nu numai pregătirea sportivă, dar și cea profesională, pentru că fotbalistul s-ar prezenta la examen numai atunci cînd ar putea să-și însușească temeinic materia — chiar dacă ar fi nevoit să absolve 5 ani de studiu în 6, 7, 8 ani calendaristici, timp în care ar face și fotbal de mare performanță. Procedînd astfel, studentul fotbalist va putea atunci să-și aleagă cu adevărat profesia pe care o îndrăgește cel mai mult și nu pe cea în care-i poate asigura examenele — prin intervenții la o facultate sau alta — un club sau altul.

— Continuăm cu întrebările mai concrete. Vor juca Surdan și Grozea la Cluj ?

— Am intenționat la un moment dat să facem la Cluj o selecționată studențească a țării sau o națională de tineret. N-am reușit nici una, nici alta, fiindcă nimeni nu dă bucuros un jucător pentru o idee. Surdan și Grozea au avut pretenții prea mari, iar noi nu facem echipă, după cum se vede, decît cu tineri interesați de fotbal și nu de cine știe ce. Așa că rămîne să valorificăm potențialul pe care-l avem. Deocamdată nu am înaintat forme de transfer pentru nici un jucător de la „A“, deși aș fi dispus să fac unele schimburi. Aș fi mulțumit chiar și dacă aș reuși să-i am pe tinerii Fanea Lazăr, Petrovici, Bungău și Calinin.

— În aceste condiții, ce loc credeți că veți ocupa cu „Universitatea“ în anul aniversării sale centenare ?

— Iar îmi cereți să vă indic locul ? V-am mai compromis o dată cu un astfel de pronostic în campionatul trecut. Vom încerca să jucăm mai mult de jumătate din campionatul viitor la nivelul jocurilor din retur cu Rapid, Petrolul, Steaua și Dinamo București — chiar dacă în unele din partidele amintite am fost învinși. Împreună cu antrenorul Sabăslău — cu care mă înțeleg foarte bine, deoarece este un om de competență deosebită și are mult calm — vom căuta să organizăm echipa pe calapodul spectacolului. Dacă vom reuși aceasta, este imposibil ca succesul să ne ocolească. Iar plasarea pe un loc de mare onoare constituie pentru noi un obiectiv pe care-l raportăm la celălalt campionat.

— De unde se vede că și oamenii foarte îndrăzneți și spontani devin cîteodată circumspecți. Oare pentru a ne rezerva, apoi, surprize ? N-ar fi rău să fie bine !

G. M.

Scrisoarea deschisă adresată preşedintelui C.N.E.F.S. de către revista noastră a avut ecoul aşteptat

CRONICA MICROBISTULUI

● O comisie de anchetă a întreprins cercetări amănunţite ● Din 9 sesizări concrete, 7 s-au adeverit întrutotul ● Arbitrul C. Niculescu — radiat din arbitraj ● Sancţionarea terenului Politehnicii Bucureşti va fi reanalizată ● Se vor face restructurări în comisiile federaţiei ● Sînt necesare mai multe măsuri de educare a spectatorilor studenţi

Răspunsul primit de redacţia noastră la Scrisoarea deschisă adresată preşedintelui C.N.E.F.S., tovarăşul Anghel Alexe, *în problema obstrucţionării fotbalului studenţesc („Viaţa studenţească" din 22 mai a.c.) a constat în invitarea redactorului şef şi a subsemnatului la o şedinţă comună a Biroului C.N.E.F.S. şi a Biroului F.R.F. Şi, astfel, marţi 16 iulie am fost de faţă la analizarea în spirit principial şi de răspundere a tuturor sesizărilor consemnate de către noi. Informîndu-ne detaliat cititorii asupra modului în care a decurs sus-numita discuţie, dăm curs dorinţei tovarăşului preşedinte al C.N.E.F.S. şi socotim totodată că oferim răspunsul cel mai potrivit la problemele grave care ne-au determinat să nu ne mai adresăm Federaţiei de fotbal — care în atîtea rînduri a ignorat sesizările presei — ci direct forului ei superior.*

Din capul locului ne manifestăm satisfacţia pentru seriozitatea şi solicitudinea cu care s-a dat curs propunerii noastre de a se organiza o anchetă, pentru respectul faţă de adevăr — manifest în fiecare acţiune a cercetărilor — şi pentru spiritul constructiv în care au fost gîndite unele măsuri organizatorice care se impuneau. Nu este mai puţin adevărat însă că, personal, mai păstrez anumite rezerve asupra aprecierilor formulate în cîteva dintre cazurile luate în discuţie şi, mai ales, asupra eficienţei unora dintre măsurile preconizate. Sublinierea cea mai importantă este totuşi aceea că modul în care au fost judecate faptele e de natură să ofere zecilor de mii de studenţi amatori de fotbal încrederea că soccerul universitar nu va mai fi victima unor întîmplări regretabile, iar dacă totuşi asemenea întîmplări se vor produce, ele vor fi soluţionate cu toată operativitatea, cu maximă exigenţă şi profundă principialitate. Aşa cum au subliniat şi concluziile şedinţei de săptămîna trecută, Federaţia de fotbal este datoare să manifeste o intransigenţă sporită faţă de abaterile de orice fel, dar, în acelaşi timp, să trateze toate echipele în acelaşi spirit just al regulamentului — fie ele studenţeşti sau nestudenţeşti, bucureştene sau nebucureştene, de „A" sau de „B".

Să luăm însă pe rînd, şi „la concret", fiecare dintre sesizările revistei noastre, expunînd pe scurt concluziile comisiei de anchetă, măsurile propuse şi părerea redacţiei.

DA, FOTBALUL NOSTRU ESTE DEFICITAR !

Este o concluzie la care, evident, se putea ajunge şi fără serviciile unei comisii speciale de anchetă. Întrucît articolul publicat de noi cuprindea şi această observaţie — de altfel, numai într-o paranteză — este totuşi foarte bine că s-a pronunţat şi forul conducător al sportului. Se apreciază că în fotbalul nostru nu se face esenţialul (adică nu se lucrează eficient pentru realizarea unei instruiri la nivelul cerinţelor actuale), că munca în cadrul cluburilor are multe insuficienţe, că există numeroase neajunsuri în educaţia fotbaliştilor, că acţiunea de creştere a copiilor cu deprinderi reale pentru regele neîncoronat al sporturilor este şi ea încă necorespunzătoare ş.a.m.d. Sînt observaţii la care subscriem întrutotul, exprimîndu-ne în acelaşi timp speranţa că, o dată ce tarele sînt cunoscute, se vor găsi şi căile concrete de înlăturare a lor.

„PĂREREA CĂ FOTBALUL STUDENŢESC ESTE LIPSIT DE CONDIŢIILE LA CARE AR AVEA DREPTUL ESTE PROFUND GREŞITĂ"

...Aceasta e concluzia la care a ajuns comisia de anchetă şi pe care şi-au însuşit-o atît Biroul C.N.E.F.S. cît şi Biroul F.R.F. Acest punct este unul din cele două asupra cărora părerile noastre nu coincid pe deplin. Recunoaştem, poate în fuga condeiului, noi am lăsat să se înţeleagă c-am suspecta federaţia — ca organ — de patronarea conştientă a unor acţiuni premeditate de obstrucţionare a fotbalului studenţesc. Dacă aşa s-a înţeles, precizăm acum că nu această nuanţă am dorit să dăm observaţiei noastre. Sînt cunoscute însă următoarele fapte : la un moment dat, preşedintele de atunci al federaţiei şi-a exprimat intenţia de a face ceva pentru restrîngerea fotbalului studenţesc ; vicepreşedintele I. Lupaş a favorizat vădit echipa Progresul în dauna Politehnicii Bucureşti ; s-au dictat în unele cazuri sancţiuni mai grave formaţiilor universitare în comparaţie cu altele etc. etc. Toate acestea ne-au determinat să bănuim că anumite *persoane, nu organismul ca atare, au obstrucţionat în văzul lumii unele echipe universitare şi acest lucru am cerut să fie curmat din rădăcină. Condiţiile materiale tot mai bune care se creează sportului universitar, încrederea pe care forurile sportive o au în sportul studenţesc la obţinerea unor performanţe mai bune, dorinţa de echitate — sînt, într-adevăr, reale. Rămîne să dispară şi cazurile concrete de genul acelora la care ne referim mai jos.*

ÎN CAZUL OPREA—MATEI AVEM PERFECTĂ DREPTATE

S-a confirmat că soluţionarea diferită, în perioada celor 5 zile regulamentare, a cazului Oprea —Matei (doi jucători eliminaţi de pe teren pentru lovire reciprocă) a fost neprincipială. Vinovaţi pentru sancţionarea iniţială a clujeanului şi „iertarea" bucureşteanului sînt două dintre persoanele sus-puse ale forului de specialitate, care, paradoxal, au încălcat propriile regulamente ale federaţiei pe care o conduc. Biroul C.N.E.F.S., manifestîndu-şi dezacordul faţă de această uşurinţă, le-a cerut ca asemenea lucruri să nu se mai repete.

SANCŢIONAREA TERENULUI POLITEHNICII BUCUREŞTI VA FI REANALIZATĂ

Cercetările au arătat : în anii 1966—1968 un număr de 11 secţii de fotbal din „A" şi „B" au fost sancţionate cu ridicarea dreptului de organizare a jocurilor pe teren propriu. Pentru a respecta prevederea regulamentară de a se juca la minimum 60 de kilometri, biroul federal chiar a ajutat financiar, în septembrie 1967, echipa Metalul. Totuşi, excepţiile sesizate de revista noastră au existat : Rapid a jucat pe „Republicii" şi „23 August", în martie 1967, iar Progresul de asemenea în Bucureşti, în iunie 1966. De sancţionarea echipelor de fotbal într-o formă privilegiată se face vinovat fostul birou al federaţiei — care a dat astfel posibilitate opiniei publice să facă tot felul de supoziţii. În această lumină, luîndu-se în considerare şi faptul că pentru abateri asemănătoare alte formaţii au avut terenul suspendat pe perioade incomparabil mai mici (pînă la 4 etape), sancţiunea de 6 luni dictată împotriva Politehnicii Bucureşti ar fi prea drastică. Biroul C.N.E.F.S. a propus să se reanalizeze hotărîrea respectivă în acest spirit.

SUSPENDAREA LUI RĂCELESCU PE 8 LUNI A FOST O EXAGERARE

În ultimii doi ani s-a ridicat dreptul de joc, pentru diferite infracţiuni, la 99 de jucători de categoriile „A" şi „B". Suspendarea pe 8 luni a lui Mihăilă şi Răcelescu reprezintă limita maximă dată în aceşti ani. Dacă în cazul primului jucător sancţiunea este dreaptă, s-a apreciat că suspendarea lui Răcelescu nu s-a bazat pe suficiente dovezi şi, ca atare, a fost „puţin exagerată", mai cu seamă că faţă de alţi jucători în culpă asemănătoare nu s-a manifestat atîta exigenţă : Postolache (Cîmpina) — 5 luni ; Florescu (Oţelul Galaţi) — 2 etape ; Deselnicu (Craiova) — 2 etape. Dar, în cazul inginerului Răcelescu de la Timişoara recunoaşterea este tardivă. El şi-a ispăşit pedeapsa...

CU PROGRESUL A FOST CEVA...

Ni s-a spus în şedinţa de la C.N.E.F.S. — ceea ce şi noi credem — că, practic, a fost imposibil să se găsească dovezile foarte certe care să ateste că Progresul Bucureşti a utilizat, în urmă cu doi ani, mijloace necinstite pentru a promova în „A". Oamenii spun multe, adevărul este evident, dar cînd e vorba de scris pe hîrtie o declaraţie ce incumbă răspunderi penale, se sustrag. Totuşi, comisia de anchetă, în baza cercetărilor făcute, a arătat că multe fapte „ar putea duce la concluzia că Progresul a fost favorizat". Argumente : există într-adevăr dovezi clare că I. Lupaş, profitînd de funcţia ce-o avea, a înlocuit arbitrii la jocurile Progresului ; scorul cu care Ceahlăul Piatra Neamţ a cedat pe teren propriu (1—4) spune multe ; arbitrul Cornel Niţescu a condus foarte slab, influenţînd rezultatul la partida Cîmpina-Politehnica (2—2)...

Dar stabilirea unui adevăr absolut, care să permită aplicarea unor măsuri de rigoare după 2 ani de zile, depăşeşte posibilităţile C.N.E.F.S., care nu este organ judiciar. În aceste condiţii, concret nu s-a putut decît să se recomande revistei „Fotbal" scoaterea din colegiu a lui I. Lupaş — singura atribuţie pe linie sportivă ce-o mai exercită acesta.

REZULTATUL PARTIDEI ELECTRONICA—POLITEHNICA A FOST VICIAT

În legătură cu acest caz nu mai trebuie lungită vorba. Şi comisia de anchetă a stabilit că arbitrul C. Niculescu a viciat rezultatul meciului din 12 mai, acordînd împotriva studenţilor un 11 m. din senin şi refuzînd apoi să dicteze penalti la un fault grosolan făcut de un oborean în careu. Pentru aceasta, arbitrul C. Niculescu este radiat din arbitraj. *Să se ocupe de meseria lui, iar ceilalţi arbitri să ia aminte.*

Totodată, se ridică dreptul de a mai exercita funcţia de observator federal lui Traian Şerbănescu, *trimisul special care a declarat că tocmai în momentul fazei cu pricina el observa... cum medicul îngrijea un jucător pe marginea terenului. În aceeaşi ordine de idei. Biroul C.N.E.F.S. cere biroului federal să revadă componenţa corpului de observatori federali sau chiar utilitatea acestora — cu care se cheltuie sume de loc neglijabile.*

De asemenea, se cere conducerii Politehnicii Bucureşti să aprecieze dacă antrenorul Miu se mai poate ocupa de instruirea echipei Politehnica, date fiind declaraţiile contradictorii pe care le-ar fi făcut în faţa comisiei de anchetă. Noi socotim că, totuşi, nu trebuie să se profite de faptul că acuzaţia adusă de antrenorul Miu antrenorului Tcaciuc este necontrolabilă (susţine că acesta din urmă i-ar fi dat un telefon prin care i-a cerut să aranjeze meciul) Antrenorul Miu poate fi criticat pentru inconsecvenţă şi lipsă de răspundere, dar nici să ajungem prea departe nu e bine. În sfîrşit, se cere clubului Politehnica Bucureşti să desfăşoare o largă acţiune de educare a spectatorilor studenţi şi de întărire a pazei şi ordinii la meciuri — cerinţă cu care nu numai că sîntem întrutotul de acord, dar pe care o vom sprijini şi noi prin paginile revistei. De altfel, de un real folos vor fi, în munca noastră educativă, tocmai măsurile luate acum, care demonstrează studenţilor cu puterea de convingere a faptelor că există şi alte mijloace — civilizate ! — de soluţionare a unor nedreptăţi şi *că organul suprem al sportului este gata să mînuiască aceste mijloace atunci cînd este cazul.*

PROBLEME ORGANIZATORICE INTERNE

Asupra ultimelor două probleme discutate, noi nu avem prea multe de spus.

În primul rînd, este vorba de prezenţa echipei Farul în Cupa Balcanică, în dauna Universităţii Craiova. Ni s-au adus unele argumente care nu ne-au convins, mai ales că nici nu s-a pomenit de o hotărîre — dintr-o şedinţă a biroului federal, unde eram de faţă — prin care formaţia Farul era sancţionată pentru folosirea în fals a unui jucător nelegitimat. Dar acum, nici aceste amănunte nu mai au importanţă.

În al doilea rînd, ne referim la constatarea comisiei de anchetă că în cadrul Federaţiei de fotbal se manifestă o serie de carenţe organizatorice şi un stil de muncă defectuos — care au permis nu numai neîndeplinirea corespunzătoare a sarcinilor, dar şi unele rezolvări neprincipiale şi încălcări ale regulamentelor. Biroul C.N.E.F.S., criticînd în acest sens pe I. Şiclovan, Fl. Tănăsescu, Andrei Rădulescu (căruia i-a aprobat demisia) şi Emil Bogea, a dat sarcină biroului federal să aducă îmbunătăţiri substanţiale muncii sale şi a comisiilor respective. Este o soluţionare asupra căreia păstrăm rezerve, întrucît faţă de greşelile unor salariaţi actuali ai federaţiei — greşeli care au favorizat ori au creat obstrucţionările de care am amintit — s-a manifestat, după părerea noastră, o indulgenţă exagerată. Dar aceasta este o chestiune de ordine interioară a federaţiei, aşa că nu mai insistăm.

*

După cum se vede, conducerea C.N.E.F.S. a răspuns scrisorii noastre deschise la modul cel mai concret : prin fapte. Aplaudînd seriozitatea cu care au fost cercetate sesizările noastre — şi dorind ca întotdeauna să se manifeste aceeaşi solicitudine faţă de presă — redacţia noastră nu poate, totuşi, să nu constate că măsurile stabilite nu sînt, în totalitatea lor, cele mai eficiente. De aceea, considerăm necesar ca măsurile de faţă să fie duse cu consecvenţă mai departe : de către conducerea clubului şi a organizaţiilor de tineret din Politehnica bucureşteană prin acţiuni educative sistematice şi de mare eficienţă ; de către Federaţia de fotbal prin însuşirea concluziilor comisiei de anchetă şi aplicarea constructivă a măsurilor recomandate. Ne exprimăm, totuşi, încrederea că ceea ce am discutat pînă astăzi va constitui prilej de preţioase învăţăminte, încît să nu mai ajungem vreodată în situaţia curioasă de a stabili nişte măsuri care, practic, sînt inofensive din pricină că s-a făcut prea tîrziu lumină.

În ceea ce ne priveşte, sîntem gata să colaborăm mai strîns cu C.N.E.F.S. şi federaţiile sale pentru a susţine prin paginile revistei toate acţiunile menite să întărească spiritul cu adevărat sportiv şi să ridice sportul românesc pe trepte mereu mai înalte.

G. MITROI

Remember ! Aceasta a fost echipa care a cîştigat de drept, în 1966, un loc în categoria „A" : POLITEHNICA BUCUREŞTI

COSTINEȘTI 1968 — Fotografie de Emil COJOCARU

Redacția: Str. Brezoianu 13, tel. 14.02.15. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „CASA SCÎNTEII"